

Jaarrekening 2024

Versie d.d. 10 juli 2025

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
I. Jaarverslag	13
Programmaverantwoording	14
1. Ruimtelijk domein	15
2. Openbaar domein.....	21
3. Sociaal domein	28
4. Bestuur	38
5. Algemene dekkingsmiddelen	43
6. Overhead	45
7. Vennootschapsbelasting	51
8. Onvoorzien	52
Paragrafen	53
§ A Lokale heffingen	54
§ B Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	62
§ C Onderhoud kapitaalgoederen	70
§ D Financiering	75
§ E Bedrijfsvoering.....	78
§ F Verbonden partijen.....	84
§ G Grondbeleid	95
§ H Wet open overheid	97
§ I Subsidies	98
II. Jaarrekening	103
Programmarekening.....	104
1. Overzicht baten en lasten.....	105
2. Toelichting overzicht baten en lasten	110
3. Overzicht incidentele baten en lasten.....	119
Balans	121
1. Overzicht balans 31 december 2024	122
2. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	124
3. Toelichting op de balans.....	127
Rechtmatigheidsverantwoording.....	142
SiSa-verantwoordingsinformatie.....	144
III. Overige gegevens	153
1. Bestuurlijke gegevens.....	154
2. Accountantsverklaring.....	156
3. Uitvoeringsinformatie 2024	157
4. Stand van zaken kredieten	162
5. Toelichting classificatie begrotingsafwijkingen	167
6. Lijst met afkortingen.....	168
COLOFON.....	170

Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken van de gemeente Waterland over het jaar 2024.

Jaarrekening in vogelvlucht

Voor u ligt de jaarrekening van de gemeente Waterland over 2024. Dit document biedt inzicht in de beleidsmatige voortgang, financiële uitkomsten en maatschappelijke impact van het afgelopen jaar. Samen met inwoners, maatschappelijke partners en de gemeenteraad is in 2024 gewerkt aan opgaven op het gebied van wonen, bestaanszekerheid, duurzaamheid en dienstverlening. De jaarrekening sluit af met een positief resultaat van € 6.013.661. In de gewijzigde begroting was gerekend op een positief resultaat van € 3.585.021. Het verschil tussen begroting en realisatie bedraagt daarmee € 2.428.640 voordelig. Een deel van het verschil tussen het begrote resultaat en het werkelijke resultaat (na overheveling) wordt veroorzaakt door incidentele baten. Zo is een bedrag van ruim € 2,5 miljoen in de jaarrekening opgenomen als (voorlopige) winstneming op project Galgriet, specifiek gerelateerd aan het afsluiten van fase 2a van de gebiedsexploitatie. Daarnaast is een deel van het overschot te verklaren door de extra ontvangen Oekraïne-gelden van € 400.000, die eveneens incidenteel van aard zijn.

Voor doorgeschoven werkzaamheden wordt een overheveling van € 972.871 voorgesteld naar 2025. Dit betreft onder meer budgetten voor woningbouw, verkeersmaatregelen, duurzaamheid, inburgering en personeelsontwikkeling.

Hoewel het resultaat op het eerste gezicht positief lijkt, is het van belang om dit in de juiste context te plaatsen. Wanneer de jaarrekening goed wordt gelezen, blijkt dat de gemeente Waterland structureel niet in evenwicht is: de structurele lasten zijn hoger dan de structurele baten. Het positieve saldo wordt daarmee vooral veroorzaakt door incidentele meevallers. Dit onderstreept het belang van blijvende aandacht voor het structurele evenwicht in onze meerjarenbegroting.

In de Jaarrekening 2024 worden naast verschillende toelichtingen op de programmaonderdelen, ook de programmaverantwoording per programma en toelichting op de verschillende paragrafen gepresenteerd. De balans en de toelichting op de balans maken ook onderdeel uit van de jaarrekening alsmede de SiSa-verantwoordingsinformatie.

Onderstaand een overzicht met de verschillen per programma:

Programma (bedrag x € 1.000)	Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting na wijziging 2024	Realisatie 2024	Afwijking t.o.v. begroting
1.	Ruimtelijk domein	- 3.048	- 2.169	- 854	1.314
2.	Openbaar domein	- 5.525	- 6.483	- 6.224	259
3.	Sociaal domein	- 13.758	- 11.489	- 11.740	- 251
4.	Bestuur	- 1.694	- 1.949	- 2.274	- 325
5.	Algemene dekkingsmiddelen	34.209	36.747	36.733	- 15
6.	Overhead	- 8.538	- 9.106	- 9.014	92
7.	Vennootschapsbelasting	2	- 2	-	2
8.	Onvoorzien	-	- 45	-	45
Totaal saldo van baten en lasten		1.647	5.504	6.627	1.123
9.	Reserves	841	- 1.919	- 613	1.306
Gerealiseerd resultaat		2.488	3.585	6.014	2.429

Overhevelingsvoorstellen

Omdat bepaalde werkzaamheden die gepland waren voor 2024 zijn doorgeschoven naar 2025, is het wenselijk de daarmee samenhangende budgetten over te hevelen naar 2025. Concreet wordt voorgesteld om een bedrag van € 972.871 over te hevelen naar de budgetten van boekjaar 2025.

Omschrijving (bedrag x € 1.000)	Bedrag	Meerjarige project budgetten	Overheveling incidentele budgetten
Ruimtelijk domein	182	132	50
Plan van aanpak project omgevingsplan	99	99	
Ondersteuning voor de woningbouwopgave	50		50
Vorbereiding omgevingswet	34	34	
Openbaar domein	405	401	4
Uitvoering geven aan het duurzaamheidsfonds	200	200	
Uitvoeren energiebesparingsprogramma	4		4
Oplossen verkeersknelpunten	201	201	
Sociaal domein	69	-	69
Pilot ondersteuning (oud)inburgeraars	19		19
Opstellen integraal onderwijshuisvestingsplan	50		50
Bestuur	16	12	4
Onderzoekskosten rekenkamer	4		4
Gezamenlijke visie en samenwerkingsagenda Zaanstreek-Waterland	12	12	
Overhead	300	110	190
Programma dienstverlening	14	14	
Strategisch PeroneelsPlan	96	96	
Arbobeleid	65		65
Project NIS2/Cyberbeveiliging	125		125
Totaal	973	656	317

Toelichting overhevelingsvoorstellen

Programma 1. Ruimtelijk domein

Plan van aanpak project omgevingsplan

De overheveling is overeenkomstig het Plan van Aanpak Project Omgevingsplan Waterland; zie besluit van het college d.d. 22 augustus 2023 en het besluit op de ingekomen stukken van de raad week 34 d.d. 28 september 2023.

Ondersteuning voor de woningbouwopgave

Het budget voor een onderzoek ten behoeve van de woningbouw taakstelling is in 2024 niet besteed. Dit wordt in 2025 gedaan.

Vorbereiding omgevingswet

Er worden nog extra kosten verwacht voor het invoeren van de omgevingsvisie.

Programma 2. Openbaar domein

Uitvoering geven aan het duurzaamheidsfonds

Dit bedrag wordt gebruikt om inwoners subsidie te geven voor o.a. isolatie in het kader van het Duurzaamheidsfonds. Dit bedrag is nog niet volledig besteed.

Uitvoeren energiebesparingsprogramma

Het budget voor de gemeentelijke subsidie op warmtescans is niet helemaal besteed. Er zijn verplichtingen aangegaan om in 2025 nog activiteiten hiervoor te verrichten tot het scanseizoen eindigt en een eindafrekening volgt.

Oplossen verkeersknelpunten

Vanuit het coalitieakkoord is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor maatregelen om verkeersknelpunten in de gemeente aan te pakken. De maatregelen moeten nog worden uitgevoerd.

Programma 3. Sociaal domein

Pilot ondersteuning (oud)inburgeraars

Het budget voor de pilot is nog niet volledig uitgegeven, omdat een deel van de trajecten pas later ingezet konden worden. De kosten voor deze trajecten worden in 2025 nog gemaakt.

Opstellen integraal onderwijshuisvestingsplan

Het opstellen van het Integraal onderwijshuisvestingsplan is uitgesteld naar 2025 in verband met personele wisselingen.

Programma 4. Bestuur

Onderzoekskosten rekenkamer

Het budget voor extra onderzoekskosten is in november 2024 beschikbaar gekomen. Dit budget zal in 2025 worden besteed.

Gezamenlijke visie en samenwerkingsagenda Zaanstreek-Waterland

De beschikbare (geoormerkte) gelden voor regionale activiteiten worden vanaf 2017 uitgegeven over meerdere jaren. Er worden ook in 2025 activiteiten uitgevoerd van dit budget.

Programma 6. Overhead

Programma dienstverlening

Het programma dienstverlening verder uitvoeren.

StrategischPersoneelsPlan

Het StrategischPersoneelsPlan is een meerjarig proces in het kader van de organisatieontwikkeling.

Arbobeleid

Onderzoeken en plan van aanpak zijn in 2024 uitgevoerd en opgesteld; implementatie en uitvoering vinden plaats in 2025.

Project NIS2/Cyberbeveiliging

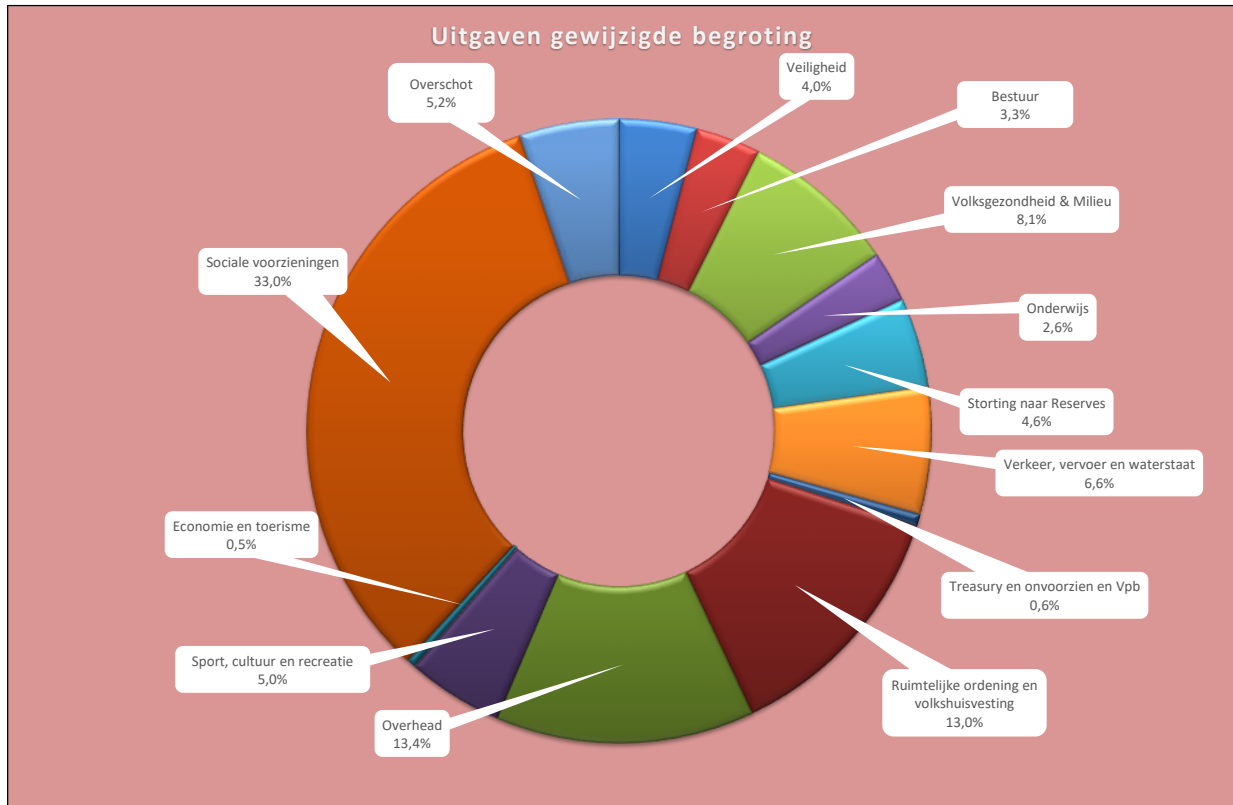
Vorbereidingen zijn in 2024 gestart; implementatie en uitvoering staan gepland voor 2025.

Verschil begroting na wijziging versus jaarrekening

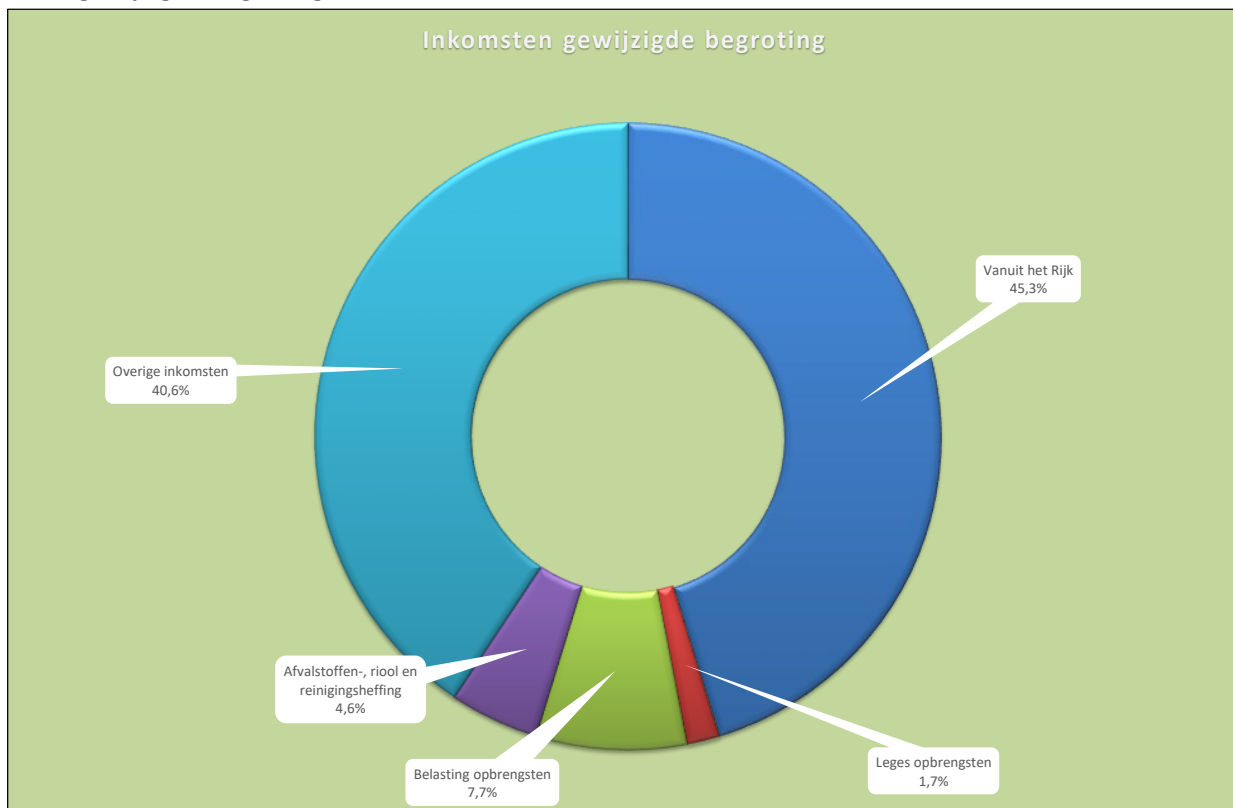
In de gewijzigde begroting 2024 werd uitgegaan van een begroot positief resultaat van € 3.585.021. Een gedetailleerde analyse van de afwijkingen per programmaonderdeel tussen deze begroting en de voorliggende jaarstukken vindt u vanaf pagina 110. In onderstaande tabel staat een overzicht met de voornaamste verschillen.

Omschrijving	Bedrag (x € 1.000)
Gerealiseerd resultaat voor overheveling	6.014
Overhevelingen	973
Gerealiseerd resultaat na overheveling	5.041
Begroot resultaat	3.585
Verschil	1.456
<i>Toelichting</i>	
Verschil bestuur	- 286
Verschil burgerzaken	- 55
Verschil beheer overige gebouwen en gronden	- 2.165
Verschil overhead	- 208
Verschil overige dekkingsmiddelen	- 137
Verschil OZB woningen	- 176
Verschil OZB niet-woningen	119
Verschil openbare orde en veiligheid	103
Verschil verkeer en vervoer	151
Verschil economische promotie toeristenbelasting	194
Verschil onderwijshuisvesting	- 266
Verschil onderwijsbeleid en leerlingzaken	- 63
Verschil openbaar groen en (openlucht) recreatie	60
Verschil samenkracht en burgerparticipatie	302
Verschil toegang en eerstelijnsvoorzieningen	195
Verschil begeleide participatie	190
Verschil hulp bij het huishouden (Wmo)	79
Verschil jeugdhulp met verblijf overig	- 778
Verschil riolering	166
Verschil afval	- 341
Verschil milieubeheer	- 179
Verschil ruimte en leefomgeving	73
Verschil wonen en bouwen	3.065
Verschil mutaties algemene reserve	598
Verschil mutaties reserve afschrijving voorbereiding nieuwbouw sporthal	- 150
Verschil mutaties reserve kapitaallasten ICT	- 170
Verschil mutaties reserve onderhoud wegen	455
Verschil mutaties reserve onderhoud gebouwen	56
Verschil mutaties reserve onderhoud oevers	668
Verschil mutatie reserve kapitaallasten kunstgrasvelden	- 128
Verschil overigen	81
Totaal	1.456

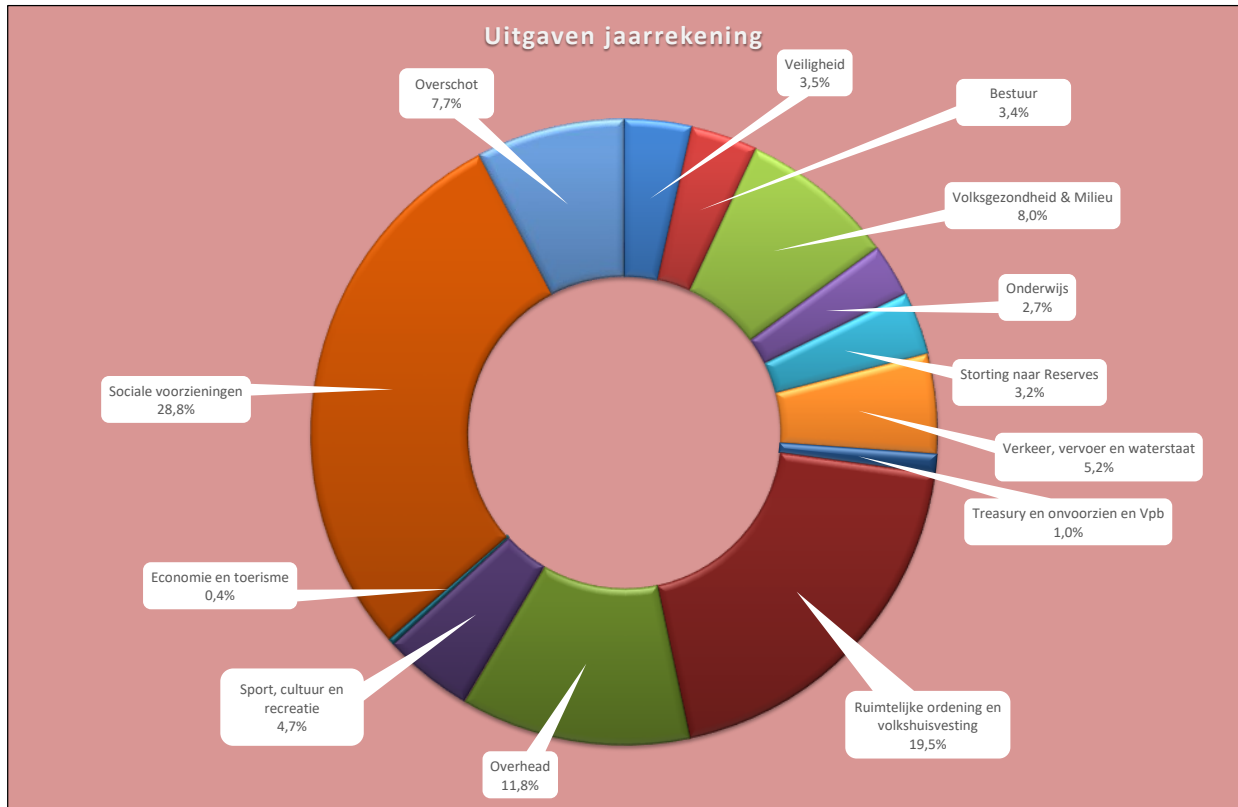
Lasten gewijzigde begroting 2024 € 69.419.400

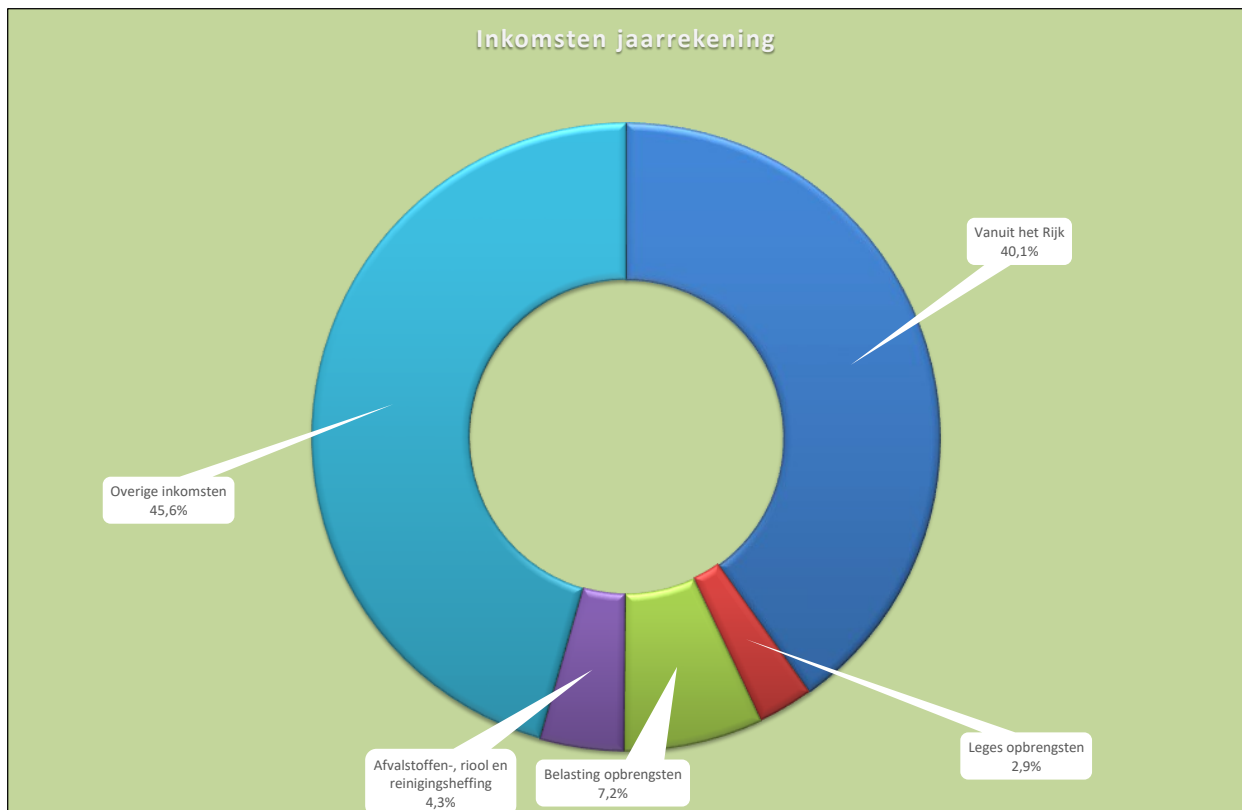
Baten gewijzigde begroting 2024 € 69.419.400

Lasten jaarrekening 2024 € 78.437.524

Baten jaarrekening 2024 € 78.437.524

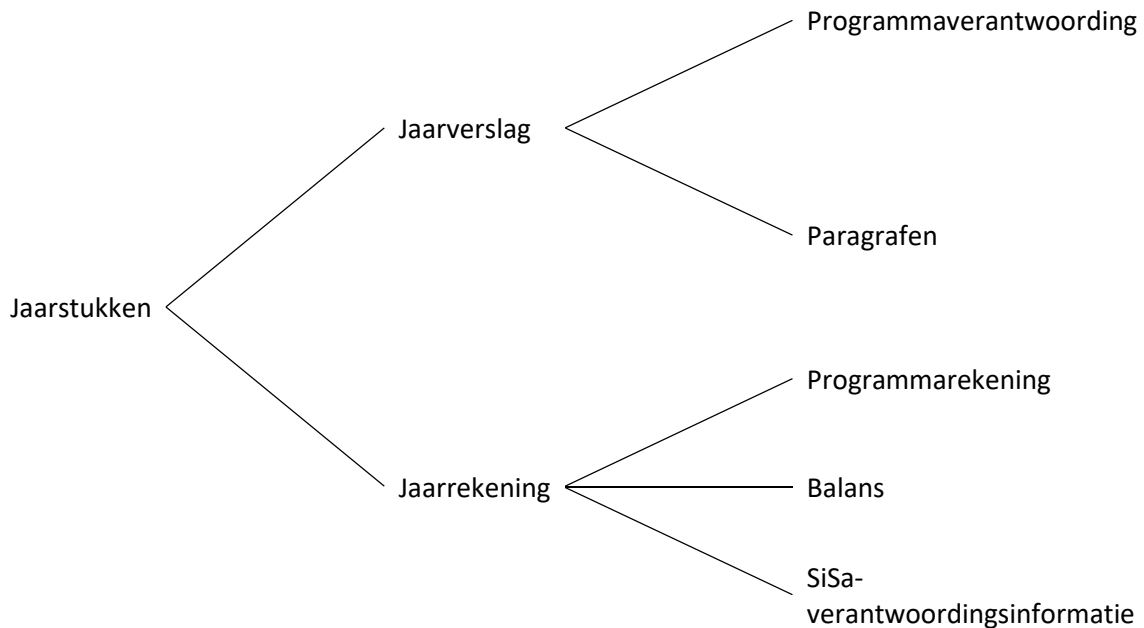

Toelichting

In de gewijzigde begroting is uitgegaan van een begrotingstotaal van ruim € 69 miljoen. Het gerealiseerde begrotingstotaal is ruim € 78 miljoen. Het verschil is ontstaan doordat de ontvangen bijdrage voor het project Galgeriet als baten is geboekt. Daarnaast is ook het gerealiseerde deel van de winst op het project Galgeriet geboekt.

Leeswijzer

De jaarstukken zijn onderverdeeld in de beleidsmatige verantwoording (het jaarverslag) en de financiële verantwoording (de jaarrekening). Het jaarverslag en de jaarrekening zijn op hun beurt weer verdeeld in verschillende onderdelen. Schematisch ziet de onderverdeling van de jaarstukken er als volgt uit:

Programmaverantwoording

De programmaverantwoording biedt per programma inzicht in de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd, de wijze waarop getracht is de beoogde maatschappelijke effecten te bereiken en de gerealiseerde baten en lasten. Een programma wordt gedefinieerd als een samenhangend geheel van activiteiten. In de gemeente Waterland zijn de volgende programma's vastgesteld:

1. Ruimtelijk domein
2. Openbaar domein
3. Sociaal domein
4. Bestuur
5. Algemene dekkingsmiddelen
6. Overhead
7. Vennootschapsbelasting
8. Onvoorzien

Per programma worden in algemene zin de doelstellingen aangegeven. In de programmaverantwoording wordt per doelstelling verantwoording afgelegd.

Paragrafen

De paragrafen bij het jaarverslag geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten gezien vanuit een bepaald perspectief. Alle baten en lasten die vermeld worden in de paragrafen zijn verwerkt in de verschillende programma's. Het is dus niet zo dat de bedragen in de paragrafen nog boven op de baten en lasten van de programma's komen.

In de gemeente Waterland zijn de volgende paragrafen opgenomen:

- § A Lokale heffingen
- § B Weerstandsvermogen
- § C Onderhoud kapitaalgoederen
- § D Financiering
- § E Bedrijfsvoering
- § F Verbonden partijen
- § G Grondbeleid
- § H Subsidies

Programmarekening

De programmarekening bestaat uit de volgende onderdelen:

1. *Overzicht van baten en lasten*

Alle gerealiseerde baten en lasten van het programmaplan in een samenvattende tabel. Het betreft hier een integraal overzicht van alle baten en lasten en het saldo van het verslaggevingsjaar. Alle baten en lasten van de programma's leiden tot een gerealiseerd saldo van baten en lasten. Vervolgens wordt aangegeven welke bedragen aan de reserves worden onttrokken of toegevoegd. Na deze toevoegingen en onttrekkingen volgt het gerealiseerde resultaat. Naast de realisatie over 2023, bevat de tabel ook de vergelijkende cijfers over 2022. Daarnaast zijn de ramingen uit de oorspronkelijke begroting en de begroting zoals deze na alle begrotingswijzigingen is komen te luiden ook weergegeven.

2. *Toelichting*

In de toelichting wordt een analyse gegeven van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de programmarekening. Daarnaast wordt een overzicht gegeven van de incidentele baten en lasten.

Balans

De balans geeft een overzicht van de financiële positie van de gemeente. Op de balans wordt een overzicht gegeven van de bezittingen, de schulden, de voorzieningen en het eigen vermogen van de gemeente op 31 december. Daarnaast worden de vergelijkende cijfers gepresenteerd van het voorgaande boekjaar. In de toelichting worden de waarderingsgrondslagen uiteengezet en worden de verschillende balansposten nader uitgesplitst.

SiSa-verantwoordingsinformatie

Naast de algemene uitkering uit het gemeentefonds krijgt de gemeente jaarlijks extra geld om specifiek beleid van het Rijk uit te voeren. Met betrekking tot deze specifieke uitkeringen bepaalt de rijksoverheid waar het geld aan besteed wordt, of de gemeente de specifieke uitkering krijgt en hoeveel geld de gemeente krijgt. Om de verantwoordingsbureaucratie te verminderen is met betrekking tot deze specifieke uitkeringen het zogenoemde principe van Single information en Single audit (SiSa) ingevoerd. Tegenwoordig volstaat eenmalige informatieverstrekking en een eenmalige accountantscontrole. Op basis van een door de rijksoverheid vastgesteld format wordt in de jaarrekening een bijlage opgenomen met de verantwoordingsinformatie over de specifieke uitkeringen.

I. Jaarverslag

In dit hoofdstuk wordt per programma teruggeblikt op de doelen, activiteiten en resultaten van 2024. De programmaverantwoording is inhoudelijk beschreven in een toegankelijke stijl, waarbij we per domein inzicht geven in wat is bereikt en welke maatschappelijke betekenis dat heeft gehad. Per programma wordt kort ingegaan op de context, beleidsdoelen en uitgevoerde werkzaamheden. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan knelpunten, doorlopende trajecten en ontwikkelingen die meegenomen worden richting 2025.

Programmaverantwoording

1. Ruimtelijk domein

Omschrijving programma

Het programma Ruimtelijk domein richt zich op bouwen en wonen, duurzaamheid, energietransitie, klimaatadaptatie, economie, toerisme, landschap en recreatie, markten, standplaatsen, evenementen.

Wat wilden we bereiken?

In 2024 stond het ruimtelijk domein in het teken van wonen, bereikbaarheid en duurzame gebiedsontwikkeling. De gemeente Waterland werkte aan het versterken van de leefomgeving en het realiseren van nieuwe woningen, met oog voor ruimtelijke kwaliteit, participatie en toekomstbestendigheid. Doel van het programma was om te zorgen voor voldoende, passende en duurzame woonruimte, om te anticiperen op klimaatverandering en om het ruimtegebruik in de gemeente zorgvuldig en toekomstgericht vorm te geven.

Woningbouw en gebiedsontwikkeling

Onze woningbouwprojecten zijn verder voorbereid. Op Galgeriet zijn belangrijke stappen gezet: de verkoop van gronden, het bouwrijp maken van kavels en de verplaatsing van bedrijven. Deze voortgang leidde in 2024 tot een eerste winstneming, wat een positieve bijdrage leverde aan het financiële resultaat van de gemeente. Ook zijn afspraken gemaakt met ontwikkelende partijen over verdere uitwerking van projecten, met aandacht voor betaalbaarheid, duurzaamheid en fasering. In Marken is voortgang geboekt op het gebied van waterveiligheid en de relatie met toekomstige woningbouw.

Omgevingswet en vergunningverlening

De voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet kreeg in 2024 volop aandacht. Interne processen zijn aangepast, medewerkers zijn geschoold en er is getest met nieuwe werkwijzen binnen vergunningverlening en handhaving. De inzet was gericht op een soepele overgang per 1 januari 2025, inclusief het inregelen van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De werkdruk in het team Vergunningen, Toezicht en Handhaving bleef hoog. Desondanks zijn vergunningaanvragen binnen wettelijke termijnen afgehandeld en is extra ingezet op communicatie met aanvragers. Handhavingsacties zijn gericht uitgevoerd op basis van signalen en risicogericht toezicht.

Duurzaamheid en energie

Het programma energietransitie is verder uitgerold, met acties gericht op energiebesparing en het stimuleren van duurzame opwekking. Er is voortgegaan met het aanbieden van warmtescans aan inwoners en het verstrekken van subsidies voor isolatiemaatregelen. In samenwerking met de regio is gewerkt aan de voorbereiding van de Regionale Energiestrategie (RES) 2.0. Op het gebied van klimaatadaptatie is ingezet op het vergroening van de leefomgeving, het stimuleren van waterberging en het vergroten van bewustwording bij inwoners. De aansluiting tussen ruimtelijke plannen en duurzame inrichting is versterkt, onder andere via het principe 'groen tenzij'.

Terug- en vooruitblik

Het ruimtelijk domein kende in 2024 stevige opgaven en duidelijke voortgang. Grote projecten als Galgeriet krijgen steeds meer zichtbare vorm, terwijl op de achtergrond wordt gewerkt aan de voorwaarden voor uitvoering onder de nieuwe Omgevingswet. In 2025 staan besluitvorming over nieuwe woningbouwlocaties, de verdere invoering van de Omgevingswet en verdere stappen op het gebied van klimaat en energie op de agenda. De gemeente blijft werken aan een toekomstbestendig Waterland, waarin ruimte is voor wonen, werken, natuur en leef kwaliteit.

Operationele doelstellingen

1. Voldoende betaalbare woningen voor jongeren en ouderen.
2. Werken aan de energietransitie d.m.v. het reduceren van (fossiele) energie en uitbreiden van duurzame opwekking richting 2030.
3. Het toerisme en de recreatie in regionaal verband verder ontwikkelen, met oog voor de balans tussen inwoners en toerisme en focus op spreiding van bezoekers.
4. Zo veel mogelijk tegengaan van veenoxidatie door vernatting van veenbodems. Beoogd resultaat is het afremmen van bodemdaling en de reductie van de uitstoot van broeikasgassen; tot stand brengen van een robuust natuurnetwerk t.b.v. behoud en bevordering van de biodiversiteit; toekomstbestendige en duurzame agrarische bedrijfsmodellen die goed samengaan met voornoemde doelstellingen.
5. Goede landschappelijke inpassing van de nieuwe dijk op Marken en een dijk die wat betreft uiterlijke verschijningsvorm voldoet aan het Kader Ruimtelijke Kwaliteit (KRK) en het Esthetisch Programma van Eisen (EPvE) enerzijds en verbetering van de recreatieve aantrekkingskracht van de dijk anderzijds.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteiten

Activiteit 1

Wij geven uitvoering aan het Meerjarenprogramma Woningbouw, met plannen voor ca. 2.000 woningen. Hierbij staat centraal het ruimtelijke faciliteren van de projecten met de daarvoor beschikbare en meest doelmatige instrumenten. Daarbij is tevens aandacht voor kansen die zich aandienen voor locaties die niet in het meerjarenprogramma staan. Deze worden per locatie integraal beoordeeld op mogelijkheden en kansen die er zijn.

Activiteit 1: Realisatie

Jaarlijks wordt het Meerjarenprogramma Woningbouw geactualiseerd. Recent is de meest recente versie voor 2025 vastgesteld en ter informatie aangeboden aan de raad. In het programma wordt per project de stand van zaken aangegeven.

Activiteit 2

Wij hanteren bij nieuwbouw projecten de volgende verdeling:

- a. 30% sociale huur
- b. 30% betaalbare koop en middenhuur
- c. 40% vrije sector

Activiteit 2: Realisatie

In de gesprekken die wij voeren met initiatiefnemers wordt de genoemde verdeling als eis gehanteerd. Voor nieuwe overeenkomsten die het college sluit is deze verdeling het uitgangspunt.

Activiteit 3

Op basis van de in 2023 uitgevoerde locatie analyse en opgestelde business cases is het streven om zo mogelijk 100 tijdelijke woningen te realiseren, gedurende deze bestuurstermijn.

Activiteit 3: Realisatie

Er zijn in 2024 diverse gesprekken gevoerd met o.a. de Wooncompagnie en kernraden om tot een definitieve locatiekeuze te komen. Ook is er een globale business case opgesteld om inzicht te krijgen in lasten en baten voor de realisatie van tijdelijke woningbouw. Echter is dit nooit tot vaststelling van een voorkeurslocatie gekomen gezien ervoor gekozen is in het kader van de bezuinigingsopgave om geen prioriteit te geven tijdelijke woningbouw en daarmee geen budget beschikbaar te stellen.

Activiteit 4

Op basis van de in 2023 opgestelde woonzorgvisie worden specifieke locaties aangewezen waar alternatieve woonvormen voor ouderen gestimuleerd en gefaciliteerd.

Activiteit 4: Realisatie

Wij kunnen begin 2025 aan de slag met het Uitvoeringsprogramma uit de Woonzorgvisie. Op dit moment zijn wij al op verschillende locaties met verschillende partijen in gesprek om uitvoering te geven aan de Woonzorgvisie.

Activiteit 5

Continuering van de vastgestelde transitievisie warmte en bijbehorende activiteiten

Activiteit 5: Realisatie

In 2023 en 2024 is de verkenning uitgevoerd naar aardgasvrije oplossingen voor de wijk Markgouw. Er is gekeken welke warmteoplossing (een warmtenet of individuele warmtepompen) het meest geschikt is voor deze wijk. Er is geen duidelijk voorkeursscenario uit dit onderzoek gekomen. Met deze kennis is het kiezen van een warmteoplossing uitgesteld totdat er veranderingen zijn in de markt of er meer duidelijkheid is over het wettelijk kader en aanvullende ondersteuning van het Rijk met betrekking tot warmtenetten. Tot die tijd staat het iedereen vrij om andere mogelijkheden te implementeren.

We blijven het bewonersinitiatief WarmWatergang ondersteunen. Zo onderzoeken wij hoe en of wij als gemeente een financiële bijdrage kunnen geven aan de stichting in de periode dat zij nog geen andere inkomsten hebben. Ook wordt gekeken naar het aardgasvrij maken van Uitdam, met samenwerking van bewonerscollectief Uitdammer Energie.

Voor alle woningen in de gemeente richten we ons op isolerende maatregelen als de basis, onder andere door het Duurzaamheidsfonds en het Waterlands isolatieprogramma. Op deze manier kunnen mensen hun woning klaar maken voor aardgasvrij waardoor de stap naar een alternatieve verwarmingsooplossing kleiner wordt.

In samenhang met het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid zullen we met een uitwerking van de startwijken in het Warmteprogramma (voorheen Transitievisie Warmte (TVW)) komen, waarin een plan van aanpak wordt geschetst voor de jaren 2026-2030. Hierbij nemen we ook de doelgroepen maatschappelijk vastgoed en de ondernemers in de gemeente mee.

Activiteit 6

Continuering van de regionale energie strategie (RES proces), met bijbehorende procesactiviteiten/besluiten.

Activiteit 6: Realisatie

Het beleidskader kleine windturbines is op 14 november 2024 door de gemeenteraad vastgesteld. Inmiddels kunnen aanvragen voor kleine windturbines in behandeling worden genomen. De handreiking voor initiatiefnemers is opgesteld. Het initiatief voor het plaatsen van zonnepanelen boven de parkeerplaats van Hotel Van der Valk heeft een tijdje stilgelegen. In 2025 wordt dit weer opgepakt. Over de invulling van het zoekgebied Bukdijk zijn enkele overleggen met de provincie gevoerd. Daaruit blijkt dat de provincie hiervoor kansen ziet binnen de kaders van de provinciale Omgevingsverordening. In 2025 worden de gesprekken met Rijkswaterstaat (de grondeigenaar) opgestart. De herziene versie van de welstandsnota is op 14 november 2024 door de gemeenteraad vastgesteld. Momenteel worden de eerste aanvragen behandeld volgens de nieuwe regels.

Activiteit 7

Vervolg geven aan het (herzien) duurzaamheidsfonds (met aandacht voor energiearmoede) voor de inwoners conform het coalitieakkoord.

Activiteit 7: Realisatie

Vanaf juni 2024 is het nieuwe Duurzaamheidsfonds opengesteld. Het gebruik van de subsidie-regeling is achtergebleven ten opzichte van de verwachting. Dit sluit aan bij het landelijke beeld van teruglopende interesse voor verduurzamingsmaatregelen. Begin 2025 voeren wij enkele aanpassingen door in de opzet, waardoor het gebruik verder wordt gestimuleerd. Ook intensiveren wij de communicatie over het fonds.

Activiteit 8

Monitoren van de werking van het convenant groepsrondleiding Marken ten behoeve van evaluatie in 2024.

Activiteit 8: Realisatie

In het laatste kwartaal van 2024 is er een nieuw convenant aangegaan. Na het einde van het toeristische seizoen in 2025 zal opnieuw met partijen geëvalueerd worden in hoeverre partijen baat hebben bij de werking van het convenant en in hoeverre de beschreven doelstellingen zijn behaald. In het laatste kwartaal van 2025 zal opnieuw een evaluatieverslag geschreven worden.

Activiteit 9

Er wordt een registratiesysteem voor particuliere vakantieverhuur ingevoerd.

Activiteit 9: Realisatie

De overeenkomsten voor de uitvoering van het registratiesysteem zijn gesloten en het systeem is inmiddels ingevoerd.

Activiteit 10

Wij continueren de regionale samenwerking tussen Purmerend, Edam-Volendam, Overgemeenten en Landsmeer. Daarnaast zetten we de regionale samenwerking met Bureau Toerisme Laag Holland (BTLH) voort en zetten we in op een efficiëntere samenwerking tussen de lokale promotie organisaties, BTLH en de samenwerkende gemeenten.

Activiteit 10: Realisatie

De regionale samenwerking verloopt zeer goed. We werken met zijn allen hard aan het actieplan en de daarin opgenomen ambities. Bureau Toerisme Laag Holland wordt nog steeds ingezet als regionale promotie organisatie voor de gemeenten in Waterland. In het laatste kwartaal van 2024 zijn bestuurders in de regiogemeenten het eens geworden over een kleine stap die genomen wordt richting een mogelijke fusie tussen BTLH en de lokale promotie organisaties. In 2025 zal BTLH aan de slag gaan met het helpen van het vercommercialiseren van de lokale promotie organisaties.

Activiteit 11

Wij zetten in op kansen op het gebied van recreatie en toerisme en sluiten hierbij aan op de agenda van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) toerisme.

Activiteit 11: Realisatie

Op 18 december is de MRA-Agenda vastgesteld. In de komende jaren gaan we binnen de MRA-Samenwerking aan de slag om te werken aan de acht ambities uit de agenda en de acties uit het Meerjarenuitvoeringsprogramma. Het MUVV is een levend document dat in de komende periode verder uitgewerkt wordt in concretere opdracht en plannen, waarmee we de uitvoering tastbaarder maken en de monitoring nog inzichtelijker kunnen maken.

Beleidsindicatoren

Nummer indicator	Naam Indicator	Taakveld	Progr	Eenheid	Bron	2021	2022	2023	2024
6	Verwijzingen Halt	1. Veiligheid	1	Aantal per 1.000 jongeren	Stichting Halt	7	7	9	6
8	Winkeldiefstallen	1. Veiligheid	1	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,9	0,6	1,1	0,3
9	Geweldsmisdrijven	1. Veiligheid	1	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,6	2,3	1,4	1,4
10	Diefstallen uit woning	1. Veiligheid	1	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	1,7	1,2	1,1	1,1
11	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	1. Veiligheid	1	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	5,5	4,6	4,3	4
14	Funcziemenging	3. Economie	1	%	LISA	38,9	39,9	39,8	nb
16	Vestigingen (van bedrijven)	3. Economie	1	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	188,3	202,1	171,4	nb
35	Gemiddelde WOZ waarde	8. Vhrosv	1	x € 1.000	CBS	382	413	457	467
36	Nieuw gebouwde woningen	8. Vhrosv	1	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	0,1	11,7	0,8	nb
37	Demografische druk	8. Vhrosv	1	%	CBS	87,9	89,8	89,7	88,8
38	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	8. Vhrosv	1	€	COELO	718	795	811	823
39	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	8. Vhrosv	1	€	COELO	860	939	959	975

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl

Toelichting

De gepresenteerde informatie over de beleidsindicatoren is afkomstig van de website www.waarstaatjegemeente.nl. Indien er nb in de tabel is weergegeven is deze informatie niet beschikbaar. Daarnaast betreft sommige informatie van deze site informatie over oudere jaren omdat er geen nieuwe cijfers beschikbaar zijn op de site.

Gerealiseerde baten en lasten

Nr.	Omschrijving	Lasten 2024		Baten 2024		Saldo		Afwijking t.o.v. begroting
		Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	
1.01	Veiligheid	2.798	2.741	27	77	- 2.771	- 2.664	106
1.02	Economie en toerisme	329	280	28	32	- 300	- 249	52
1.03	Ruimtelijke ordening en wonen	9.057	15.307	9.959	17.366	902	2.059	1.156
Totaal excl. overhevelingen		12.183	18.329	10.015	17.475	- 2.169	- 854	1.314
	Overhevelingen							182
Totaal incl. overhevelingen								1.497

2. Openbaar domein

Omschrijving programma

Het programma Openbaar domein richt zich op een openbare ruimte die er goed uitziet en een gezonde balans tussen groen en grijs heeft.

In dit programma besteden we aandacht aan groen, infrastructuur, afval, riolering vastgoed en accommodaties.

Wat wilden we bereiken?

In 2024 is binnen het programma Openbaar Domein gewerkt aan een prettige, veilige en duurzame leefomgeving in Waterland. De openbare ruimte is het visitekaartje van de gemeente: het groen in de wijken, de kwaliteit van wegen en paden, het sportveld in het dorp en de toegankelijkheid van onze straten. Met inzet van zowel gemeentelijke medewerkers als betrokken inwoners zijn concrete verbeteringen gerealiseerd op het gebied van klimaatadaptatie, verkeersveiligheid, afvalinzameling en sportvoorzieningen.

Klimaatbewuste inrichting en groenbeheer

De inrichting van de openbare ruimte werd ook in 2024 zoveel mogelijk klimaatbewust aangepakt. In Ilpendam is de herinrichting van de Fuutstraat uitgevoerd, inclusief een infiltratiegebied met bomen die op termijn zorgen voor verkoeling. Ook zijn extra bomen geplant op onder andere het Hemmeland en bij basisscholen, in samenwerking met de kinderburgemeester. Diversiteit in beplanting heeft bijgedragen aan het versterken van de biodiversiteit. Er is bovendien continu aandacht geweest voor het onderhoud en de toegankelijkheid van het groen. Op verschillende plekken is gemaaid volgens een aangepast maaibeheer, waardoor ruimte is ontstaan voor inheemse kruiden en insecten. Ook zijn stappen gezet in het onderhoudsbeheer van civiele kunstwerken en oevers.

Verkeersveiligheid en bereikbaarheid

Samen met inwoners en de gemeenteraad zijn knelpunten in de verkeersveiligheid geïnventariseerd. Dit is uitgewerkt in het 'Uitvoeringsplan Mobiliteit 2025-2028'. In 2024 zijn op basis daarvan al verschillende maatregelen uitgevoerd, zoals het verwijderen van obstakels en het verbeteren van bebording. Voor Broek in Waterland, Monnickendam en andere kernen zijn ontwerpen gemaakt ter verbetering van de verkeersveiligheid. Oud-Monnickendam volgt in 2025. De Pierebaan is in alle modellen en studies benoemd als hoofdontsluiting voor de nieuwe sporthal. Daarmee wordt gewerkt aan betere bereikbaarheid voor sporters, bezoekers en omwonenden.

Duurzaamheid en afval

De uitvoering van het Duurzaamheidsfonds is in 2024 voortgezet. Hoewel de animo voor isolatiemaatregelen lager was dan verwacht, is het fonds in juni opnieuw opengesteld met ruimte voor aanpassingen in 2025. Ook het energiebesparingsprogramma is voortgezet, onder meer via gemeentelijke subsidies voor warmtescans. Daarnaast is een pilot uitgevoerd voor de inzameling van klein chemisch afval en elektrische apparaten. Deze wordt in 2025 uitgebreid met mogelijkheden voor het aanbieden van groenafval. Op diverse locaties zijn prullenbakken bijgeplaatst en is de openbare ruimte aangepast op basis van meldingen van inwoners.

Sport en participatie

In 2024 is gewerkt aan het verder vormgeven van de nieuwe sporthal, met het oog op start bouw in 2027. Ook is onderzocht hoe bestaande sportvoorzieningen multifunctioneler kunnen worden ingezet. Daarnaast zijn in de openbare ruimte kleine, zichtbare verbeteringen doorgevoerd die bijdragen aan leefbaarheid en betrokkenheid: een extra speeltoestel hier, een aangepaste verlichting daar. Vaak op initiatief van inwoners zelf, en in goede samenwerking met de gemeente.

Terug- en vooruitblik

De uitvoering binnen het programma Openbaar Domein is in 2024 breed opgepakt. De samenwerking met inwoners, kernraden en andere partijen heeft bijgedragen aan de kwaliteit van de openbare ruimte. Sommige projecten lopen door in 2025, zoals de implementatie van het zaaksysteem en de volledige uitvoering van verkeersmaatregelen. We kijken terug op een jaar waarin concrete stappen zijn gezet richting een groenere, veiligere en meer toegankelijke leefomgeving voor alle Waterlanders.

Operationele doelstellingen

1. Klimaatbewust inrichten en netjes onderhouden van de openbare ruimte met extra aandacht voor verkeer en groen.
2. Mogelijkheden afvalinzameling verschillende afvalstromen uitbreiden.
3. Sport toegankelijk houden voor alle inwoners.
4. Verbeteren bereikbaarheid gemeente.
5. Verbeteren verbinding inwoners met bestuur en organisatie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteiten

Activiteit 1

Een voorbeeldfunctie vervullen waar het gaat om klimaatbewuste inrichting. Hier is doorlopend aandacht voor bij de inrichting van de openbare ruimte bij nieuwbouwprojecten en bij herinrichting van de bestaande openbare ruimte.

Activiteit 1: Realisatie

Bij het uitvoeren van projecten in de openbare ruimte wordt klimaatadaptatie waar mogelijk en relevant meegenomen.

De herinrichting van de Fuutstraat in IJpendam met het speelfort IJpenstein is in uitvoering gegaan met hierin een infiltratiegebied. Bomen en beplanting in dit infiltratiegebied zorgen dat de bodem goed blijft infiltreren. Ook gaan de bomen op termijn extra verkoeling/schaduw bieden aan de spelende kinderen. Hierdoor neemt de hittestress af.

In de ondergrond is een regenwaterriool aangelegd, hierdoor wordt niet alleen regenwater afgevoerd maar ook de grondwaterstand beter gereguleerd.

Activiteit 2

Bomen planten: 11 voor 10 bosjes. Er worden locaties aangewezen waar ruimte is voor extra aanplant van bomen.

Activiteit 2: Realisatie

In het voorjaar en najaar zijn er op meerdere locaties bomen geplant. Bijvoorbeeld is op het Hemmeland een inheemse bomenstrook aangebracht en zijn in het van Oorschootplantsoen in IJpendam extra bomen geplant. Ook zijn samen met de kinderbουργemeester extra bomen geplant bij de Gouwzeeschool.

Activiteit 3

Het openbaar groen in stand houden en waar mogelijk uitbreiden. Hier is doorlopend aandacht voor.

Activiteit 3: Realisatie

Er is continu aandacht geweest voor het in stand houden van het openbaar groen. Uitbreiding is er onder andere bij de boom voor de bibliotheek Monnickendam en binnen het project Fuutstraat Ilpendam.

Activiteit 4

De terugloop van insecten voorkomen. Bij de keuze voor beplanting bij het herplanten/herinrichten van plantvakken wordt gekozen voor diversiteit in plantsoorten om zo de terugloop van insecten te voorkomen. Dit heeft doorlopend aandacht.

Activiteit 4: Realisatie

Bij beplantingsplannen is gekozen voor planten die insecten aantrekken. Door op bepaalde locaties minder te maaien is ruimte ontstaan voor inheemse kruiden, bijvoorbeeld bij de Dissel en de Karn in Monnickendam. Ook is er gekozen voor inheemse (bloeiende) bomen op het Hemmeland, insecten krijgen hierdoor meer voedsel ter beschikking.

Activiteit 5

De openbare ruimte netjes en toegankelijk houden. In de onderhoudsplannen en bij het oppakken van meldingen is hier doorlopend aandacht voor.

Activiteit 5: Realisatie

Hier is doorlopend aandacht aan besteed. In 2024 zijn alle visuele inspecties uitgevoerd voor wegen, riolering, civiele kunstwerken en oevers. Op basis hiervan zijn de beheerplannen geactualiseerd en vastgesteld. De inspectiegegevens gebruiken wij voor het verrichten van klein onderhoud, groot onderhoud en herinrichtingen voor de komende periode.

Activiteit 6

Een rollator- en rolstoelvriendelijke openbare ruimte realiseren. Bij herinrichting van openbare ruimte is hier doorlopend aandacht voor.

Activiteit 6: Realisatie

Bij alle werkzaamheden in de openbare ruimte is aandacht geweest voor toegankelijkheid voor rollator-, rolstoel-, kinderwagengebruikers en personen met een visuele beperking. Dit is gedaan door:

- *Minder palen in de openbare ruimte te plaatsen;*
- *Bij aanbrengen van palen in de openbare ruimte is zorg gedragen voor een minimale vrije ruimte van 90 cm;*
- *Verhoogde kruisingsvlakken aan te leggen;*
- *Hellingbanen aan te brengen;*
- *Bij bushaltes gidslijnen aan te brengen;*
- *Bij bushaltes verhoogde instapbanden aan te brengen.*

Activiteit 7

Het groenonderhoud in de kernen optimaliseren, waarbij extra aandacht is voor onkruid in groenvlakken en op bestrating.

Activiteit 7: Realisatie

Door meer op kern en wijkniveau aan te sturen is de kwaliteit verder verbeterd. Voorbeelden zijn de Trintel, de Avegaar en Lameroen in Monnickendam, Watermunt in Ilpendam en bij het Trefpunt Marken. Sommige van deze projecten zijn nog in uitvoering.

Activiteit 8

Samen met de inwoners verkeersproblematiek in de verschillende kernen helder krijgen en de problemen aanpakken. Door middel van de werkgroepen van de raad is een inventarisatie gemaakt van knelpunten. Deze worden uitgewerkt in een voorstel.

Activiteit 8: Realisatie

De bevindingen van de werkgroep van de raad zijn verwerkt in het 'Uitvoeringsplan Mobiliteit 2025-2028' en het document 'Maatregelen verkeersveiligheid Broek in Waterland', welke begin 2025 met de raad zijn gedeeld. Voor Monnickendam, Broek in Waterland, Marken, Zuidoostwoude en Uitdam zijn concrete ontwerpen gemaakt die de verkeersveiligheid verbeteren. De 'quick-wins' die uit bovenstaande plannen voortkomen, zoals het verwijderen van paaltjes en plaatsen van aanvullende bebording, zijn uitgevoerd. De verkeersmaatregelen voor Oud-Monnickendam worden geïntegreerd in een nog op te stellen actieplan, dat het college op dit moment aan het uitwerken is.

Activiteit 9

Realistische aanpassingen vanuit de gesprekken met inwoners en ondernemers uitwerken en waar mogelijk uitvoering aan geven. Dit is een doorlopende actie, waar mogelijk maatwerk leveren.

Activiteit 9: Realisatie

Hier is doorlopend aandacht voor geweest. Voorbeelden zijn:

- Bij de herinrichting van de Fuutstraat zijn tijdens de uitvoering nog wijzigingen doorgevoerd naar aanleiding van gesprekken met omwonenden;*
- Er is na initiatief van een aantal inwoners van een speeltuintje gerealiseerd in de Oranjewijk naast de Wilhelminalaan;*
- Bij het Johan Piplantsoen in Monnickendam zijn hekjes en hagen aangebracht i.v.m. overlast door scooters en fatbikes;*
- Op het scholeneiland zijn bij de oversteek tussen de Fuut en de Blauwester na een petitie van leerlingen van de school hekjes geplaatst;*
- Bij Ilpenhof in IJpendam is een heg geplaatst i.v.m. meldingen over kapotgelopen planten;*
- Bij de Calvercamp in Monnickendam is een extra prullenbak geplaatst na meldingen over zwerfafval;*
- Op het speelveld bij de Calvercamp is een schommel geplaatst na een initiatief van kinderen;*
- Een deel van de openbare verlichting langs de Pierebaan is aangepast op basis van meldingen.*

Activiteit 10

Niet meer van toepassing op deze Jaarrekening. Afgerond in 2023.

Activiteit 11

Niet meer van toepassing op deze Jaarrekening. Afgerond in 2023.

Activiteit 12

De huurovereenkomst Alliantie tijdig beëindigen, eventueel jaarlijks verlengen. Elk jaar wordt bekeken of een verlenging van deze overeenkomst nog mogelijk is binnen de procedure voor de mogelijke realisatie van een milieustraat op het terrein.

Activiteit 12: Realisatie

In 2023 is het besluit genomen om geen eigen milieustraat te realiseren. De raad heeft inmiddels besloten om hier bedrijven te vestigen. De huurovereenkomst wordt nog steeds jaarlijks voor een periode van maximaal één jaar verlengd.

Activiteit 13

Het onderzoeken van mogelijkheden om de dienstverlening in alle kernen uit te breiden met een vast punt voor het aanbieden van groen afval en een mobiel punt voor het aanbieden van bijzondere afvalstromen (o.a. klein chemisch afval en kleine huishoudelijke apparaten).

Activiteit 13: Realisatie

In 2024 is een Pilot uitgevoerd m.b.t. inzamelpunten kca/elektrische apparaten. De inzameling zal in 2025 worden voortgezet en uitgebreid met groenafval.

Activiteit 14

Stimuleren van multifunctioneel gebruik van de sportvoorzieningen.

Activiteit 14: Realisatie

Voor zover dit binnen de opdracht van Team Sportservice past wordt er gestuurd op multifunctioneel gebruik van sportvoorzieningen. In de relevante beleidsdocument wordt een multifunctioneler gebruik van sportvoorzieningen meegenomen. Dit gaat vervolgens uitwerking krijgen in sportsportaccommodatie beleid dat in 2025 opgeleverd gaat worden.

Activiteit 15

Een duurzame sporthal bouwen die voldoet aan de normen voor spelen van volwaardige competitie.

Activiteit 15: Realisatie

De voorbereiding op de omgevingsplanprocedure is volop in gang, met het oog op start bouw in 2027.

Activiteit 16

Bij de ontwikkeling van de sporthal worden de bewoners betrokken. Er zijn meerdere informatiebijeenkomsten geweest.

Activiteit 16: Realisatie

De hoofdlijnen van participatie zijn uitgewerkt.

Activiteit 17

Ontsluiting sporthal via de Pierebaan realiseren. Dit wordt meegenomen in de uitwerking van de plannen voor de realisatie van een duurzame sporthal.

Activiteit 17: Realisatie

In alle modellen en studies is de Pierebaan als hoofdontsluiting gehanteerd.

Activiteit 18

De fysieke, digitale en telefonische bereikbaarheid verbeteren. Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar de dienstverlening, hierin worden ook verbetervoorstellen voor de bereikbaarheid gedaan.

Activiteit 18: Realisatie

Tijdens het optimaliseren van de processen zijn verbetervoorstellen gedaan door de adviseur van Coniche en deze zijn ook doorgevoerd. Dit project is gestart in Q2 2024 en loopt tot eind 2025. De doorlooptijd van het project en het doorvoeren van verbeteringen hangen deels samen met de implementatie van het nieuwe zaakstelsel, welke eind 2025 gereed is. Daarnaast wordt de telefonische bereikbaarheid gemonitord. Eind 2024 heeft het MT afspraken over telefonische bereikbaarheid geformaliseerd, wat ten gunste komt van de bereikbaarheid.

Activiteit 19

Kortere responstijden op mail en meldingen realiseren. Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar de dienstverlening, hierin worden ook verbetervoorstellen voor de bereikbaarheid gedaan.

Activiteit 19: Realisatie

We hebben dit doel gekoppeld aan het project procesmatig werken. Onder dit project valt de implementatie van het nieuwe zaaksysteem. In dit zaaksysteem kunnen we beter sturen op responstijden op mail en meldingen, omdat deze op één plek binnenkomen bij de taakafdeling en gemonitord kunnen worden. Het zaaksysteem wordt in 2025 gefaseerd geïmplementeerd.

Activiteit 20

De openstelling van het gemeentehuis opnieuw iken. Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar de dienstverlening, hierin worden ook verbetervoorstellen voor de bereikbaarheid gedaan.

Activiteit 20: Realisatie

De afspraken over telefonische dienstverlening zijn geformaliseerd. Er is geen aanleiding om de openingstijden aan te passen.

Activiteit 21

Meer signalen delen via de website. In Q4 2023 is de nieuwe website geïmplementeerd. Via de nieuwe website worden meer signalen gedeeld.

Activiteit 21: Realisatie

De nieuwe website is in 2024 ingezet om hier meer aandacht aan te besteden.

Activiteit 22

Instellen inloopspreekuur college. Sinds februari 2023 is het inloopspreekuur gestart. Dit spreekuur vindt nu tweewekelijks op dinsdag plaats.

Activiteit 22: Realisatie

Het inloopspreekuur vindt nu maandelijks plaats. De frequentie is begin 2024 aangepast.

Activiteit 23

De externe oriëntatie van de ambtelijke organisatie versterken. Hier is doorlopend aandacht voor.

Activiteit 23: Realisatie

Binnen de organisatie is in 2024 doorlopend ingezet op de bewustwording en hiermee versterking van de externe oriëntatie van de ambtelijke organisatie. Team communicatie en het MT hebben hierin een sturende rol. Op deze manier is er binnen de organisatie de juiste aandacht voor de externe oriëntatie geweest. Daarbij wordt een balans nagestreefd tussen "(afzonderlijke) inwoners, kernraden en ondernemers".

Beleidsindicatoren

Nummer indicator	Naam Indicator	Taakveld	Progr	Eenheid	Bron	2021	2022	2023	2024
20	Niet sporters*	5. Sport, cultuur en recreatie	2	%	Gezondheidsmonitor volwassenen, GGD'en, CBS en RIVM	43,8	43,1	nb	nb
33	Omvang huishoudelijk restafval	7. Volksgezondheid en Milieu	2	Kg per inwoner	CBS	nb	126	nb	nb
34	Hernieuwbare elektriciteit	7. Volksgezondheid en Milieu	2	%	Rijkswaterstaat	28,3	34,7	nb	nb

*betreft een 4-jaarlijks onderzoek, zodra de onderzoeksresultaten bekend zijn worden de cijfers geactualiseerd

Toelichting

De gepresenteerde informatie over de beleidsindicatoren is afkomstig van de website www.waarstaatjegemeente.nl. Indien er nb in de tabel is weergegeven is deze informatie niet beschikbaar. Daarnaast betreft sommige informatie van deze site informatie over oudere jaren omdat er geen nieuwe cijfers beschikbaar zijn op de site.

Gerealiseerde baten en lasten

Nr.	Omschrijving	Lasten 2024		Baten 2024		Saldo		
		Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Afwijking t.o.v. begroting
2.01	Verkeer, vervoer en waterstaat	4.551	4.043	1.326	1.179	- 3.226	- 2.865	361
2.02	Sport, cultuur en recreatie	3.468	3.660	464	704	- 3.004	- 2.957	48
2.03	Milieu	4.439	5.051	4.186	4.648	- 253	- 403	- 149
Totaal excl. overhevelingen		12.459	12.755	5.976	6.531	- 6.483	- 6.224	259
	Overhevelingen							405
Totaal incl. overhevelingen								665

3. Sociaal domein

Omschrijving programma

Binnen het programma Sociaal Domein hebben Waterlanders aandacht voor een gezonde levensstijl en ontwikkelen zich tot actieve en weerbare inwoners. Kinderen kunnen veilig, gezond en in geborgenheid opgroeien. De Waterlandse samenleving is inclusief en iedereen kan meedoen. Waterlanders staan samen voor de gemeenschap. Zij ondersteunen elkaar en zetten zich actief in voor de samenleving. Waterlanders wonen zelfstandig of zo thuisnabij als mogelijk is.

Het programma Sociaal Domein richt zich op Jeugd(hulp), Wmo (inclusief vrijwilligerswerk en mantelzorg), Participatie (inclusief arbeidsmarkt), Schuldhulpverlening, (Passend) onderwijs en voor-schoolse voorzieningen (VVE), Volksgezondheid (inclusief preventie en handhaving alcohol), Welzijnswerk en voorliggende voorzieningen (inclusief sport en bibliotheek).

Wat wilden we bereiken?

Het sociaal domein stond in 2024 in het teken van ondersteuning, veerkracht en het versterken van bestaanszekerheid. De gemeente Waterland werkte aan passende zorg, ondersteuning en participatie voor inwoners die dat nodig hebben. We zetten in op toegankelijkheid, preventie en samenwerking met maatschappelijke partners.

Doel van het programma is het bevorderen van een inclusieve samenleving waarin alle inwoners kunnen meedoen, zich veilig en gezond voelen en (tijdelijke) ondersteuning ontvangen wanneer dat nodig is. Daarbij staat het versterken van de sociale basis, het voorkomen van problemen en het bieden van passende hulp centraal.

Bestaanszekerheid en armoedebestrijding

Met gerichte inzet op armoedebestrijding is geprobeerd inwoners in een kwetsbare positie beter te bereiken en te ondersteunen. In 2024 is extra aandacht besteed aan huishoudens die moeite hebben met rondkomen. Er zijn onder andere energiecompensatieregelingen uitgevoerd, het Noodfonds is opnieuw opengesteld en lokale initiatieven op het gebied van geldzaken zijn ondersteund. De samenwerking met lokale partners zoals de voedselbank is versterkt.

Jeugd en onderwijs

Binnen de jeugdzorg is blijvend ingezet op passende ondersteuning en tijdige hulp, met oog voor beheersing van de kosten. Waar mogelijk zijn lichte, preventieve vormen van hulp ingezet, dichtbij het gezin, bijvoorbeeld door jongerenwerk. In complexe situaties werd gezorgd voor maatwerk en continuïteit. De samenwerking binnen de regio Zaanstreek-Waterland is verder verdiept, onder andere in het kader van de inkoop van specialistische jeugdhulp en de Proeftuin Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming.

Ook in het onderwijs zijn stappen gezet. Er is aandacht besteed aan versterking van gelijke kansen door het faciliteren van extra curriculaire activiteiten (muziek- en zwemonderwijs) onderwijsondersteuning, samenwerking via het Lokaal Educatieve overleg met scholen en opvang en samenwerking tussen leerplicht, jongerenwerk en jeugd.

Wmo en ouderen

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is in 2024 toegankelijk gehouden voor wie hulp nodig heeft. Daarbij is gewerkt aan het verminderen van wachtlijsten van zorgaanbieders (hulp bij het huishouden) en verbetering van afstemming met zorgaanbieders. Ondersteuning bij zelfstandig wonen, huishoudelijke hulp en begeleiding is beschikbaar gebleven voor inwoners met een ondersteu-

ningsvraag. Er is daarnaast gewerkt aan de toekomstbestendigheid van de Wmo door aandacht te geven aan informele zorg, mantelzorgondersteuning en samenwerking in de kernen.

Inburgering en participatie

De uitvoering van de Wet inburgering 2021 is verder verstevigd. Inwoners met een inburgeringsplicht zijn op basis van hun leerroute individueel begeleid, met aandacht voor taal, werk en maatschappelijke participatie. Samenwerking met de Stichting Vluchtelingenwerk en taalaanbieders was hierbij essentieel. Ook zijn extra middelen ingezet voor de groep oudkomers, zodat zij alsnog begeleiding kunnen ontvangen.

Binnen de participatiewetgeving is ingezet op het ondersteunen van mensen bij het vinden van (beschut) werk, vrijwilligerswerk of andere vormen van meedoen. Gemeente Waterland blijft inzetten voor inclusieve arbeidsparticipatie.

Terug- en vooruitblik

Het sociaal domein kende in 2024 zowel brede inzet als complexe uitdagingen. De toenemende druk op zorgaanbieders, het beheersen van kosten en de uitvoeringslast door nieuwe en nog te verwachten wetgeving blijven aandacht vragen. Tegelijkertijd is er veel bereikt dankzij de inzet van lokale partners, betrokken professionals en inwoners zelf. In 2025 wordt verder gewerkt aan samenwerking, preventie en het versterken van de sociale basis in alle kernen van Waterland.

Actielijnen en operationele doelstellingen 2024

Actielijn 1: Gezonde inwoners

In deze actielijn brengen wij de ontwikkelingen rondom het Integraal Zorg Akkoord (IZA) het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) samen met relevante ontwikkelingen uit het Sportakkoord II. We nemen hierin ook de acties mee die al in gang zijn gezet met het Sportakkoord I en het Preventieakkoord.

- 1.a. Vermijdbare valincidenten onder ouderen worden voorkomen.
- 1.b. Inwoners die langdurige mantelzorg bieden, hebben de mogelijkheid om gebruik te maken van respijtzorg.
- 1.c. Inwoners een preventieve aanpak bieden om zowel fysieke als cognitieve vitaliteit te behouden en/of verbeteren.

Actielijn 2: Optimaal opgroeien

In deze actielijn brengen wij de relevante onderdelen uit het Preventieakkoord, de inventarisatie preventie Jeugd (zie hoofdstuk 5) en de Hervormingsagenda Jeugd samen met de laatste ontwikkelingen binnen Passend Onderwijs en Kinderopvang.

- 2.a. Gezinnen met kinderen in de leeftijd van 12 en 23 jaar kunnen gebruik maken van het jongerenwerk voor lichte individuele hulpverlening ter overbrugging of voorkoming van specialistische jeugdhulp.
- 2.b. Kwetsbare gezinnen worden extra ondersteund voor, tijdens en na de geboorte.
- 2.c. Ouders kunnen makkelijk digitale informatie vinden over opgroeien en opvoeden.
- 2.d. Wij bieden kinderen met een (dreigende) achterstand een opvangplek met voorschoolse educatie in Waterland.
- 2.e. Wij willen dat kinderen een doorgaande lijn kunnen volgen voorschools-basisschoolvoortgezet onderwijs.

Actielijn 3: Iedereen doet mee

In deze actielijn brengen wij in beeld hoe wij de bestaanszekerheid willen handhaven dan wel verbeteren middels het Breed Offensief en de minimaregelingen.

- 3.a. Wij ondersteunen Waterlanders richting bestaanszekerheid door vroegtijdige screening op de financiën.
- 3.b. Onderzoek naar de geschiktheid van de huidige minimaregelingen voor bestaanszekerheid.
- 3.c. Voor Waterlanders is het duidelijk waar zij terecht kunnen met hun (hulp-)vragen over zorg, welzijn, werk en inkomen.

Actielijn 4: Ondersteuning op maat

In deze actielijn werken wij de integrale toegang uit naar de zorg op maat die de gemeente kan bieden vanuit de Participatiewet, Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet.

- 4.a. Inwoners met een psychische kwetsbaarheid kunnen zelfstandig blijven wonen met passende ondersteuning thuis.
- 4.b. Intensiever begeleiden van statushouders naar werk en opleiding.
- 4.c. Zorg en ondersteuning wordt zoveel mogelijk gezamenlijk (regionaal) efficiënt ingekocht.
- 4.d. Waterlanders vroegtijdig en middels maatwerk ondersteunen bij financiële problemen.

Actielijn 5: Leefbare kernen

In deze actielijn werken we uit hoe wij samenwerken met partners in de verschillende kernen en welke ondersteuningsmogelijkheden wij daarbij kunnen bieden.

- 5.a. Waterlanders kunnen makkelijk informatie vinden over het complete cultuur- en welzijnsaanbod.
- 5.b. We herijken onze samenwerking met de dorpshuizen op het gebied van het sociaal-cultureel werk.

Actielijn 6: Gehoord worden

In deze actielijn werken wij uit hoe wij inwoners structureel willen betrekken bij het ontwikkelen van beleid en de uitvoering daarvan. Wij willen gebruik maken van de ervaringsdeskundigheid van onze inwoners.

- 6.a. We onderzoeken manieren van inspraak voor inwoners.
- 6.b. We gebruiken feedback van inwoners om onze dienstverlening te verbeteren.
- 6.c. De expertise van de adviesraad sociaal domein benutten wij bij het opstellen van beleid.
- 6.d. We communiceren met onze inwoners op taalniveau B1.

Actielijn 7: Sociale veiligheid

In deze actielijn gaan wij onder andere in op de ontwikkelingen in het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming.

- 7.a. Wij experimenteren met een nieuwe werkwijze voor inwoners van 0-100 waarbij er sprake is van onveiligheid in huiselijke kring in de Proeftuin Toekomstscenario Jeugd- en Gezinsbescherming.
- 7.b. We zorgen voor een goed lokaal opleidingsplan en intern protocol in het kader van het Kwaliteitskader Sociaal Domein, welke landelijk herijkt wordt. Daarnaast werken we regionaal goed samen met betrekking tot het onderwerp Huiselijk Geweld.
- 7.c. In 2024 implementeren we (afhankelijk van wetgeving) de WAMS (Wet aanpak meer-voudige problematiek sociaal domein), met als doel om knelpunten bij uitwisselen van persoonsgegevens weg te nemen in complexe problematiek.

Actielijn 8: Een thuis voor kwetsbare inwoners

In deze actielijn brengen wij de ontwikkelingen rondom wonen en zorg samen voor specifieke doelgroepen. We denken daarbij aan regionale plannen rondom het Integraal Zorg Akkoord en de verplichte regionale Woonzorg visie en het convenant Beschermd Wonen. Daarnaast hangt deze actielijn ook samen met de lokale Woon zorg visie en de doorontwikkeling van Beschermd Thuis. Voor de jeugd werken we in Noord-Holland samen aan een Thuis voor Noordje.

- 8.a. Wij zorgen ervoor dat er overeenkomsten zijn gesloten met aanbieders voor het bieden van Beschermd Thuis.
- 8.b. Wij werken regionaal samen om de uitstroom uit intramurale woonvoorzieningen te bevorderen.
- 8.c. Wij geven uitvoering aan de lokale woon-zorgvisie.
- 8.d. Wij zijn betrokken bij het opstellen van een regionale woon-zorgvisie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actielijnen en gekoppelde activiteiten

Actielijn 1: Gezonde inwoners

- 1.a. In 2024 wordt er naast de logeermogelijkheid, ook laagdrempelig dagverblijf in het Buitenhuis aangeboden, met als doel ontmoeting en ontspanning voor de gast en ontzorgen voor de mantelzorger.
- 1.b. Eind 2024 is er de mogelijkheid om deel te nemen aan een cursus valpreventie voor Waterlanders.
- 1.c. Eind 2024 is er een mogelijkheid om deel te nemen aan de cursus Cognitieve fitness.

Actielijn 1: Realisatie

- 1.a. *Vanaf 2023 worden er dag arrangementen aangeboden in het Buitenhuis o.a. Coffee & Care. In 2025 wordt deze vorm van ondersteuning naar verwachting meegenomen in de aanbesteding Wmo maatwerk.*
- 1.b. *Onder leiding van de GGD zijn vanaf eind 2023 alle partijen in de valpreventieketen bij elkaar gebracht. Begin 2024 zijn er stappen gemaakt in het maken van afspraken rondom de keten. De fysio praktijken geven valpreventie-cursussen en diëtisten leveren daarbij informatie over wat voeding hierin kan bijdragen. In januari 2025 zijn de (keten)afspraken regionaal vastgesteld.*
- 1.c. *In 2023 is er gestart met een cursus cognitieve fitness in IJpendam. Deze wordt structureel doorgezet door eigen inwoners van IJpendam. In 2024 is er een cursus gestart op Marken. Er worden afspraken gemaakt om hier ook een structurele doorgang aan te geven. Na de zomer 2024 zijn twee groepen gestart in Monnickendam. In verband met de wachtlijst starten er begin 2025 nog twee groepen in Monnickendam. In de 2^e helft van 2025 wordt gekeken naar mogelijkheden in Broek in Waterland.*

Actielijn 2: Optimaal opgroeien

- 2.a. De inzet van lichte individuele hulpverlening door het jongerenwerk evalueren medio 2024.
- 2.b. In 2024 is er een lokale of regionale coalitie Kansrijke start.
- 2.c. In Q1 2024 is de website van het Centrum Jeugd en Gezin Waterland een betrouwbare vindplek voor informatie.
- 2.d. In 2024 wijzen wij twee locaties van kinderopvangorganisaties aan als locaties voor schoolse educatie
- 2.e. In 2024 zijn er duidelijke afspraken vastgelegd over de overgang voorschools-vroegschoolse.

Actielijn 2: Realisatie

2.a. De evaluatie heeft plaatsgevonden. De ondersteuning van het jongerenwerk wordt door de zorgregisseurs en de inwoners als waardevol ervaren en wordt voorgezet in 2025.

2.b. Er is ambtelijk overleg voor het opzetten van de regionale coalitie Kansrijke Start (verplichting vanuit GALA). Voor het opzetten van de coalitie wordt gekeken naar al bestaande overlegstructuren van de partners in het voorveld (zoals verloskundigen en kraamzorg) om ervoor te zorgen dat er geen taakverzwaring komt voor onze samenwerkingspartners en de coalitie ondersteunend is. Door vertrek van de projectleider heeft dit project vertraging opgelopen. In het kader van Kansrijke Start is onder andere 'BoekStart' opgezet in 2024. Dit wordt in 2025 gevolgd door een serie activiteiten voor jonge kinderen en ouders uitgevoerd door Bibliotheek Waterland.

2.c. Eind 2023 is er overleg geweest met onze partner die de website beheert. Op basis van dit overleg zijn er aanpassingen gedaan aan de website Centrum Jeugd en Gezin. In 2024 was er geen capaciteit beschikbaar om de website te evalueren en aan te passen.

2.d. In de 2^e helft van 2023 is de regisseur Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) vertrokken. Er was daarna geen kennis en capaciteit om het project voort te zetten, waarin wij samen met kinderopvangorganisaties opvanglocaties wilden omvormen naar locaties voor voor-schoolse educatie. Vanaf september 2024 is een nieuwe projectleider gestart. Vanaf Q1 starten de medewerkers kinderopvang met de opleidingen, zodat bij meerdere locaties VVE geboden kan worden.

2.e. De afspraken worden vastgelegd in de eerste helft van 2025.

Actielijn 3: Iedereen doet mee

3.a. Eind 2024 hebben we de monitoring van de vroegsignalering op orde om te kunnen onderzoeken wie er gebruik maakt van minimaregelingen.

3.b. Eind 2024 hebben wij de minimaregelingen behouden of aangepast.

3.c. In 2024 start het Sociaal Team voor Waterlanders die (hulp-)vragen hebben over zorg, welzijn, werk en inkomen.

Actielijn 3: Realisatie

3.a. Met vroegsignalering bedoelen wij de meldingen van de vaste lasten partners en hulp-aanbod voor inwoners met betalingsachterstanden. Door personele frictie is dit niet volledig uitgevoerd en hebben wij beperkt data over de signaleringen. Wij regelen de uitvoering in 2025 op een andere wijze.

3.b. In 2024 zijn wij gestart met het doornemen, afstemmen van de uitvoerbaarheid en de actualiteit op lokale en landelijke ontwikkelingen van de minimaregelingen. In 2025 doen wij voorstellen voor eventuele wijzigingen in het beleidsplan 'bestaanszekerheid en de schuld-hulpverlening 2025-2028'.

3.c. Fase 1 van het Sociaal Team is het organiseren van een centrale toegangspoort voor informatie en adviesvragen en/of dienstverlening, zowel fysiek als digitaal. In Q4 is de digitale toegangspoort online gekomen; de Sociale Kaart 'Wegwijzer Waterland' met alle beschikbare vrij-toegankelijke initiatieven en voorliggende voorzieningen. Deze kaart wordt in 2025 verder ingericht, verbeterd en actief gepromoot. De fysieke kant (bemensing) van de toegangspoort is gerealiseerd (Team Toegang), maar nog niet operationeel.

Actielijn 4: Ondersteuning op maat

4.a. In 2024 bieden wij ambulante ondersteuning ter voorkoming van plaatsing in een voorziening voor beschermd wonen.

4.b. In 2024 bieden wij meer maatwerk aan statushouders zodat de uitstroom naar werk of opleiding vergroot wordt.

- 4.c. 1. In 2024 sluiten wij nieuwe overeenkomsten met zorgaanbieders voor het leveren van Wmo zorg en ondersteuning vanaf 2025.
- 2. In 2024 nemen we een besluit over de voortzetting van de GR en de daaronder hangende Dienstverleningsovereenkomst (DVO's) voor inkoop en contractmanagement Jeugd en Wmo.
- 4.d. In 2024 bieden wij meer maatwerk in de schuldhulpverlening aan inwoners die middels de vroeg signalering in beeld worden gebracht.

Actielijn 4: Realisatie

- 4.a. *De aanbesteding voor "beschermd thuis" is afgerond en per 1 juli 2024 zijn er contracten aangegaan met verschillende aanbieders.*
- 4.b. *Waterland is een overeenkomst aangegaan met NewBees. Deze organisatie ondersteunt statushouders bij hun participatie in de Nederlandse samenleving. Waterland heeft ook een overeenkomst afgesloten met TopTaal/ROCA voor het uitvoeren van een mbo entree+taal route binnen de inburgering. Bij deze route krijgen inburgeraars taalonderwijs en volgen ze tegelijkertijd een vakopleiding, wat de kansen op de arbeidsmarkt vergroot. De eerste inburgeraars zijn in Q4 2024 begonnen met trajecten. De eerste trajecten worden naar verwachting eind 2025 afgerond.*
- 4.c. 1. *De contracten met zorgaanbieders worden opnieuw met een half jaar verlengd. Wij verwachten dat de nieuwe overeenkomsten ingaan per juli 2026. Het aanbestedingstraject heeft een langere doorlooptijd dan verwacht i.v.m. de transformatie van de zorg (meer algemene voorzieningen in plaats van maatwerkvoorzieningen).*
- 2. *In december 2024 zijn de GR decentralisaties en de daaronder hangende DVO's Wmo en Jeugd verlengd.*
- 4.d. *Wij sluiten in 2025 een nieuwe overeenkomst met de Kredietbank in 2025 voor schuldhulptrajecten en maken afspraken over preventie en nazorg om nieuwe schulden te voorkomen.*

Actielijn 5: Leefbare kernen

- 5.a. In 2024 is er een sociale kaart waar het cultuur- en welzijnsaanbod in meegenomen wordt.
- 5.b. In 2024 hebben wij samen met de dorps- en buurthuizen een visie op het sociaal cultureel werk in alle kernen ontwikkeld.

Actielijn 5: Realisatie

- 5.a. *Naar aanleiding van de input van medewerkers van de gemeente, zorgaanbieders, welzijnsorganisaties, dorpshuizen, sportorganisaties, etc. is de basisversie van de sociale kaart "Wegwijzer Waterland" gerealiseerd. Deze kaart wordt in 2025 verder ingericht, verbeterd en actief gepromoot.*
- 5.b. *De visie is besproken in de raad waarmee een richting is gekozen om verder uit te werken: de marktverkenning naar de mogelijkheden voor het sociaal cultureel werk en het ontwikkelen van een dorpshuisfonds.*

Actielijn 6: Gehoord worden

- 6.a. In Q4 2024 is er een handreiking hoe wij inwoners structureel betrekken bij beleid.
- 6.b. Vanaf 2024 wordt er binnen de WMO en Jeugd gestart met het continuum van de ervaringen rondom zorg geleverd aan cliënten.
- 6.c. Alle beleidsstukken Sociaal Domein zijn ingebracht bij de Adviesraad Sociaal Domein.
- 6.d. 1. Q4 2024 zijn alle SmartDocuments vanuit Sociaal Domein op taalniveau B1.
- 2. Q4 2024 is duidelijk of medewerkers van het Sociaal Domein scholing nodig hebben om te communiceren met inwoners op taalniveau B1.

Actielijn 6: Realisatie

- 6.a. In het Beleidsplan Samenleving zijn een aantal voorstellen opgenomen die in de komende jaren kunnen worden uitgewerkt.*
- 6.b. Door beperkte capaciteit is continu meten nog niet ingevoerd in 2024.*
- 6.c. Alle relevante beleidstukken zijn ingebracht bij de Adviesraad Sociaal Domein. De Adviesraad wordt ook regelmatig eerder in processen betrokken om mee te denken, naast de formele adviesvragen.*
- 6.d. 1. Door beperkte capaciteit heeft het controleren en (waar nodig) herschrijven van SmartDocuments op taalniveau B1 nog niet plaatsgevonden.*
  - 2. In oktober 2024 is er een training laaggeletterdheid aangeboden aan medewerkers waarin zij tips hebben gekregen voor het herkennen van- en het omgaan met- laaggeletterdheid.*

Actielijn 7: Sociale veiligheid

- 7.a. Medio 2024 loopt de pilot Toekomstscenario af en is er een besluit over het vervolg.*
- 7.b. Medewerkers in uitvoering, beleid en management worden getraind in de meldcode Huiselijk Geweld. Er wordt een intern protocol uitgewerkt.*
- 7.c. Vanaf juni 2024 implementeren we de WAMS.*

Actielijn 7: Realisatie

- 7.a. In februari 2025 vindt er een doorstart plaats van de proeftuin Toekomstscenario. Er is een regionale team van specialisten, dat de lokale medewerkers ondersteunt bij hulpvragen, waarbij huiselijk geweld en kindermishandeling een rol speelt.*
- 7.b. Sinds februari 2024 volgen medewerkers van uitvoering, beleid en management (digitale) trainingen over de meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Er zijn ook drie medewerkers opgeleid tot Aandachtsfunctionaris Huiselijk Geweld en kindermishandeling. Als de capaciteit het toelaat wordt het interne protocol samen met het kwaliteitskader “werken aan veiligheid” opgepakt in 2025.*
- 7.c. De WAMS is nog niet in werking getreden. Er is op dit moment nog geen berichtgeving vanuit het Rijk over een mogelijke nieuwe datum.*

Actielijn 8: Een thuis voor kwetsbare inwoners

- 8.a. In 2024 zijn er overeenkomsten gesloten voor het leveren van Beschermd Thuis.*
- 8.b. In 2024 zijn er afspraken gemaakt tussen gemeenten en wooncorporaties over de uitstromers van intramurale woonvoorzieningen in de regio Waterland.*
- 8.c. Wij geven uitvoering aan de acties 2023-2024 opgenomen in het actieplan van de lokale woon-zorgvisie.*
- 8.d. In 2023-2024 zijn wij betrokken bij het opstellen van een regionale Woon-zorgvisie die in 2024 opgeleverd zal worden.*

Actielijn 8: Realisatie

- 8.a. De aanbesteding voor “beschermd thuis” is uitgevoerd in 2024 (zie 4a).*
- 8.b. Door het ontbreken van personele capaciteit en een regionale projectleider zijn er nog geen afspraken gemaakt tussen gemeenten en wooncorporaties over de uitstromers van intramurale woonvoorzieningen in de regio Waterland. In januari 2025 is een projectleider aangenomen.*
- 8.c. Er is nog geen programmaleider aangesteld om de acties die het sociaal domein raken op te pakken en uit te zetten*

8.d. Er is een regionale woonzorganalyse gemaakt. Die is in januari 2025 naar de gemeenten gestuurd ter vaststelling in de colleges. De gegevens uit de analyse kunnen gebruikt worden voor verdere regionale afspraken rondom wonen en zorg.

Beleidsindicatoren

Nummer indicator	Naam Indicator	Taakveld	Progr	Eenheid	Bron	2021	2022	2023	2024
17	Absoluut verzuim*	4. Onderwijs	3	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	<5	<5	nb	nb
18	Relatief verzuim	4. Onderwijs	3	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	23	43	37	nb
19	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	4. Onderwijs	3	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO	1,8	1,9	2,5	nb
21	Banen	6. Sociaal domein	3	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	LISA	460,5	481,7	479,6	nb
22	Jongeren met een delict voor de rechter	6. Sociaal domein	3	% 12 t/m 21 jarigen	CBS	1	1	0	nb
23	Kinderen in uitkeringsgezin	6. Sociaal domein	3	% kinderen tot 18 jaar	CBS	4	4	4	nb
24	Netto arbeidsparticipatie	6. Sociaal domein	3	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	69,6	71,7	72,9	72,6
26	Werkloze jongeren	6. Sociaal domein	3	% 16 t/m 22 jarigen	CBS	nb	1	nb	nb
27	Personen met een bijstandsuitkering	6. Sociaal domein	3	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	232,6	171,2	161,1	175,5
28	Lopende re-integratievoorzieningen	6. Sociaal domein	3	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	CBS	97,6	127,5	106,4	nb
29	Jongeren met jeugdhulp	6. Sociaal domein	3	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	9	9,8	9,5	10,2
30	Jongeren met jeugdbescherming	6. Sociaal domein	3	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	0,6	0,3	0,3	0,4
31	Jongeren met jeugdreclassering	6. Sociaal domein	3	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar.	CBS	0	0	nb	nb
32	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	6. Sociaal domein	3	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	630	660	680	640

*aantallen <5 worden niet meer weergegeven

Toelichting

De gepresenteerde informatie over de beleidsindicatoren is afkomstig van de website www.waarstaatjegemeente.nl. Indien er nb in de tabel is weergegeven is deze informatie niet beschikbaar. Daarnaast betreft sommige informatie van deze site informatie over oudere jaren omdat er geen nieuwe cijfers beschikbaar zijn op de site. Bij een aantal indicatoren zijn doelstellingen geformuleerd. Hieronder treft u deze doelstellingen met de bijbehorende realisatie aan.

Gerealiseerde baten en lasten

Nr.	Omschrijving	Lasten 2024		Baten 2024		Saldo		
		Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Afwijking t.o.v. begroting
3.01	Onderwijs	1.822	2.146	214	262	- 1.608	- 1.884	- 276
3.02	Sociale voorzieningen	22.885	22.597	14.038	13.770	- 8.846	- 8.827	19
3.03	Volksgesondheid	1.190	1.258	156	229	- 1.034	- 1.029	6
Totaal excl. overhevelingen		25.897	26.001	14.408	14.261	- 11.489	- 11.740	- 251
	Overhevelingen							69
Totaal incl. overhevelingen								- 183

Oekraïne

Het uitbreken van de oorlog in Oekraïne heeft ook voor de gemeente Waterland grote impact. Er zijn 316 personen opgevangen in gemeentelijke opvanglocaties. In particuliere opvanglocaties zijn 25 personen opgevangen. De opgave van het Rijk voor de gemeente Waterland is 155 personen. De baten en lasten voor wat betreft de opvang van Oekraïners zijn verwerkt in de cijfers van het sociaal domein in programmaonderdeel 3.02.

4. Bestuur

Omschrijving programma

Het programma Bestuur richt zich op het democratisch proces en de dienstverlening richting de inwoners van de gemeente Waterland.

In dit programma besteden we aandacht aan formatie, apparaatskosten, externe inhuur, dienstverlening, burgerparticipatie en een gezond financieel meerjarenbeleid.

Wat wilden we bereiken?

In 2024 stond Programma Bestuur in het teken van het versterken van de gemeentelijke organisatie, het verbeteren van de dienstverlening aan inwoners en het borgen van een transparant democratisch proces. Dit programma vormde daarmee de basis voor een betrouwbare, toegankelijke en goed functionerende overheid.

Doel van het programma is het realiseren van een transparante en goed functionerende gemeentelijke organisatie die in verbinding staat met haar omgeving. We zetten in op het versterken van de kwaliteit van dienstverlening, het verbeteren van interne processen en het ondersteunen van participatie en betrokkenheid bij inwoners en maatschappelijke partners.

Organisatieontwikkeling en opleiding

De implementatie van het reorganisatieplan was een belangrijk speerpunt. De uitvoering van het Strategisch Plan Informatievoorziening, Strategisch Personeelsplan en de verdere ontwikkeling van de gemeentelijke dienstverlening zijn hierbij leidend. De gemeenteraad is in mei tijdens een raadsinformatiebijeenkomst geïnformeerd over de voortgang. Om de organisatie weerbaarder en slagvaardiger te maken, is er in 2024 stevig ingezet op opleiding en ontwikkeling. Er is een inhaalslag gemaakt met trainingen voor medewerkers, waaronder basistrainingen zoals “Hoe werkt een gemeente?” en “Op elk voorstel een Ja”. Deze zijn opgenomen in het nieuwe on-boardingsprogramma en worden vanaf het najaar twee keer per jaar aangeboden. Ook zijn trainingen gegeven over onderwerpen als AI, privacy, Woo-verzoeken en informatiebeveiliging.

Participatie en bewonersinitiatieven

De gemeente heeft in 2024 actief ingezet op het bevorderen van burgerparticipatie. Bewonersinitiatieven zijn gefaciliteerd en gestimuleerd. Zo is in de Oranjewijk een speeltuin gerealiseerd en zijn op diverse plekken groenadoptieprojecten opgezet. Een voorbeeld is het grote plantvak aan de Avegaar, waar bewoners samen met de gemeente zorgen voor de beplanting en het onderhoud.

Financieel beleid en samenwerking

De basis voor een gezond financieel meerjarenbeleid is verstevigd. Daarbij is ook gewerkt aan meer grip op de regionale samenwerking. In de vernieuwde Nota Verbonden Partijen zijn de uitgangspunten uit het coalitieakkoord vertaald naar duidelijke beleidslijnen. Het college heeft de raad hierover actief geïnformeerd via verschillende kanalen, waaronder raadsvoorstellen en mondelinge toelichtingen.

Dienstverlening en informatievoorziening

De kwaliteit van de dienstverlening is verder ontwikkeld, onder meer door digitalisering en procesverbetering. Er zijn stappen gezet op het gebied van informatiebeveiliging (o.a. voorbereiding NIS2), privacy en de afhandeling van Woo-verzoeken. De gemeentelijke systemen voldoen aan de eisen voor DigiD en Suwinet.

Terug- en vooruitblik

In 2024 is stevig gebouwd aan een toekomstbestendige organisatie. De ingezette koers richting een wendbare netwerkorganisatie met sterke verbindingen in de regio wordt in 2025 voortgezet. Daarbij blijven de thema's participatie, informatiebeveiliging en professionele ontwikkeling centraal staan. Ook de uitvoering van de strategische personeels- en informatievoorzieningsplannen wordt vervolgd.

Operationele doelstellingen

1. De gemeentelijke organisatie gereed te maken om als regisserende netwerkorganisatie te kunnen functioneren;
2. Burgerparticipatie bevorderen;
3. Een gezond financieel meerjarenbeleid;
4. Een kwalitatieve goede (elektronische) dienstverlening.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteiten

Activiteit 1

Verdere implementatie van het reorganisatieplan. Werk in uitvoering.

Activiteit 1: Realisatie

Met het reorganisatieplan wordt het programma Organisatieontwikkeling bedoeld. Onder dit programma valt de realisatie van het Strategisch Plan Informatievoorziening, Strategisch Personeelsplan en Dienstverlening. Deze plannen zijn in uitvoering. De raad is in mei tijdens de raadsinformatiebijeenkomst geïnformeerd over de voortgang van deze plannen.

Activiteit 2

Organisatie trainen en opleiden van medewerkers. Dit is inmiddels opgestart.

Activiteit 2: Realisatie

In 2024 hebben we een inhaalslag gemaakt in het geven van trainingen. Een aantal van deze trainingen heeft betrekking op basiskennis die een ambtenaar in Waterland moet hebben. "Hoe werkt een gemeente" is voor elke nieuwe medewerker bedoeld. De training "Op elk voorstel een Ja" heeft als doelgroep de medewerkers die (college)voorstellen schrijven. Deze trainingen zijn opgenomen in het on-boardingsprogramma. Vanaf het najaar 2024 geven we deze trainingen twee keer per jaar. In 2024 hebben we ook andere trainingen gegeven zoals over de door ons ontwikkelde werkwijze Projectmatig en Programmatisch werken, AI-training, Privacy, Woo-verzoeken en Informatiebeveiliging.

Activiteit 3

Initiatieven van bewoners worden aangemoedigd, wij faciliteren daar waar mogelijk dan wel wenselijk.

Activiteit 3: Realisatie

Na de zomer 2024 is een speeltuintje gerealiseerd in de Oranjewijk. Ook zijn er inmiddels steeds meer groenadoptie projecten; bewoners adopteren een groenvak van de gemeente. Op Marken zijn plantvakken die al lange tijd worden verzorgd door bewoners, in 2024 zijn deze op verzoek aangevuld met nieuwe planten. Op diverse locaties krijgen buurtinitiatieven vorm, bijvoorbeeld een groot plantvak op de Avegaar. De gemeente levert in samenspraak de beplanting (aantrekkelijke soorten voor insecten en bewoners). De bewoners zetten de planten erin en onderhouden samen het vak.

Activiteit 4

Het college is actief met de verbetering van de participatie. Hier geen uitgebreide visie, maar een heldere aanpak op diverse beleidsterreinen en publieke functies.

Activiteit 4: Realisatie

In Q2 2024 is door een studentengroep een onderzoekscriptie over burgerparticipatie gemeente Waterland opgeleverd. In Q4 2024 is er een verdere uitwerking gemaakt van dit onderwerp als stageopdracht. In 2025 wordt dit verder uitgewerkt in een plan van aanpak voor het opstellen van een participatieverordening.

Activiteit 5

Zorg dragen dat wij bij burgerparticipatie steeds duidelijkheid bieden over de reikwijdte (kaders).

Activiteit 5: Realisatie

Zie punt 4. In het plan van aanpak wordt aandacht besteed aan de werkwijze en kaders bij burgerparticipatie.

Activiteit 6

Het college biedt de raad jaarlijks een structureel sluitende meerjarenbegroting aan.

Activiteit 6: Realisatie

Ook dit jaar levert het college een sluitende meerjarenbegroting aan waarbij is gebruik gemaakt van het advies van de VNG om incidentele middelen structureel in te zetten.

Activiteit 7

Structurele uitgaven worden gedekt door structurele inkomsten.

Activiteit 7: Realisatie

Zie activiteit 6.

Activiteit 8

Optimaliseren van de (elektronische) dienstverlening en uitbreiden van het aantal producten dat via (e-)dienstverlening kan worden aangevraagd. Daarnaast wordt verder gebouwd aan het zaakgericht werken en het -ook voor klanten- transparant maken van die gegevens. Dat laatste is mede ingegeven door nieuwe wetgeving (Wet open overheid).

Activiteit 8: Realisatie

In 2024 zijn 12 van de 15 e-diensten geïmplementeerd en gelanceerd. Dit betreft de diensten op het gebied van burgerzaken. Door beperkingen in de modules zijn 3 diensten nog niet operationeel. Deze worden in het eerste kwartaal van 2025 gelanceerd. Daarnaast is in mei 2024 het project procesmatig werken herstart. Eind 2024 zijn de eerste processen getest voor de livegang op 1 januari 2025.

Gemeenten hebben met ingang van 1 mei 2022 de verantwoordelijkheid om informatie passief en actief te verstrekken (Woo). Passief openbaar maken gebeurt door het afhandelen van de Woo-verzoeken. Hier is een procesbeschrijving voor opgesteld en zijn de trainingen voor de medewerkers gepland. Daarnaast verplicht de Woo ook het actief openbaar maken van informatie uit 11 informatiecategorieën. Per 1 november zijn de eerste categorieën gepubliceerd (organisatie en werkwijze, bereikbaarheidsgegevens). Om de verdere publicatie vorm te geven is door het college een ambitie vastgesteld en is Waterland aangesloten bij Dimpact voor het creëren van een Generiek Publicatieplatform. Om bewustwording rondom de openheid en transparantie van de organisatie te vergroten is een communicatiekalender en een concept training cyclus opgesteld.

Activiteit 9

Uitvoering geven aan en actualiseren van het Informatiebeleidsplan en het I-projectenplan. Daarbij is 'beveiliging' van gegevens en informatie evident. Ons uitgangspunt is op alle audits een voldoende te scoren. En daar waar we (inmiddels) een voldoende scoren (informatiehuishouding en gemeentelijke financiën) doet u dat structureel.

Activiteit 9: Realisatie

Het gros van de projecten die deel uitmaken van het in 2021 vastgestelde Strategisch Plan Informatievoorziening (SPIV) is in 2024 opgeleverd. Drie SPIV projecten worden in 2025 opgeleverd:

- *Het project Digitale Moderne Werkplek*
- *Het naar de (Europese) cloud migreren van de laatste tien applicaties die nu nog in onze eigen KPN IT omgeving staan*
- *Wet open overheid*

Eind 2024 is het herijken van het SPIV in gang gezet waarbij aan de hand van de door het college aangegeven prioriteiten de verdere doorontwikkeling van de informatievoorziening in de periode 2025-2027 wordt opgezet.

Op het gebied van de verantwoording melden we dat we conform de eerder uitgesproken verwachting we voldoende scoren op het gebied van DigiD en Suwinet.

Activiteit 10

Het college faciliteert de raad op het actief grip houden op regionale samenwerking/verbonden partijen, samen met de gemeenteraad. De opgeleverde inventarisatie geeft ons daarbij houvast.

Activiteit 10: Realisatie

De beleidslijn waarin onder meer de criteria uit het coalitieakkoord worden toegepast bij uitbreiding en inkrimping van intergemeentelijke samenwerking is vastgelegd in een gewijzigde Nota Verbonden Partijen 2024. Het informeren van de raad door het college over de Verbonden Partijen is een continu proces. Dit vindt plaats bij urgente ontwikkeling door middel van een mondelinge toelichting tijdens de voorbereidende raad of de raadsvergadering en door middel van raadsstukken zoals RID en voorstellen over de P&C documenten betreffende Nota Verbonden Partijen.

Beleidsindicatoren

Nummer indicator	Naam Indicator	Taakveld	progr	Eenheid	Bron	2021	2022	2023	2024
1	Formatie	0. Bestuur en ondersteuning	4	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	8,19179	8,3	8,9	8,9
2	Bezetting	0. Bestuur en ondersteuning	4	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	7,98355	8,0	8,2	8,2
3	Apparaatskosten	0. Bestuur en ondersteuning	4	Kosten per inwoner	Eigen gegevens	830	889	1.035	1.059
4	Externe inhuur	0. Bestuur en ondersteuning	4	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen gegevens	10,0%	14,6%	19,5%	20,7%

Toelichting

De gepresenteerde informatie over de beleidsindicatoren is afkomstig uit onze eigen jaarrekening en is op basis van de werkelijke kosten.

Het aandeel externe inhuur is toegenomen. De reden hiervoor dat er extra krachten zijn ingehuurd in verband met openstaande vacatures.

Gerealiseerde baten en lasten

Nr.	Omschrijving	Lasten 2024		Baten 2024		Saldo		
		Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Afwijking t.o.v. begroting
4.01	Bestuur	2.325	2.698	375	424	- 1.949	- 2.274	- 325
Totaal		2.325	2.698	375	424	- 1.949	- 2.274	- 325
	Overhevelingen							16
Totaal incl. overhevelingen								- 309

5. Algemene dekkingsmiddelen

Nr.	Omschrijving	Lasten 2024		Baten 2024		Saldo		Afwijking t.o.v. begroting
		Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	
5.01	Dividend	4	6	200	233	196	227	31
5.02	Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	350	557	5.379	5.622	5.029	5.066	37
5.03	Algemene uitkering	-	-	31.431	31.448	31.431	31.448	17
5.04	Saldo van financieringsfunctie	1.117	1.186	129	235	- 988	- 951	38
5.05	Overige algemene dekkingsmiddelen	- 1.080	- 942	-	-	1.080	942	- 137
Totaal excl. overhevelingen		392	805	37.139	37.538	36.747	36.733	- 15
	Overhevelingen							-
Totaal incl. overhevelingen								- 15

Het overzicht van algemene dekkingsmiddelen geeft inzicht in de middelen die gebruikt worden ter dekking van de tekorten die ontstaan in de diverse programma's. In beginsel zijn immers de baten van een programma lager dan de lasten. De tekorten op de programma's worden gedekt uit de algemene dekkingsmiddelen, waarvan de algemene uitkering uit het gemeentefonds de belangrijkste is. Hieronder worden de verschillende onderdelen van het overzicht nader toegelicht.

Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is

In dit overzicht zijn onder de lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, opgenomen:

- onroerendezaakbelasting;
- belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten;
- forensenbelasting;
- toeristenbelasting;
- parkeerbelasting;
- hondenbelasting;
- precariobelasting.

Lokale heffingen waarvan de besteding wél gebonden is, zoals de riool- en afvalstoffenheffing en de leges, worden niet in dit overzicht verantwoord maar staan vermeld in de desbetreffende programma's.

Algemene uitkeringen

Het gemeentefonds is het fonds van waaruit gemeenten jaarlijks een algemene uitkering ontvangen van het Rijk. Deze uitkering komt ten goede aan de algemene middelen van de gemeente en is dus vrij besteedbaar. De verdeling van de gelden over de verschillende gemeenten in Nederland geschiedt middels een ingewikkelde systematiek. Hierbij worden onder andere de volgende verdeelmaatstaven gehanteerd:

- belastingcapaciteit OZB van de gemeenten (onderscheiden naar woningen en niet-woningen);
- de inwoners van de gemeenten (onderscheiden naar leeftijd, woonplaats, inkomen, recht op uitkering, behorende tot een minderheidsgroep en beroep op voorzieningen in de gemeenten);
- het grondgebied van de gemeenten (onderscheiden naar oppervlakte, bodemgeschiktheid en historische kern);
- de bebouwing in de gemeenten (onderscheiden naar grondoppervlak bebouwing, woonruimten, historisch aantal woonruimten, noodzaak voor vernieuwing van de bebouwing en dichtheid van de bebouwing).

Door middel van circulaire informeert het Rijk de gemeenten over de hoogte van de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Saldo van de financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie kan worden gedefinieerd als het saldo van:

- de verwachte te betalen rente over de aangegane leningen en over de aan te trekken middelen;
- de verwachte te ontvangen rente over de uitzettingen.

Overige algemene dekkingsmiddelen

Onder overige algemene dekkingsmiddelen wordt verstaan de berekende rente over de vaste activa.

6. Overhead

Omschrijving programma

Het programma Overhead richt zich op de kosten die samenhangen met de uitvoering van de primaire taken van de gemeente.

Binnen dit programma besteden we aandacht aan:

- Beleggingen
- Lokale heffingen (waarvan de besteding niet gebonden is)
- De algemene uitkering
- Financiering

Wat willen we bereiken?

Het programma Overhead ondersteunt de uitvoering van de primaire gemeentelijke taken. Onder dit programma vallen onder andere de ondersteuning van de organisatie, de financiering, lokale heffingen en de informatievoorziening. In 2024 is verder gewerkt aan het versterken van de bedrijfsvoering, het verbeteren van de dienstverlening en het vergroten van de wendbaarheid van de organisatie.

Organisatieontwikkeling en personeel

In 2024 is verder gewerkt aan de implementatie van het Strategisch Personeelsplan. Hiermee wordt gericht gestuurd op duurzame inzetbaarheid, doorontwikkeling van medewerkers en een wendbare organisatiestructuur. In dit kader zijn ook stappen gezet in het arbobeleid en is de voorbereidingsfase voor de NIS2-wetgeving gestart, gericht op digitale weerbaarheid. De formatieontwikkeling is beïnvloed door onder andere cao-verhogingen, extra inhuur bij ziekte en de uitvoering van de Regeling Vervroegde Uittreding. Dit heeft geleid tot hogere personele lasten, maar ook tot intensievere ondersteuning van de organisatie.

Financiën en bedrijfsvoering

De financiële functie is verder geprofessionaliseerd. De gemeente heeft actief gestuurd op een goede rentepositie en heeft voordeel behaald uit de rentevergoeding op de schatkistrekening. Wel namen de rentelasten toe door de stijgende marktrente en aangetrokken leningen voor investeringsprojecten.

Dienstverlening en ICT

Het programma Dienstverlening is voortgezet, met als doel inwoners en ondernemers beter van dienst te zijn via veilige, begrijpelijke en toegankelijke communicatiekanalen. Ook is gewerkt aan de digitalisering van processen en de verdere ontwikkeling van de informatievoorziening, waaronder de implementatie van de Wet open overheid (Woo).

Informatiebeveiliging en privacy

De voorbereiding op de NIS2-regelgeving (Europese cybersecurityrichtlijn) is gestart. Daarmee bereidt de organisatie zich voor op zwaardere eisen rondom informatiebeveiliging. Daarnaast is blijvend aandacht besteed aan het vergroten van de bewustwording rondom privacy en dataveiligheid.

Terug- en vooruitblik

De ingezette ontwikkeling naar een moderne, flexibele en betrouwbare organisatie is in 2024 verder vormgegeven. De nadruk lag op professionalisering, digitalisering en versterking van het strategisch personeelsbeleid. In 2025 wordt deze lijn voortgezet, met extra focus op het verbeteren van interne processen, cybersecurity en ondersteuning van de gemeentelijke opgaven in de domeinen

Operationele doelstellingen

Om deze maatschappelijke effecten te realiseren, richten we ons op de volgende doelen:

- **Betrouwbare en toegankelijke informatievoorziening:**
Inwoners en ondernemers weten wat de gemeente Waterland voor hen kan betekenen en hebben inzicht in de status van hun (aan)vragen en verzoeken.
- **Actieve en transparante publicatie van informatie:**
  - Openbare informatie wordt actief gedeeld via de gemeentelijke website en vanaf 2025 via het Dimpact Publicatieplatform.
  - De informatie is eenvoudig vindbaar via de landelijke Woo-index.
  - We zien het verstrekken van informatie als een van onze kerntaken.
- **Uitmuntende dienstverlening:**
  - De focus ligt op gebruiksvriendelijke en veilige informatievoorziening.
  - We zorgen voor een heldere, efficiënte en betrouwbare dienstverlening aan inwoners en ondernemers.
- **Versterking van de organisatie:**
  - We verbeteren de aansturing binnen het organisatiemodel.
  - Het personeelsinformatiesysteem wordt verder geoptimaliseerd.
  - We vergroten de grip op verbonden partijen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteiten

Activiteit 1

HR 21 wordt in 2023 gestart en in 2024 verder uitgevoerd.

Activiteit 1: Realisatie

De implementatie van HR21 is in juni 2024 succesvol afgerond.

Activiteit 2

Onderzoek naar efficiency en effectieve werkprocessen Sociaal Domein is ook in 2023 gestart en wordt doorgevoerd in 2024 e.v.

Activiteit 2: Realisatie

Het onderzoek is uitgevoerd. In 2024 zijn we gestart met het optimaliseren van werkprocessen.

Activiteit 3

Trainingen als 'Hoe werkt een gemeente (en Waterland in het bijzonder)', goede advisering, e.d. worden doorontwikkeld en aangeboden aan alle nieuwe medewerkers en medewerkers die zich hierin kunnen ontwikkelen.

Activiteit 3: Realisatie

In 2024 hebben we een inhaalslag gemaakt in het geven van trainingen. Een aantal van deze trainingen heeft betrekking op basiskennis die een ambtenaar in Waterland moet hebben. "Hoe werkt een gemeente" is voor elke nieuwe medewerker bedoeld. De training "Op elk voorstel een Ja" heeft als doelgroep de medewerkers die (college)voorstellen schrijven. Deze trainingen zijn opgenomen in het on-boardingsprogramma. Vanaf het najaar 2024 geven we deze trainingen twee keer per jaar. In 2024 hebben we ook andere trainingen gegeven zoals over de door ons ontwikkelde werkwijze Projectmatig en Programmatisch werken, AI-training, Privacy, Woo-verzoeken en Informatiebeveiliging.

Activiteit 4

Programma dienstverlening heeft in 2023 een start gemaakt. In 2024 worden de acties uit het Uitvoeringsplan opgepakt om onze dienstverlening te optimaliseren om zo het gestelde

doel (in 2025 dienstverlening dichtbij de mensen en zoveel mogelijk in hun eigen leefomgeving) te realiseren.

Activiteit 4: Realisatie

De dienstverlening wordt geoptimaliseerd aan de hand van de volgende projecten, te weten: vernieuwen website, Procesmatig werken (implementatie nieuw zaaksysteem), klantreizen, e-Diensten en Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv). Daarnaast hebben we continu aandacht voor onze telefonische bereikbaarheid. De vernieuwde website is opgeleverd. De implementatie van de e-Diensten en de Wet Modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer zorgen ervoor dat de inwoner op een laagdrempelige manier digitaal contact kan opnemen met de overheid. Voor Publiekszaken zijn er 15 e-diensten geïmplementeerd. De technische problemen rondom deze diensten zijn verholpen, waardoor 13 van de 15 e-diensten werken. Om de laatste 2 e-diensten optimaal werkend te krijgen, wordt een extra module geïmplementeerd. Deze module maakt het mogelijk om aanvullende documentatie up te loaden, waardoor het hele proces afgerond kan worden binnen de e-dienst. Deze zijn in Q1 2025 gereed. In de voorjaarsnota heeft u budget beschikbaar gesteld voor het implementeren van een aantal e-Diensten Sociaal Domein. De inventarisatie naar de mogelijkheden is einde Q4 2024 gestart. Met het doorlopen van klantreizen van de verschillende producten en diensten die de gemeente aanbiedt, wordt de manier om deze diensten aan te vragen vereenvoudigd en efficiënter. De implementatie van het nieuwe zaaksysteem is ondersteunend aan deze vier projecten: dankzij een goed ingericht en werkend zaaksysteem is het mogelijk om laagdrempelig en eenvoudig contact te hebben met de gemeente.

Fysieke en telefonische afspraken blijven mogelijk wanneer digitaal contact met de gemeente ontoereikend is. Om deze contactmomenten zo goed en efficiënt mogelijk te laten verlopen, is bereikbaarheid een continu aandachtspunt binnen de gemeente. Zo hebben we de interne afspraken over telefonische bereikbaarheid vastgesteld en monitoren we periodiek de interne bereikbaarheid.

Activiteit 5

De Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) verplicht de gemeente om per 1 juli 2024 te faciliteren dat inwoners/ondernemers hun zaken met de (lokale) overheid digitaal moeten kunnen afhandelen. De implementatie van deze wet is in volle gang. Het betreft hier onder meer (aan)vragen, bezwaarschriften, maar ook verzoeken tot informatieverstrekking.

Activiteit 5: Realisatie

De ingangsdatum van de Wmebv is verder uitgesteld tot 1 januari 2026. In Q3 en Q4 zijn de acties uitgevoerd om per 1 januari 2026 aan de wet te voldoen. Er is nog een aantal openstaande actiepunten. Deze punten hangen samen met de implementatie van het zaaksysteem. Alle voorbereidingen voor een succesvolle uitvoering van de wet voor 1 januari 2026 zijn getroffen en de openstaande acties worden opgepakt binnen het project Procesmatig werken.

Activiteit 6

Er is een contactfunctionaris aangesteld voor het afhandelen van Woo (Wet open overheid)-verzoeken. Zij ondersteunt de inwoner/ondernemer bij het correct indienen van een Woo-verzoek. Deze functie wordt doorontwikkeld in de geest van de wet.

Activiteit 6: Realisatie

De Woo-contactfunctionaris is aangesteld in 2024. De contactfunctionaris heeft samen met de projectleider Woo het Woo-proces uitgetekend en het proces Lean gemaakt. De medewerkers worden in januari 2025 getraind in de behandeling van Woo-verzoeken.

Activiteit 7

Wij zorgen voor een goede dienstverlening. Onder andere de projecten Zaakgericht/procesmatig werken en Moderne werkplek dragen hieraan bij door te focussen op een gebruiksvriendelijke en veilige informatievoorziening. Hiermee hebben we snel toegang tot informatie én kan informatie efficiënt uit worden gewisseld.

Activiteit 7: Realisatie

In mei 2024 is het project Procesmatig werken herstart. De eerste processen zijn op 1 januari 2025 succesvol live gegaan. Dit zijn alle processen waarvoor een DigiD-inlog nodig is. De focus van het project ligt in 2025 op twee aspecten: het bouwen van zaaktypen in het nieuwe zaakstelsel en een onomkeerbare verandering teweegbrengen in procesmatig werken. Daarom wordt er in 2025 veel tijd geïnvesteerd om de organisatie door middel van bewustwording en trainingen klaar te stomen voor deze nieuwe manier van werken.

Het project Digitale Moderne Werkplek verloopt zoals gepland. Gezien de grote impact op de bedrijfsvoering (en daarmee op de dienstverlening) en de naar verwachting aanzienlijke investeringen die benodigd zijn worden zowel organisatie, college als raad op de hoogte gehouden van de voortgang. De Organisatie wordt daarnaast actief betrokken bij het opzetten van de Digitale Moderne Werkplek, zodat zeker gesteld wordt dat de Digitale Moderne Werkplek nu en de komende jaren aansluit bij de behoeften vanuit de organisatie.

Activiteit 8

Applicaties naar de “cloud”.

Onder andere wegens de beperkt beschikbare technische kennis op het gebied van de vele door ons gebruikte bedrijfsapplicaties streven we ernaar waar mogelijk het beheer en ter beschikking stellen van applicaties uit te besteden. Dat doen we door de applicaties te verplaatsen naar de “cloud”. Daarbij stellen we uiteraard zeker dat de partijen die deze applicaties aanbieden en de producten en diensten die zij leveren aan alle eisen op het gebied van informatiebeveiliging, privacy, functionaliteit en gebruiksgemak voldoen.

Het verplaatsen van deze applicaties is uiterlijk in het tweede kwartaal van 2025 gereed.

Activiteit 8: Realisatie

In 2024 is gestart met het overzetten van de overige 11 bedrijfsapplicaties naar de “cloud”. Dit project verloopt zoals gepland.

Activiteit 9

In het organisatiemodel wordt de aansturing versterkt. De afdelingsmanagers richten zich vooral op de strategische en personele taken, terwijl elk team een coördinator heeft die de rol heeft als inhoudelijk eerste aanspreekpunt: zowel voor medewerkers als de managers. Daardoor is span-of-control van de afdelingsmanagers meer in balans. De coördinatoren zullen in 2024 worden aangesteld.

Activiteit 9: Realisatie

Alle coördinatoren zijn binnen de teams (behalve team Financiën) geworven. Managers en coördinatoren hebben een kader opgesteld. Het versterken van de samenwerking tussen de managers en de coördinatoren is een continuproces. Voor deze samenwerking is het belangrijk dat iedereen weet wat de kaders zijn. Deze kaders zijn in het najaar 2024 door de managers en coördinatoren opgesteld.

Activiteit 10

Het op orde brengen van het personeelsinformatie-systeem (Motion) is inmiddels voor een groot deel gelukt en wordt verder geoptimaliseerd in 2024.

Activiteit 10: Realisatie

Het verder optimaliseren van Motion wordt opgepakt vanuit de doorontwikkeling van de primaire HR-processen. In 2024 is een overname geweest van Motion door een andere leverancier. Dit betekent dat onze gemeente over moet naar een nieuw platform. De migratie vanuit de nieuwe leverancier loopt vertraging op. Als de migratie afgerond is, kan het indiensttredingproces verder worden geoptimaliseerd. Het project Werving en Selectie is eind 2024 gestart. Dit project loopt door in 2025. Onderdeel van dit project is het optimaliseren van het proces. Hiervoor wordt onderzocht welk systeem(ATS) passend is.

Activiteit 11

Doorontwikkeling van het on-boardingsprogramma.

Activiteit 11: Realisatie

Zie antwoord op activiteit 3.

Beleidsindicatoren

Nummer indicator	Naam Indicator	Taakveld	progr	Eenheid	Bron	2021	2022	2023	2024
5	Overhead	0. Bestuur en ondersteuning	6	% van totale lasten	Eigen gegevens	15,2%	16,0%	13,9%	12,9%

Toelichting

De gepresenteerde informatie over de beleidsindicatoren is afkomstig uit onze eigen jaarrekening en is op basis van de werkelijke kosten.

Gerealiseerde baten en lasten

Nr.	Omschrijving	Lasten 2024		Baten 2024		Saldo		Afwijking t.o.v. begroting
		Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	
6.01	Overhead	9.303	9.292	197	278	- 9.106	- 9.014	92
	Totaal excl. overhevelingen	9.303	9.292	197	278	- 9.106	- 9.014	92
	Overhevelingen							300
	Totaal incl. overhevelingen							393

7. Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 zijn wij als gemeente belastingplichtig in het kader van de vennootschapsbelasting.

De aangiften over de jaren 2016 tot en met 2023 zijn gedaan. Voor 2024 hebben we uitstel tot 1 november 2025.

Voor gemeente Waterland zijn de volgende onderwerpen in de VPB aangifte betrokken:

- Parkeren op Marken. Hiervoor doen we aangifte, maar de activiteit is vrijgesteld dus we hoeven geen VPB te betalen.
- Potentieel winstgevende activiteiten zijn de grondexploitaties. De grondexploitaties zijn extern getoetst op VPB plicht. Alleen voor het project Galgeriet is de gemeente Waterland ondernemer dus VPB plichtig in het jaar dat de gronden geleverd worden. Dat is voor het eerst in 2024. Inschatting is dat er geen fiscale winst gemaakt wordt.
- Reclame inkomsten zijn ook een ondernemers activiteit dus VPB plichtig. Vanaf juli 2020 hebben we een contract gesloten voor reclame op bushaltes. De fiscale winst hierover is nog niet definitief bekend. Indicatie is € 2.340 te betalen VPB per jaar.

Gerealiseerde baten en lasten

Nr.	Omschrijving	Lasten 2024		Baten 2024		Saldo		
		Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Afwijking t.o.v. begroting
7.01	Vennootschapsbelasting	2	-	-	-	-2	-	2
	Totaal excl. overhevelingen	2	-	-	-	-2	-	2
	Overhevelingen							-
	Totaal incl. overhevelingen							2

8. Onvoorzien

Definitie onvoorzien

Verplicht te ramen bedrag op de begroting voor het opvangen van onvoorzienbare, onuitstelbare en onvermijdbare uitgaven, die ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet waren voorzien.

Bij het gebruik van onvoorzien dient er een onderscheid gemaakt te worden tussen structurele en incidentele lasten. Gebruik van onvoorzien voor structurele zaken heeft tot gevolg dat in jaar t (het begrotingsjaar) dekking door onvoorzien aanwezig is, maar in jaar t+1 (het volgende begrotingsjaar) deze dekking niet meer aanwezig is. De dekking moet dan worden gevonden in de totale afweging van de begroting. Gesteld kan worden dat de post onvoorzien alleen gebruikt moet worden als dekkingmiddel voor incidentele zaken. Waarbij het te hanteren criteria alleen voor de incidentele uitgaven is, waarbij uitgegaan moet worden van het 'drie O's-scenario', te weten: onvoorzienbaar, onuitstelbaar en onvermijdbaar. Overigens wordt bij het opstellen van de begroting de post onvoorzien wel als een structurele last aangemerkt, alsmede onderdeel van het weerstandsvermogen.

Gerealiseerde baten en lasten

Nr.	Omschrijving	Lasten 2024		Baten 2024		Saldo		
		Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Afwijking t.o.v. begroting
8.01	Onvoorzien	45	-	-	-	-45	-	45
	Totaal excl. overhevelingen	45	-	-	-	-45	-	45
	Overhevelingen							-
	Totaal incl. overhevelingen							45

Paragrafen

§ A Lokale heffingen

De gemeentelijke inkomsten bestaan voor een belangrijk deel uit de gemeentelijke heffingen. Enerzijds gaat het daarbij om lokale heffingen waarvan de besteding gebonden is, zoals de riool- en afvalstoffenheffing en de leges. Deze inkomsten moeten specifiek aangewend worden voor het doel waarvoor ze worden geheven en worden verantwoord in de desbetreffende programma's. Anderzijds zijn er ook lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, zoals de onroerendezaakbelasting. De hieruit voortvloeiende inkomsten worden verantwoord in het overzicht van algemene dekkingsmiddelen.

De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op zowel de heffingen waarvan de besteding is gebonden als waarvan de besteding ongebonden is. In deze paragraaf zijn opgenomen:

1. een overzicht van de ongebonden lokale heffingen;
2. het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
3. een verantwoording met betrekking tot afvalstoffenheffing;
4. een verantwoording met betrekking tot de rioolheffing;
5. een overzicht van de lokale lastendruk;
6. een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

1. Overzicht ongebonden lokale heffingen

In onderstaande tabel is, met betrekking tot de lokale heffingen waarvan de besteding ongebonden is, een overzicht van de gerealiseerde bedragen ten opzichte van de begroting weergegeven.

Bedrag x € 1.000	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024
Onroerendezaakbelasting	4.002	4.151
Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten	33	33
Forensenbelasting	33	20
Toeristenbelasting	808	1.000
Parkeerbelasting	388	336
Hondenbelasting	69	63
Precariobelasting	46	21
Totaal besteding niet gebonden	5.379	5.622

2. Beleid ten aanzien van de lokale heffingen

In het coalitieakkoord staat dat de gemeentelijke belastingen, indien mogelijk, met niet meer dan de inflatiecorrectie worden verhoogd. Er is uitgegaan van de wijziging van het maandprijnsindexcijfer volgens de consumentenprijsindex (CPI), reeks alle huishoudens, gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek. Deze inflatiecorrectie bedroeg 2,7%.

3. Afvalstoffenheffing

Onder de naam afvalstoffenheffing wordt een directe belasting geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan het beheer van huishoudelijke afvalstoffen. De belasting wordt geheven van degene die in de gemeente feitelijk gebruik maakt van een perceel ten aanzien waarvan een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt. In de volgende tabel is in een samenvattend overzicht de vergelijking gemaakt tussen de begroting en de realisatie.

Afvalstoffenheffing (x € 1.000)	2024	
	Begroot	Realisatie
<u>Opbrengsten</u>		
Totaal opbrengst afvalstoffenheffing	1.989	2.046
<u>Toe te rekenen kosten</u>		
Kosten	2.024	2.366
Toerekening overhead	311	323
BTW	302	364
Totaal kosten afval incl. BTW	2.636	3.053
Resultaat afvalstoffenheffing	- 648	- 1.007

Toelichting afwijking

De werkelijke uitgaven zijn hoger dan opgenomen in de begroting. Dit heeft deels met indexering te maken en deels met toename van de hoeveelheid afval. De afgelopen jaren zijn deze hogere kosten vereffend met de voorziening. Omdat de stand van de voorziening per eind 2023 nihil is, resulteert dit in 2024 in een overschrijding.

De berekening van de kostendekkendheid 2024 ziet er als volgt uit:

Kosten		Bedrag (x € 1.000)
2.1	Verkeer en vervoer	11
6.3	Inkomensregelingen (kwijtschelding)	50
7.3	Afval	2.305
	Overhead	323
	BTW	364
Totaal Kosten		3.053

Opbrengsten		Bedrag (x € 1.000)
7.3	Particulieren	2.033
	Bedrijven	13
Totaal Opbrengsten		2.046

Totaaloverzicht		Bedrag (x € 1.000)
Totaal kosten		3.053
Totaal opbrengsten		2.046
Kostendekkendheidspercentage		67%

4. Rioolheffing

Onder de naam rioolheffing wordt een belasting geheven van de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. Aangezien de rioolheffing kostendekkend wordt opgelegd en verschillen via een egalisatievoorziening worden verwerkt, is er per saldo geen effect op de exploitatierekening. De egalisatie voorziening wordt benut voor groot onderhoud van het rioolstelsel en om de per jaar sterk wisselende beheerkosten niet te laten leiden tot sterke verhogingen en verlagingen in de tarieven.

In de volgende tabel is in een samenvattend overzicht de vergelijking gemaakt tussen de begroting en de realisatie.

Rioolheffing (x € 1.000)	2024	
	Begroot	Realisatie
<u>Opbrengsten</u>		
Totaal opbrengst rioolheffing	1.315	1.347
<u>Toe te rekenen kosten</u>		
Kosten	1.133	1.798
Toerekening overhead	295	327
BTW	158	287
Totaal kosten riolering incl. BTW	1.586	2.411
Resultaat rioolheffing	- 271	- 1.064
<u>Ontwikkeling voorziening</u>		
Stand voorziening 01-01-2024		3.240
Resultaat rioolheffing		- 1.064
Stand voorziening 31-12-2024		2.176

Toelichting afwijking

Het beheer en onderhoud uit het GRP loopt op schema. Er is in 2024 meer uitgegeven dan begroot. Dat komt grotendeels doordat de beheerkosten van riolering sterk afhankelijk zijn van de omstandigheden die de beheerder in het veld aantreft. In 2024 hebben we behoorlijk meer storingen gehad op ons gemalen en persleidingen systeem gekregen. Daarnaast hebben we tijdens het reinigen en inspecteren hogere kosten gemaakt doordat de vervuilingsgraad behoorlijk hoger was dan voorzien had kunnen worden.

De berekening van de kostendekkendheid 2024 ziet er als volgt uit:

Kosten		Bedrag (x € 1.000)
2.1	Verkeer en vervoer	11
6.3	Inkomensregelingen (kwijschelding)	33
7.2	Riolering	1.753
	Overhead	327
	BTW	287
Totaal Kosten		2.411

Opbrengsten		Bedrag (x € 1.000)
7.2	Rioolrecht woningen	1.347
Totaal Opbrengsten		1.347

Totaaloverzicht		Bedrag (x € 1.000)
Totaal kosten		2.411
Totaal opbrengsten		1.347
Kostendekkendheidspercentage		56%

6. Overige heffingen

De berekening van de kostendekkendheid 2024 van de leges ziet er als volgt uit:

Titel 1 Algemene dienstverlening		Taakveld (x € 1.000)	Overhead (x € 1.000)	Totale kosten (x € 1.000)	Totale opbrengsten (x € 1.000)	Kostendekking
Hoofdstuk	1 Burgerlijke stand	33	25	58	32	54,68%
Hoofdstuk	2 Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	200	82	282	257	91,22%
Hoofdstuk	3 Rijbewijzen	50	33	83	71	84,94%
Hoofdstuk	4 Verstrekkingen uit de basisregistratie personen	20	23	43	21	49,05%
Hoofdstuk	5 Bestuursstukken	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk	6 Vastgoedinformatie	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk	7 Overige publiekszaken	3	2	5	3	58,28%
Hoofdstuk	8 Gemeentearchief	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk	9 Bijzondere wetten	40	37	77	57	74,20%
Hoofdstuk	10 Diversen	1	2	3	1	52,30%
Kostendekking Titel 1		348	203	551	442	80,24%

Titel 2 Omgevingset		Taakveld (x € 1.000)	Overhead (x € 1.000)	Totale kosten (x € 1.000)	Totale opbrengsten (x € 1.000)	Kostendekking
Hoofdstuk	1 Algemene bepalingen	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk	2 Voorfase	44	50	94	9	9,68%
Hoofdstuk	3 Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	358	396	754	1.623	215,16%
Hoofdstuk	4 Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed	3	4	7	2	23,87%
Hoofdstuk	5 Milieubelastende activiteiten	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk	6 Lozingsactiviteiten	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk	7 Aanlegactiviteiten	11	12	23	75	321,98%
Hoofdstuk	8 Overige activiteiten	3	3	6	1	20,89%
Hoofdstuk	9 Maatwerkvoorschriften	1	1	3	1	19,81%
Hoofdstuk	10 Gelijkwaardigheid	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk	11 Overige tarieven	0	0	0	1	131,93%
Hoofdstuk	12 Modaliteiten	1	1	3	29	1079,64%
Hoofdstuk	13 Vermindering	-	-	-	-8	0,00%
Hoofdstuk	14 Teruggaaf	-	-	-	-2	0,00%
Kostendekking Titel 2		422	468	890	1.730	194,29%

Titel 3 Europese dienstenrichtlijn		Taakveld (x € 1.000)	Overhead (x € 1.000)	Totale kosten (x € 1.000)	Totale opbrengsten (x € 1.000)	Kostendekking
Hoofdstuk	1 Horeca	10	11	20	18	87,48%
Hoofdstuk	2 Seksbedrijven	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk	3 Winkeltijdenwet	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk	4 Organiseren evenementen of markten	14	16	30	5	16,74%
Hoofdstuk	5 Standplaatsen	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk	6 Huisvestingswet	-	-	-	-	0,00%
Hoofdstuk	7 In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	-	-	-	-	0,00%
Kostendekking Titel 3		24	27	51	23	45,30%

Toelichting

De kostendekkendheid van Titel 2 is hoger dan 100%. Dit wordt veroorzaakt door een afgegeven vergunning voor 99 woningen, de afgegeven vergunning voor de reconstructie van de N247 en de afgegeven vergunning voor Galgeriet fase 2. Dit betreft incidentele vergunningen.

De berekening van de kostendekkendheid 2024 van de markt- en standplaatsgelden ziet er als volgt uit:

Kosten		Bedrag (x € 1.000)
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (marktgeld)	25
	Overhead	-
	BTW	5
Totaal Kosten		30

Opbrengsten		Bedrag (x € 1.000)
3.3	Marktgeld	28
Totaal Opbrengsten		28

Totaaloverzicht		Bedrag (x € 1.000)
Totaal kosten		30
Totaal opbrengsten		28
Kostendekkendheidspercentage		92%

De berekening van de kostendekkendheid 2024 van de begraafrechten ziet er als volgt uit:

Kosten		Bedrag (x € 1.000)
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	227
	Overhead	111
	BTW	26
Totaal Kosten		364

Opbrengsten		Bedrag (x € 1.000)
7.5	Begraafplaatsen	293
Totaal Opbrengsten		293

Totaaloverzicht		Bedrag (x € 1.000)
Totaal kosten		364
Totaal opbrengsten		293
Kostendekkendheidspercentage		80%

De berekening van de kostendekkendheid 2024 van de haven-, kade- en liggelden ziet er als volgt uit:

Kosten		Bedrag (x € 1.000)
2.3	Recreatieve havens	91
	Overhead	41
	BTW	16
Totaal Kosten		147

Opbrengsten		Bedrag (x € 1.000)
2.3	Havens	97
Totaal Opbrengsten		97

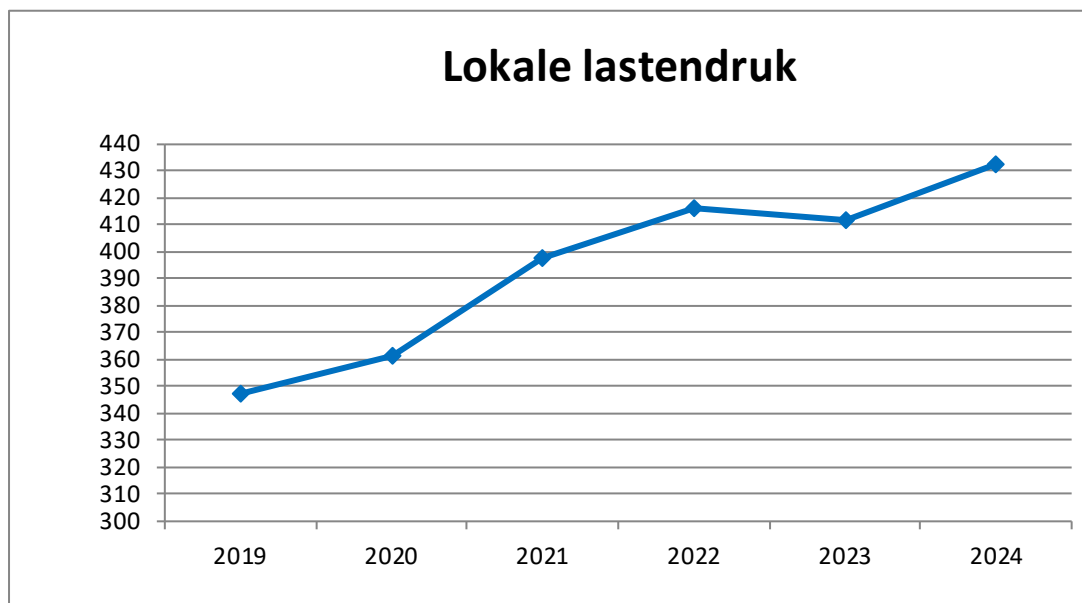
Totaaloverzicht		Bedrag (x € 1.000)
Totaal kosten		147
Totaal opbrengsten		97
Kostendekkendheidspercentage		66%

7. Lokale lastendruk

In onderstaande tabel is het totaal van de onroerendezaakbelasting, belasting op roerende woon- en bedrijfsruimte, afvalstoffenheffing en rioolheffing per inwoner weergegeven.

Lokale heffing	2019	2020	2021	2022	2023	2024
OZB+RZB	178,23	188,65	220,77	236,74	226,32	238,71
Rioolheffing	67,03	68,49	69,76	70,91	72,85	76,84
Afvalstoffenheffing	101,67	104,01	106,91	107,91	112,68	116,44
Totaal	346,93	361,15	397,44	415,56	411,85	431,99

Op basis van deze tabel wordt het meerjarenperspectief als volgt weergegeven:

In onderstaande overzichten wordt een vergelijking gemaakt tussen de tarieven die gelden binnen de gemeente Waterland en de overige gemeenten van de regio Zaanstreek-Waterland op basis van meerpersoonshuishoudens. De gepresenteerde informatie is afkomstig van de website www.waarstaatjegemeente.nl. De overige gemeenten bestaan uit: Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Wormerland en Zaanstad.

OZB		
Jaar	Waterland	Overige gemeenten Zaanstreek-Waterland
2021	0,1049%	0,0962%
2022	0,0997%	0,0887%
2023	0,0902%	0,0788%
2024	0,0894%	0,0790%

Afval		
Jaar	Waterland	Overige gemeenten Zaanstreek-Waterland
2021	€ 289	€ 342
2022	€ 294	€ 351
2023	€ 302	€ 360
2024	€ 311	€ 369

Riool		
Jaar	Waterland	Overige gemeenten Zaanstreek-Waterland
2021	€ 175	€ 249
2022	€ 178	€ 248
2023	€ 183	€ 255
2024	€ 188	€ 270

8. Kwijtscheldingsbeleid

Voor huishoudens en zelfstandigen met de laagste inkomens bestaat de mogelijkheid van een gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de hondenbelasting. Verwezen wordt naar de Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Waterland 2023.

§ B Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf geeft antwoord op de vraag hoe robuust de financiën zijn. Dit antwoord is van belang wanneer er zich een financiële tegenvaller voordoet. Het weerstandsvermogen is gedefinieerd als het vermogen van de gemeente Waterland om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen teneinde de taken te kunnen voortzetten. Door aandacht te hebben voor het weerstandsvermogen kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigingen.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen weerstandscapaciteit (zijnde de middelen waarover de gemeente beschikt/kan beschikken om niet begrote kosten te dekken) en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen voor zijn afgesloten. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente voor het verslaggevingsjaar, maar ook voor de meerjarenraming.

1. Inventarisatie weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van de gemeente Waterland wordt als volgt berekend:

Weerstandscapaciteit exploitatie (bedrag x € 1.000)		
<u>Weerstandscapaciteit exploitatie</u>		
Onvoorzien	45	45
<u>Weerstandscapaciteit vermogen</u>		
Algemene reserve	11.527	11.527
Totale weerstandscapaciteit		11.572

Onvoorzien

In de begroting is een budget van € 45.355 opgenomen voor onverwachte uitgaven.

Algemene reserves

De algemene reserve bedraagt ultimo 2024 € 11.526.819. De algemene reserve heeft tot doel te dienen als buffervermogen om onvoorziene en onafwendbare incidentele tegenvallers op te kunnen vangen. Dit doel is met betreffende hoogte van de reserve gewaarborgd.

2. Inventarisatie risico's

Nr.	Risico	Maximum risico (x€ 1.000)	Kans
1	Hogere uitgaven sociale voorzieningen - Uitzonderlijk maatwerk	800	30%
	Hogere uitgaven sociale voorzieningen	400	50%
2	Ongeautoriseerde toegang, gebruik, openbaarmaking, verstoring, wijziging of vernietiging van informatie	2.000	15%
3	Project Galgeriet	13.702	1%
4	ICT ontwikkelingen	250	50%
5	Hogere lasten inhuur of externe adviseurs	300	50%
6	Extreme weersomstandigheden	300	25%
7	Duurder uitvallen van aanbestedingen	150	50%
8	Bestuurlijke boete en aansprakelijkheid bij het niet voldoen aan privacy wetgeving	300	20%
9	Garantstelling leningen HVC	3.094	1%
10	Lagere ontwikkeling gemeentefonds	250	10%
11	Wachtgeld betalingen politieke ambtsdragers	100	25%
12	Juridische kosten	100	20%
13	Garantstelling medewerkers zwembad	180	10%
14	Deelname Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) InWest	146	15%
15	Falen kritische infrastructuur	150	10%
Totaal		22.222	

Door de Monte-Carlo¹ methodiek toe te passen en ongeveer 90% van de mogelijke onfortuinlijke scenario's het vereiste weerstandsvermogen te hanteren wordt met het opmaken van deze jaarstukken de benodigde weerstandscapaciteit geschat op ongeveer € 1.468.000. Dit is een stijging ten opzichte van het laatste moment dat deze risico inschatting is gemaakt (Begroting 2025: € 1.371.000).

Toelichting

1. Hogere uitgaven Sociale voorzieningen

De uitgaven voor Jeugd en Wmo in het sub-programma Sociale voorzieningen zijn afhankelijk van de aanvragen die worden ontvangen. Voor enig jaar is het niet uitgesloten dat er aanzienlijk meer uitgaven moeten plaatsvinden dan begroot. Voor uitzonderlijke gevallen waarbij zeer specialistisch maatwerk noodzakelijk is, is er een apart risicobedrag opgenomen. Deze gevallen zijn qua aard minder frequent en zodoende is de bruto kans lager maar zijn de kosten aanzienlijk hoger.

2. Ongeautoriseerde toegang, gebruik, openbaarmaking, verstoring, wijziging of vernietiging van informatie

Met het steeds verder digitaliseren van processen en gegevens wordt cybercrime of een digitale oorlog als bedreiging steeds relevanter. Organisaties worden steeds meer afhankelijk van de beschikbaarheid van data en continuïteit van systemen. Zo ook voor de gemeentelijke organisatie is dit relevant en helaas zal een waterdicht systeem een utopie blijven. In het afgelopen jaar is duidelijk geworden dat criminelen het niet uitmaakt in welke organisatie ze binnenkomen. De

¹ Een Monte-Carlo simulatie is een techniek welke gebruikt wordt in de statistische wetenschap waarbij middels vele herhaalde simulaties uitkomsten in beeld worden gebracht in een grafiek. Het resultaat is een verdeelfunctie die het hele gebied van mogelijke uitkomsten weergeeft. De naam van deze techniek vindt zijn oorsprong in de behoefte naar een schuilnaam, welke refereert naar het beroemde casino.

impact van een dergelijke ‘aanval’ kan enorm zijn op vrijwel de volledige organisatie. De gemeente is druk bezig de processen en systemen zo in te richten om ervoor te zorgen dat de impact bij een ‘aanval’ beperkt blijft.

3. *Project Galgeriet*

Voor dit project zijn grote investeringen gedaan en er is sinds 8 juli 2022 een koopovereenkomst gesloten. Indien zich een probleem voordoet waardoor het project (in zijn geheel) afgeblazen wordt en dit tot gevolg kan hebben dat deze investeringen niet meer terugverdiend kunnen worden dan zou dit bedrag afgeschreven moeten worden waardoor het in de lasten terecht zal komen. Bij dit soort projecten valt er niet met zekerheid te zeggen vanuit welke hoek een risico zich kan vormen welke de totale investering negatief kan beïnvloeden. De belangen zijn voor een kleine gemeente enorm, zodoende kan dit onderdeel niet buiten beeld gelaten worden in deze paragraaf. Op basis hiervan wordt het maximale risico geschat op het geïnvesteerde bedrag op de balans van de gemeente. De kans dat deze totale investering in de huidige markt niet tot een positief resultaat kan leiden of zelfs in zijn volledigheid afgeschreven moet worden, wordt als zeer gering geschat: 1% of kleiner.

4. *ICT ontwikkelingen*

De digitalisering binnen de gemeente gaat in hoog tempo door. Dit brengt veel voordelen met zich mee, zoals efficiëntere werkprocessen en betere dienstverlening aan inwoners. Tegelijkertijd brengt dit ook risico's met zich mee. Gemeenten zijn afhankelijk van softwareleveranciers en externe partijen, die op elk moment kunnen besluiten om bepaalde systemen niet langer te ondersteunen of aanpassingen te eisen. Dit kan betekenen dat de gemeente plotseling grote investeringen moet doen in nieuwe software of dat bestaande applicaties niet langer aan wet- en regelgeving voldoen. Daarnaast kunnen interne ontwikkelingen, zoals veranderende werkprocessen, ervoor zorgen dat systemen niet meer optimaal functioneren en nieuwe oplossingen nodig zijn. Dit alles kan leiden tot onverwachte kosten en in sommige gevallen zelfs verstoring van belangrijke gemeentelijke processen.

5. *Hogere lasten inhuur of externe adviseurs*

Ontwikkelingen binnen de organisatie en de omgeving kunnen leiden tot extra verloop en uitval van personeel. Dit zou extra inhuurlasten e.d. tot gevolg kunnen hebben. Het risico wordt geschat op € 300.000. Het huidige klimaat op de arbeidsmarkt rechtvaardigt nog steeds een aanzienlijke inschatting van dit risico, met een kans van 50%.

6. *Extreme weersomstandigheden*

In de afgelopen jaren is gebleken dat er vaker overlast en schade is door extreme weersomstandigheden. Door een hogere frequentie van stormen met harde windstoten, hogere waterstanden of extreme droogte, wordt het risico groter dat de reguliere begroting niet toereikend is om uitschieters in de lasten te dekken van bijvoorbeeld een overstroming of omgewaaiden bomen.

7. *Duurder uitvallen van aanbestedingen*

Aanbestedingen zijn een continue proces. Het risico bestaat dat deze duurder uitvallen dan verwacht.

8. *Bestuurlijke boete en aansprakelijkheid bij het niet voldoen aan privacy wetgeving*

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) kan een bestuurlijke boete opleggen wanneer de gemeente als verwerkingsverantwoordelijke de privacyregels onvoldoende naleeft. Ook kunnen er claims volgen vanuit betrokkenen. Zo is de AP ook verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van Wet politiegegevens (Wpg) bij o.a. gemeentes. Dit risico is moeilijk in te schatten omdat de hoogte van boetes en dwangsommen behoorlijk uiteenlopen.

9. *Garantstelling leningen HVC*

Het aandeelhouderschap van HVC gaat gepaard met een garantstelling voor de langlopende leningen. In het ergste geval dient de gemeente aan de betreffende lening verstrekkers € 3.094.000 uit te keren. Op basis van het risico profiel van HVC zelf, wordt deze kans ingeschat op bijna nihil (1%).

10. *Lagere ontwikkeling gemeentefonds*

De gemeente Waterland is voor een groot deel afhankelijk van het gemeentefonds als inkomstenbron. Dit fonds wordt landelijk bepaald en aangepast op basis van politieke en economische ontwikkelingen. De komende jaren, en met name vanaf 2026, dreigt een forse verlaging van de uitkering uit dit fonds – een situatie die bekendstaat als het ‘ravijnjaar’. Dit betekent dat de gemeente met minder middelen dezelfde of zelfs uitgebreidere taken moet uitvoeren. Ook is er onzekerheid over hoe inflatie wordt gecompenseerd. Wanneer de kosten stijgen, maar de bijdragen van het Rijk achterblijven, kan dit leiden tot tekorten in de begroting. Dit risico maakt het lastiger om langetermijnbeleid te plannen en kan ertoe leiden dat bezuinigingen nodig zijn of dat bepaalde projecten niet door kunnen gaan.

11. *Wachtgeld betalingen politieke ambtsdragers*

In de gemeentepolitiek kunnen wisselingen in het bestuur zich op elk moment voordoen. Wanneer een wethouder tussentijds vertrekt, kan hij of zij aanspraak maken op een wachtgeldregeling. Dit brengt voor de gemeente onvoorziene kosten met zich mee, omdat deze regelingen vaak voor langere tijd doorlopen en afhangen van de arbeidspositie van de voormalige bestuurder. De hoogte van deze betalingen en de duur ervan zijn moeilijk vooraf te voorspellen, wat betekent dat er altijd een financieel risico blijft bestaan. Als er binnen een korte tijd meerdere bestuurders vertrekken, kan dit een aanzienlijke last op de begroting leggen.

12. *Juridische kosten*

De gemeente heeft jaarlijks te maken met juridische procedures, zoals bezwaar- en beroepszaken, contractuele geschillen en handavingskwesties. Hoewel hier in de begroting rekening mee wordt gehouden, kunnen zich onverwachte juridische trajecten voordoen die hogere kosten met zich meebrengen. Denk aan complexe dossiers waarvoor externe juridische bijstand nodig is, langlopende gerechtelijke procedures of schadeclaims. Het risico hierbij is dat de standaard begroting onvoldoende blijkt en dat extra middelen moeten worden vrijgemaakt, wat ten koste kan gaan van andere uitgaven binnen de bedrijfsvoering.

13. *Garantstelling voor het personeel van het zwembad*

De gemeente heeft zich garant gesteld voor een eventuele transitievergoeding van het personeel van het zwembad in het geval de voorziening wordt beëindigd.

14. *Deelname Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) InWest*

Er is voor 40% van het toegezegde bedrag opgevraagd en geïnvesteerd in het ROM InWest. Deze investering en dus ook het risico, zal naar verwachting stijgen tot het totale toegezegde bedrag van € 366.000. Dit geld wordt gebruikt om te investeren in ondernemers welke zich inzetten op onderwerpen zoals de energietransitie en hoog-innovatieve proposities binnen het mkb. Hierbij is het risico dat het geïnvesteerde bedrag geen rendement oplevert en deels of geheel afgeschreven moet worden. Het risico dat het geheel afgeschreven moet worden is klein, maar theoretisch mogelijk. Vanuit de MRA wordt geadviseerd hiervoor een percentage van 15% te hantieren, omdat de financiële analyse door een onafhankelijke deskundige aantoont dat de revolvendheid van het fonds op minimaal 85% ligt. Wij zien geen reden om hiervan af te wijken.

15. *Falen kritische infrastructuur*

Door onvoorziene achterstanden van onderhoud in het onderhouden van de infrastructuur (bijvoorbeeld bruggen e.d.) in de openbare ruimte kan het risico op falen en calamiteiten ontstaan. Dit heeft doorgaans niet direct een effect, maar op termijn kunnen hierdoor periodiek in de lasten zich grotere uitschieters voordoen. Zo kan het voorkomen dat een brug of doorgang met spoed gerepareerd moet worden wanneer dit in het belang is van het verminderen van risico's, zoals bijvoorbeeld de veiligheid.

Weerstandscapaciteit versus inventarisatie risico's

De exploitatie kent een weerstandscapaciteit van € 45.355. Daarnaast beschikt de gemeente over een weerstandscapaciteit in het vermogen van € 11.526.819. Totaal is er een weerstandscapaciteit van € 11.572.174 beschikbaar. Deze weerstandscapaciteit is voldoende om het geïnventariseerde risico van € 1.448.000 op te vangen.

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit en is op basis van de huidige berekeningswijze:

Ratio weerstands- vermogen	Beschikbare weerstandscapaciteit	11.527	7,85
	Benodigde weerstandscapaciteit	1.468	

De hieronder opgenomen normentabel is ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement.

Normenkader		
Waarderings- cijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2.0	Uitstekend
B	1.4 - 2.0	Ruim voldoende
C	1.0 - 1.4	Voldoende
D	0.8- 1.0	Matig
E	0.6 - 0.8	Onvoldoende
F	< 0.6	Ruim onvoldoende

De ratio van de gemeente Waterland valt in klasse A. Gemeente Waterland streeft naar minimaal factor 2.

3. Kengetallen

Een deugdelijke en transparante jaarrekening is in het belang van de horizontale controle door de Provinciale Staten en de raad op de financiële positie van gemeenten. Welke informatie daarvoor nodig is, is een onderwerp dat al geruime tijd de nodige aandacht heeft. In de afgelopen jaren zijn vervolgens verschillende wijzigingen doorgevoerd met als doel de horizontale verantwoording en het verticale toezicht te versterken door de financiële informatie inzichtelijker en transparanter te maken. Het opnemen van kengetallen in de jaarrekening past in het streven naar meer transparantie en omdat daarmee wordt beoogd Provinciale Staten en de raad in staat te stellen gemakkelijker inzicht te krijgen in de financiële positie en de baten en de lasten van de gemeenten. De kengetallen vormen een verbinding tussen de verschillende aspecten die de raad en provinciale staten in hun beoordeling van de financiële positie moeten betrekken om daar een verantwoord oordeel over te kunnen geven.

Kengetallen ter ondersteuning van de beoordeling van de financiële positie

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de jaarrekening of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een gemeente. Om dit te bereiken wordt voorgeschreven dat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen bevat: netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit.

Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid. Voor de beoordeling van de financiële positie is het belangrijk dat zowel naar de balans als naar de exploitatie wordt gekeken. In de kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit komt tot uitdrukking of een gemeente over voldoende structurele baten beschikt, en welke mogelijkheid er is om de structurele baten op korte termijn te vergroten. De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans.

Hieronder wordt per kengetal weergegeven welke verhouding wordt uitgedrukt.

- Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.
- Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.
- Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten.
- Grondexploitatie
Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten.
- Belastingcapaciteit
De OZB is voor gemeenten de belangrijkste eigen belastinginkomsten. De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid.

Kengetallen gemeente Waterland

Omschrijving						Signaleringskader		
	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Categorie A Minst risicovol	Categorie B Neutraal	Categorie C Meest risicovol
Netto schuldquote	48,26%	69,20%	57,35%	69,06%	41,05%	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	45,92%	67,96%	55,57%	66,87%	39,50%	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	27,62%	22,47%	24,51%	23,69%	32,97%	>50%	20-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte	4,55%	4,46%	1,39%	2,18%	-0,95%	>0%	0%	<0%
Grondexploitatie	25,73%	17,82%	30,50%	18,34%	17,91%	<20%	20-35%	>35%
Belastingcapaciteit	108,97%	99,09%	99,33%	101,14%	97,86%	<95%	95-105%	>105%

Hieronder de volgende analyse per kengetal:

- **Netto schuldquote**
De netto schuldquote is afgenomen ten opzichte van 2023. Dit wordt veroorzaakt doordat er in 2024 per saldo meer op leningen is afgelost dan dat er leningen zijn aangetrokken. Daarentegen is het totaal van de gerealiseerde baten hoger. De netto schuldquote blijft binnen de grens van categorie A, minst risicovol.
- **Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen**
Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Dit is voor gemeente Waterland bijna niet van toepassing.
- **Solvabiliteitsratio**
Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid. De solvabiliteitsratio drukt immers het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen. Dit komt voor gemeente Waterland uit op circa 33%. De solvabiliteitsratio blijft binnen de grenzen van categorie B, neutraal.
- **Structurele exploitatieruimte**
Een positief percentage betekent dat structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Dit is bij gemeente Waterland voor 2024 niet het geval.
- **Grondexploitatie**
In het algemeen geldt: hoe lager dit percentage hoe beter. Het kengetal voor de grondexploitatie valt in categorie A, Minst risicovol.
- **Belastingcapaciteit**
Voor de gemeenten wordt de belastingcapaciteit gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing). De tarieven voor de riool- en afvalstoffenheffing kunnen hoger zijn dan de landelijk gemiddelde tarieven omdat bijvoorbeeld de kosten van het riool hoger kunnen zijn voor de gemeente Waterland ten opzichte van de landelijk gemiddelde kosten. Gesteld kan worden dat ten opzichte van de landelijk gemiddelde woonlasten, de berekende ratio belastingcapaciteit voor de gemeente Waterland niets zegt over welke ruimte er is ten opzichte van het maximaal te heffen tarief. Echter er kan wel gesteld worden, wanneer men alleen kijkt naar de onbenutte belastingcapaciteit van de gemeente Waterland, dat er nog circa € 2.028.317 ruimte beschikbaar is, in vergelijking met een situatie van een gemeente waarvoor de artikel 12 status zou gelden. De onbenutte belastingcapaciteit is gedefinieerd als het bedrag dat in redelijkheid nog aan extra inkomsten gegenereerd kan worden voor het geval zich tegenvallers voordoen. Aangezien de tarieven van de onroerendezaakbelasting (OZB) in beginsel niet gebonden zijn aan een bepaald maximum, zou theoretisch gezien sprake zijn van een onbeperkte onbenutte belastingcapaciteit. Om toch een reëel bedrag te kunnen noemen is berekend hoeveel OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing de gemeente Waterland zou moeten heffen indien zij onder financiële curatele zou komen te staan (de zogenoemde artikel 12-status). Het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot de artikel 12-status is voor 2024 vastgesteld op 0,1614% van de WOZ-waarde.

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

Uit de beschrijving van de verschillende kengetallen hierboven blijkt dat een afzonderlijk kengetal nog weinig zegt over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk van wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staan en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt

afgelost. Noch hoeft een tegenvallende ontwikkeling van de grondprijs een negatieve invloed te hebben indien de structurele exploitatieruimte groot is of men over voldoende ruimte in belastingcapaciteit beschikt, omdat er dan ruimte is om tegenvallers op te vangen. Het is dus, met andere woorden, niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie. De kengetallen zijn daarom gezamenlijk opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

§ C Onderhoud kapitaalgoederen

Ook de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft een dwarsdoorsnede van de begroting. Lasten van onderhoud kunnen voorkomen in diverse programma's. Met onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Een helder en volledig overzicht is daarom van belang voor een goed inzicht in de financiële positie. Onder kapitaalgoederen wordt verstaan het geheel aan zaken die onder het beheer van de gemeente vallen en al dan niet publiekrechtelijk kunnen worden gebruikt. Hierbij kan gedacht worden aan wegen, riolering, kunstwerken, groen, openbare verlichting, waterwegen, gebouwen en beschoeiingen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten. De lasten van dit onderhoud vormen jaarlijks een aanzienlijk deel van de begroting. Het beleid voor onderhoud van deze kapitaalgoederen is opgenomen in diverse beheerplannen. Hieronder wordt per onderdeel ingegaan op de feitelijke situatie. Aan het einde van deze paragraaf wordt een samenvattend overzicht gepresenteerd.

1. Wegen

In december 2024 is het huidige wegenbeheerplan 2024 - 2034 vastgesteld. Met het wegenbeheerplan zijn de benodigde middelen voor het dagelijks- en groot onderhoud verankerd en blijft de veiligheid en bruikbaarheid van de wegen gewaarborgd. Onderstaand overzicht geeft zowel de geplande als de werkelijke kosten weer:

Bedrag x € 1.000	Realisatie 2023	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024
Kosten	502	999	478

Toelichting

Er zijn minder werkzaamheden uitgevoerd dan gepland. In 2023 is gestart met de uitrol van het glasvezelnetwerk in Waterland. Dit heeft tot gevolg dat een aantal projecten uitgesteld zijn, dat geldt ook voor het jaar 2024. Deze werkzaamheden kunnen pas worden uitgevoerd als de glasvezelaanleg in de straat afgerond is. Dit geldt voor alle kernen.

2. Riolering

In december 2024 is het (regionale) Gemeentelijke Riolerings- en Waterprogramma (GRWP) vastgesteld door de raad. Het rioleringsplan geeft aan hoe de gemeente omgaat met de zorgtaken voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Onderstaand overzicht geeft het verloop van de voorziening weer:

Bedrag x € 1.000	Realisatie 2023	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024
Stand voorziening 1 januari	3.935	3.240	3.240
Toevoeging aan voorziening	-	1.315	-
Kosten ten laste van voorziening	-	- 1.586	-
Vrijval	- 695	-	- 1.064
Stand voorziening 31 december	3.240	2.969	2.176

Toelichting afwijking

Het beheer en onderhoud uit het GRP loopt op schema. Er is in 2024 meer uitgegeven dan begroot. Dat komt grotendeels doordat de beheerkosten van riolering sterk afhankelijk zijn van de omstandigheden die de beheerder in het veld aantreft. In 2024 hebben we behoorlijk meer storingen gehad op ons gemalen en persleidingen systeem gekregen. Daarnaast hebben we tijdens het reinigen en inspecteren hogere kosten gemaakt doordat de vervuilingsgraad behoorlijk hoger was dan voorzien had kunnen worden.

3. Groen

In december 2019 heeft het college ingestemd met de Groenvisie 2020 - 2024. In de visie staat op welke manier gemeente Waterland zich inzet om groen in de openbare ruimte te onderhouden en verder te verbeteren. Onderstaand overzicht geeft zowel de geplande als de werkelijke kosten weer:

Bedrag x € 1.000	Realisatie 2023	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024
Kosten	1.488	1.539	1.480

Toelichting

In het coalitieakkoord 2022 is afgesproken om € 100.000 per jaar extra te besteden aan openbaar groen. Dit budget is onder meer ingezet voor aanschaf van extra beplanting om een verdere inhaal-slag te maken voor wat betreft achterstallig onderhoud. We hebben meer uitgegeven aan uitbestede werkzaamheden omdat er meer projecten door ketenpartners zijn uitgevoerd. Het budget wordt ook ingezet voor het versterken van de groenploeg.

4. Gebouwen

In december 2017 is het geactualiseerde gebouwenbeheerplan voor de periode 2018 - 2037 vastgesteld door de raad. In dit plan is het onderhoudsniveau vastgesteld op basis van de technische levensduur van materialen en onderdelen van een gebouw. Uitgangspunt hierin is dat het onderhoud wordt aangevuld met duurzaamheidsmaatregelen waarmee de gemeentelijke gebouwen verder duurzaam worden. Onderstaand overzicht geeft zowel de geplande als de werkelijke kosten weer:

Bedrag x € 1.000	Realisatie 2023	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024
Kosten	327	272	268

Toelichting

Elk jaar kijken we naar de werkzaamheden zoals deze in het beheersplan 2018-2037 zijn opgenomen. Dit doen we door goed te kijken naar werkzaamheden die hinder geven voor gebruikers. Door gelijktijdig uitvoeren van noodzakelijk onderhoud geeft dit voor de gebruikers minder overlast. In 2025 zal een herijking plaats vinden van het gebouwbeheerplan.

5. Civiele kunstwerken

In juli 2024 is het nieuwe beheerplan Civiele kunstwerken 2025 - 2034 vastgesteld door de raad. Hiermee zijn de benodigde middelen voor het (dagelijks) onderhoud verankerd en blijft de veiligheid en bruikbaarheid van de civiele kunstwerken gewaarborgd. Onderstaand overzicht geeft zowel de geplande als de werkelijke kosten weer:

Bedrag x € 1.000	Realisatie 2023	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024
Kosten	394	326	356

Toelichting

In 2024 zijn de kosten hoger uitgevallen dan verwacht. Dit komt door dat er op een locatie in Watergang een grote aanrijdschade is, waar voor het herstel hoge kosten zijn gemaakt. De aansprakelijkheid hiervoor loopt nog. Daarnaast hebben we ook dit jaar weer meer vandalisme moeten oppakken dan initieel begroot was.

6. Openbare verlichting

In januari 2021 heeft het college het beleidsplan Openbare verlichting Waterland 2021 - 2025 vastgesteld. Hierin is vastgelegd hoe wordt omgegaan met de openbare verlichting binnen de gemeente en op welke wijze deze wordt verduurzaamd. Onderstaand overzicht geeft zowel de geplande als de werkelijke kosten weer:

Bedrag x € 1.000	Realisatie 2023	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024
Kosten	134	117	134

Toelichting

In 2024 is er meer uitgegeven aan onderhoud en het verduurzamen van de openbare verlichting in Waterland dan begroot door het installeren van ledverlichting. Hier was niet in voorzien. De kosten voor de verduurzaming zijn in 2024 gestegen met 15%. Ook is op verzoek van de gemeenteraad onderzoek uitgevoerd naar de verlichting rond zebrapaden. Het onderzoek heeft € 8.000 gekost. In 2024 zijn een aantal gevallen van kabelschade door graafwerkzaamheden geweest met financiële consequenties voor herstel. Omdat de lichtmasten oud beginnen te worden is een onderzoek uitgevoerd naar de veiligheid, dit heeft tot gevolg gehad dat een aantal masten moesten worden vervangen. In 2025 wordt het beheerplan openbare verlichting geactualiseerd waar we deze onderwerpen in mee kunnen nemen.

7. Oevers (kades en beschoeiingen)

In 2024 is het nieuwe Oeverbeheerplan 2025 - 2034 vastgesteld. Elke vijf jaar worden de oeververdedigingen geïnspecteerd op basis waarvan de noodzakelijke onderhoudsmaatregelen voor de komende periode worden vastgesteld. Onderstaand overzicht geeft zowel de geplande als de werkelijke kosten weer:

Bedrag x € 1.000	Realisatie 2023	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024
Kosten	234	254	217

Toelichting

Er zijn diverse kleinere projecten uitgevoerd, daarnaast zijn de grote projecten naar uitvoering gegaan. Deze lopen over het jaar heen en de laatste afrekeningen vinden daarmee plaats in 2025. Dit is meegenomen in het beheerplan 2025-2034.

8. Renovatie sportvelden

In 2022 is het Beheerplan buitensport vastgesteld. Eens per drie jaar wordt door het Instituut voor Sportaccommodaties (Kiwa ISA Sport) een renovatieadvies voor alle natuurgrasvelden gegeven. Voor kunstgrasvelden geldt dat deze eens per acht jaar worden gekeurd. Op basis van de keuringen wordt het beheerplan indien nodig bijgesteld. Onderstaand overzicht geeft het verloop van de voorziening weer:

Bedrag x € 1.000	Realisatie 2023	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024
Stand voorziening 1 januari	304	247	247
Toevoeging aan voorziening	54	50	50
Kosten ten laste van voorziening	-	- 86	-
Vrijval	- 111	- 128	- 128
Stand voorziening 31 december	247	83	169

Toelichting

De voorziening is in 2024 gebruikt om van 4 kunstgrasvelden de toplagen te vervangen en voor de aanleg van een tweede kunstgrasveld in Broek in Waterland.

9. Baggeren gemeentehaven Monnickendam

Bij de 1^e IBU 2016 is voor de gemeentehaven een voorziening in het leven geroepen om baggerwerkzaamheden uit te kunnen voeren. Met deze voorziening wordt gespaard om eens in de tien jaar baggerwerkzaamheden te kunnen uitvoeren. Onderstaand overzicht geeft het verloop van de voorziening weer:

Bedrag x € 1.000	Realisatie 2023	Begroting 2024 na wijziging	Realisatie 2024
Stand voorziening 1 januari	75	80	80
Toevoeging aan voorziening	13	13	13
Kosten ten laste van voorziening	- 7	-	-
Stand voorziening 31 december	80	93	93

Toelichting

De baggerwerkzaamheden zijn in 2017 uitgevoerd. De verwachting is dat er in 2027 opnieuw moet worden gebaggerd. Er zijn meldingen bekend dat de waterdiepte nabij de sluis en langs de kades niet genoeg diepte hebben. We gaan in 2025 metingen laten verrichten, als blijkt dat er gebaggerd moet worden, zal dit in één jaar eerder uitgevoerd moeten worden.

Samenvattend overzicht onderhoud kapitaalgoederen:

Categorie	Beleidskaders	Gewenst kwaliteitsniveau	Beheers- en onderhoudsplannen / Looptijdplannen	Financiële consequenties conform plannen
1. Wegen	Ja	max 16% onveilig	2019 - 2023	Nee
2. Riolering	Ja	Conform GRP	2024 - 2028	Ja
3. Groen	Ja	Conform beheerplan	2020 - 2024	Ja
4. Gebouwen	Ja	Conform beheerplan	2018 - 2037	Ja
5. Civiele kunstwerken (bruggen en tunnels)	Ja	Conform beheerplan	2017 - 2026	Ja
6. Openbare verlichting	Ja	Conform beheerplan	2021 - 2025	Ja
7. Oevers (kades en beschoeiingen)	Ja	Conform beheerplan	2020 - 2024	Ja
8. Renovatie sportvelden	Ja	NOC*NSF norm	2022 - 2042	Ja
9. Baggeren gemeentehaven Monnickendam	1x in de tien jaar baggeren	Minimale diepgang conform keuring	2017 - 2027	Ja
Categorie	Ramingen tlv exploitatie / voorzieningen	Ramingen volledig en reëel in begroting?	Is er sprake van achterstallig onderhoud (AOH)?	Zo ja, zijn er toereikende voorzieningen/reserves voor AOH?
1. Wegen	Exploitatie	Ja	Nee	-
2. Riolering	Voorziening	Ja	Nee	-
3. Groen	Exploitatie	Ja	Nee	-
4. Gebouwen	Exploitatie	Ja	Nee	-
5. Civiele kunstwerken (bruggen en tunnels)	Exploitatie	Ja	Nee	-
6. Openbare verlichting	Exploitatie	Ja	Nee	-
7. Oevers (kades en beschoeiingen)	Exploitatie	Ja	Nee	-
8. Renovatie sportvelden	Voorziening	Ja	Nee	-
9. Baggeren gemeentehaven Monnickendam	Voorziening	Ja	Nee	-

§ D Financiering

1. Beleidsvoornemens

In de Wet financiering overheden (Wet fido) zijn de kaders gesteld voor een professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van de decentrale overheden. De belangrijkste uitgangspunten van de wet zijn het bevorderen van een solide financiering en de kredietwaardigheid van decentrale overheden, alsmede het beheersen van renterisico's. In de wet zijn normeringen vastgesteld die als richtlijn dienen voor het lokale handelen. Zo geldt een maximale kasgeldlimiet van 8,5% en een renterisiconorm van maximaal 20%. Teneinde gemeenten met een kleine leningenportefeuille tegemoet te komen is voor de renterisiconorm een minimumbedrag van € 2,5 miljoen vastgesteld bij ministeriële regeling.

De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd tot maximaal één jaar en de renterisiconorm op leningen met een looptijd vanaf één jaar. Het doel van deze normen uit hoofde van de Wet Fido is te voorkomen dat bij herfinanciering van de lening grote schokken kunnen optreden in de hoogte van de rente die door de gemeente moet worden betaald. De normen beperken de budgettaire risico's. Het niveau van de korte leningen, de kasgeldlimiet, is gelimiteerd tot 8,5% van het bedrag van de begroting. Uitgaande van de kasgeldlimiet van 8,5% op het begrotingstotaal zou er op 31 december een netto-vlottende schuld van maximaal € 4 miljoen mogen zijn.

Onderstaand treft u de berekening van de kasgeldlimiet aan.

Kasgeldlimiet (x € 1.000)		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
	Omvang begroting per 1 januari (= grondslag)	48.036			
1.	Toegestane kasgeldlimiet				
	in procenten van de grondslag	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
	in bedrag	4.083	4.083	4.083	4.083
2.	Omvang vlottende schuld				
	Opgenomen gelden < 1 jaar	-	-	-	1.000
	Schuld in rekening-courant	-	-	-	-
	Gestorte gelden door derden < 1 jaar	-	-	-	-
	Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld	-	-	-	-
	Totale omvang van de vlottende schuld	-	-	-	1.000
3.	Vlottende middelen				
	Contante gelden in kas	6	6	7	6
	Tegoeden in rekening-courant	1.322	7.824	2.937	7.711
	Overige uitstaande gelden < 1 jaar	-	-	-	-
	Totale omvang van de vlottende middelen	1.327	7.830	2.944	7.716
4.	Toets kasgeldlimiet				
	Totaal netto-vlottende schulden (2-3)	- 1.327	- 7.830	- 2.944	- 6.716
	Toegestane kasgeldlimiet	4.083	4.083	4.083	4.083
	Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	5.410	11.913	7.027	10.799

De rente-risiconorm houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossing en renteherzieningen niet meer dan 20% van de begroting mogen bedragen. De norm beoogt een evenwichtige opbouw van de leningen in de tijd. De renterisiconorm is in 2024 overschreden. De toezichthouder heeft ontheffing verleend voor 2024. Onderstaand treft u de berekening van de rente-risiconorm aan.

Renterisiconorm		Begroting (x € 1.000)	Werkelijk (x € 1.000)
1.	Renteherzieningen op leningen o/g	-	-
2.	Betaalde aflossingen	16.900	22.000
3.	Renterisico (1+2)	16.900	22.000
Begrotingstotaal		48.036	48.036
4.	Percentage regeling	20%	20%
5.	Renterisiconorm	9.607	9.607
Toets renterisiconorm (5 - 3)			
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)		- 7.293	- 12.393

2. Overzicht opgenomen leningen

Lening	Rente-percentage	Aflossing	Bedrag x € 1.000				
			Stand per 01-01-2024	Opgenomen 2024	Rente 2024	Afgelost 2024	Stand per 31-12-2024
BNG	0,19%	2024	1.400	-	0	1.400	-
BNG	0,66%	2025	7.000	-	47	-	7.000
BNG	3,07%	2025	3.000	-	94	-	3.000
BNG	3,27%	2033	5.000	-	166	500	4.500
BNG	3,71%	2028	3.000	-	113	600	2.400
BNG	3,02%	2029	-	2.500	72	-	2.500
BNG	2,90%	2029	-	2.500	67	-	2.500
BNG	3,25%	2024	8.000	-	264	8.000	-
BNG	3,52%	2024	2.000	-	72	2.000	-
BNG	3,35%	2024	5.000	-	170	5.000	-
BNG	2,60%	2025	-	6.000	31	-	6.000
BNG	4,10%	2024	4.500	-	77	4.500	-
BNG	2,75%	2025	-	3.000	-	-	3.000
Totaal			38.900	14.000	1.173	22.000	30.900

3. Overzicht rentebaten

In de begroting 2024 waren er geen rentebaten betreffende de rekening-courant opgenomen, de daadwerkelijke rentebaten in rekening-courant bedroegen over 2024 € 202.860. Ook zijn er rentebaten van diverse verstrekte leningen opgenomen voor een totaal bedrag van € 32.041.

4. Ontwikkelingen

In 2024 heeft de gemeente Waterland actief gestuurd op liquiditeitsbeheer en financiering. Om aan lopende verplichtingen te voldoen, zijn in de loop van het jaar twee liquiditeitsleningen afgesloten: één van € 6 miljoen en één van € 3 miljoen. Deze leningen zorgden ervoor dat de gemeente over voldoende middelen beschikte om financiële stabiliteit te waarborgen.

Daarnaast zijn in 2024 aflossingen gedaan op reeds bestaande leningen. Door zorgvuldig liquiditeitsmanagement en het inspelen op marktomstandigheden heeft de gemeente financiële ruimte gecreëerd en rentelasten beheersbaar gehouden.

De ontwikkelingen in de rentemarkt, waar in de eerste helft van 2024 nog sprake was van stijgende rentes, lieten in de tweede helft van het jaar een dalende trend zien. Dit heeft invloed gehad op de financieringsstrategie van de gemeente, waarbij er gestuurd is op het aantrekken van middelen tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden.

De gemeente blijft zich inzetten voor een solide financiële positie door middel van verantwoord financieel beleid en actief liquiditeitsbeheer.

5. Renteresultaat op het taakveld treasury

De BBV schrijft voor dat er inzicht in het renteresultaat wordt gegeven op het taakveld treasury. Hieronder de specificatie:

Omschrijving	Bedrag (x € 1.000)
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.173
De externe rentebaten over de korte en lange financiering	235
Saldo rentelasten en rentebaten	938
De rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	-
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	537
De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= project-financiering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-
	537
Aan taakveld toe te rekenen externe rente	401
Rente over eigen vermogen	-
Rente over voorzieningen	-
Totaal aan taakveld toe te rekenen rente	401
De aan taakveld toegerekende rente (renteomslag)	461
Renteresultaat op het taakveld Treasury	60

Aan de diverse taakvelden wordt 1,00% rente over de boekwaarde van de vaste activa en de huurvoortuitbetaling aan Wooncompagnie inzake de Brede School IJpendam toegerekend. Dit percentage is gebaseerd op de werkelijke rentelasten afgezet tegen de totale boekwaarde van de vaste activa.

§ E Bedrijfsvoering

Deze paragraaf beschrijft naast de ontwikkelingen binnen de bedrijfsvoering ook de aspecten die vanuit de Wet open overheid (Woo) benoemd dienen te worden: informatievoorziening op orde, actieve openbaarmaking en passieve openbaarmaking. Hiermee heeft Waterland in 2024 voldaan aan de verplichting vanuit de Woo voor het schrijven van een openbaarheidsparagraaf (artikel 3.5).

Manier van werken

In 2024 is binnen de bedrijfsvoering verder ingezet op een integrale manier van werken. We hebben producten en diensten efficiënter en effectiever opgeleverd door vanaf de start van processen integraal samen te werken. Daarbij is kritisch gekeken naar wat we zelf doen en wat we uitbesteden. Een van de belangrijkste stappen die we in 2024 hebben gezet, is de implementatie van de moderne digitale werkplek. De transitie naar een extern beheerde digitale werkomgeving heeft bijgedragen aan een stabielere en veiligere ICT-infrastructuur. Dit heeft de organisatie in staat gesteld om zich meer te richten op regievoering en dienstverlening.

Binnen de afdeling Bedrijfsvoering is verder gebouwd op bestaande structuren en samenwerking tussen de drie teams:

- Informatievoorziening/Facilitair (IV)
- Financiën (Fin)
- Juridische zaken/Inkoopondersteuning (JZI)

Daarnaast heeft het Team Human Resource rechtstreeks onder de algemeen directeur/gemeentesecretaris gefunctioneerd. Voor onze bedrijfsvoering is maatwerk nodig, waarbij regels en routines ondergeschikt zijn aan het behalen van resultaten binnen de geldende wet- en regelgeving.

Cultuur en structuur

In 2024 zijn onze kernwaarden – lef, verbinding, vertrouwen en nieuwsgierigheid – verder verankerd in de organisatie. Medewerkers en teams hebben actief bijgedragen aan een cultuur waarin samenwerking en eigenaarschap centraal staan.

De werkwijzer Projectmatig-Programmatisch werken heeft ons ondersteund in het integraal benaderen van opgaven. Het managementteam heeft samen met medewerkers gewerkt aan het versterken van eigenaarschap en verantwoordelijkheid binnen de organisatie.

Duidelijkheid en snelheid voor inwoners en ondernemers

In 2024 is het programma Dienstverlening verder uitgerold met als doel de dienstverlening dichter bij de inwoners te brengen. Onderdeel hiervan was de doorontwikkeling van het project Procesmatig werken. In dat kader is een nieuw zaakstelsel geïmplementeerd, waarmee de eerste processen zijn klaargezet voor ingebruikname op 1 januari 2025.

Daarnaast hebben we concrete stappen gezet om te voldoen aan de eisen van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv). In 2024 is de basis gelegd om inwoners en ondernemers beter te faciliteren bij digitale communicatie met de gemeente. Ook hebben we de interne richtlijnen voor telefonische bereikbaarheid aangescherpt en de dienstverlening op dit punt verbeterd.

Onze medewerkers

Binnen het Strategisch Personeelsplan (SPP) zijn in 2024 diverse stappen gezet om de medewerkersreis te verbeteren:

- Het actualiseren en moderniseren van het personeelshandboek;
- De volledige implementatie van HR21, waarmee functiewaardering sneller en efficiënter is verlopen;
- Het opstellen van een strategische personeelsplanning per afdeling; en
- De start van het project Werving en Selectie, waarbij gericht is geworven op functies die moeilijk in te vullen zijn.

Ook is een begin gemaakt met het arbobeleid, waarbij risico-inventarisaties zijn uitgevoerd in samenwerking met een externe partij. Ter bevordering van de medewerkerstevredenheid is in Q4 2024 een medewerkerstevredenheidsonderzoek voorbereid, dat begin 2025 wordt uitgevoerd.

Informatievoorziening en digitale transformatie

In 2024 zijn belangrijke stappen gezet op het gebied van informatievoorziening en digitalisering:

- De moderne digitale werkplek is geïmplementeerd, waarmee een veilige en flexibele werkomgeving is gecreëerd.
- Zaakgericht en procesmatig werken is geïntroduceerd, wat zorgt voor efficiëntere werkprocessen en betere dienstverlening.
- Data-gedreven werken is verder ontwikkeld, waardoor informatiebeheer en besluitvorming op basis van data zijn verbeterd.

De oplevering van het Woo-publicatieplatform heeft een forse stap betekend in het toegankelijk maken van informatie voor inwoners en ondernemers.

Sturing en organisatieontwikkeling

De interne aansturing is in 2024 verder versterkt. De coördinatoren hebben hun rol als inhoudelijk aanspreekpunt verder ingevuld en de managers hebben zich meer kunnen richten op strategische en personele taken.

De organisatie heeft zich in 2024 gericht op zes pijlers:

1. Werken als een compacte, regisserende netwerkorganisatie
2. Behartigen van Waterlandse belangen in regionale netwerken
3. Dienstverlening dicht bij inwoners
4. Versterken van integraal werken
5. Data-gedreven werken en digitale transformatie
6. Goed werkgeverschap en duurzame personeelsontwikkeling

Deze pijlers zijn in 2024 verder geconcretiseerd binnen de uitvoeringsplannen.

Samenwerking en bestuurskracht

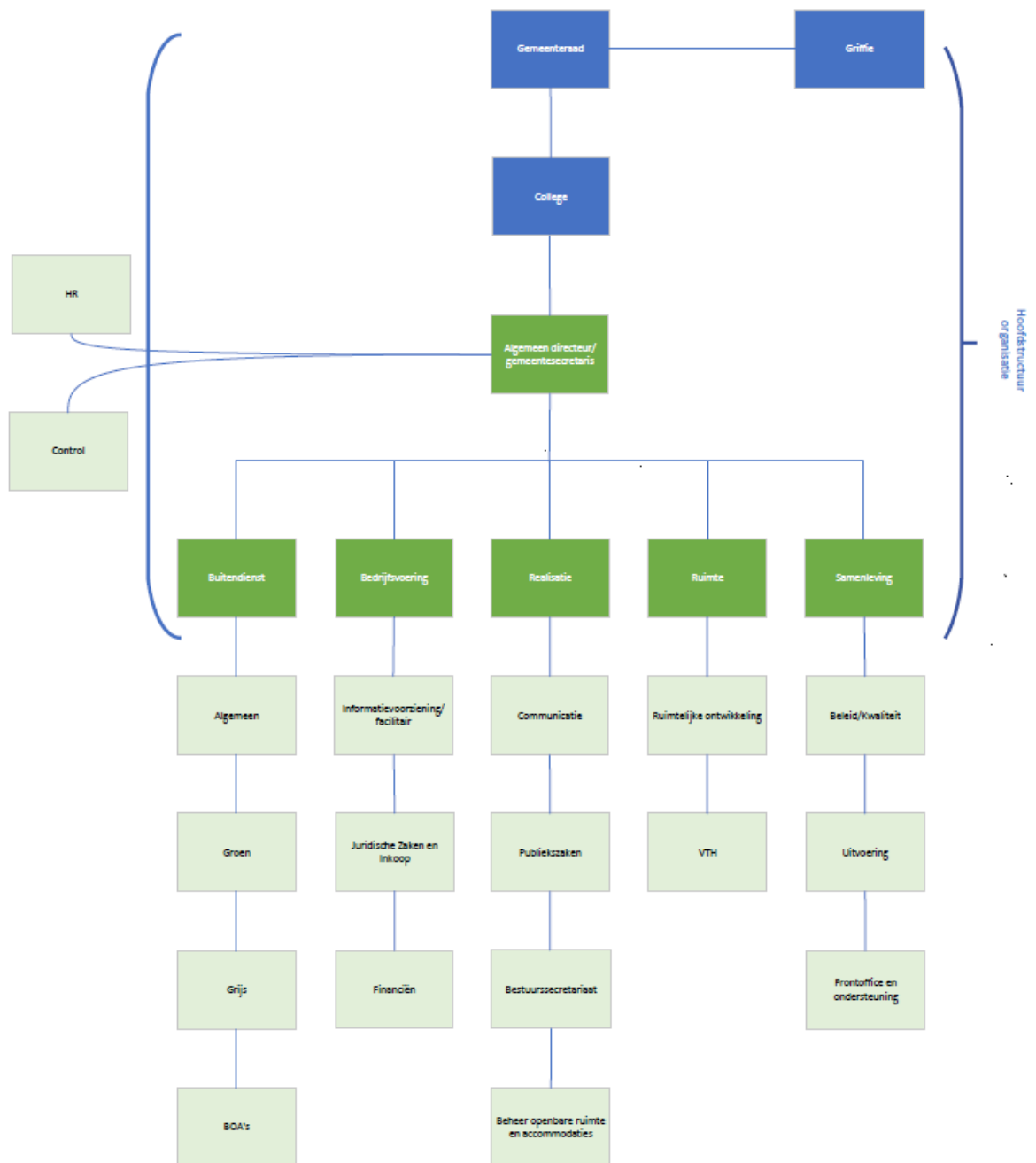
In 2024 is actief samengewerkt met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. De bestaande samenwerkingsverbanden zijn geïnventariseerd en aangescherpt, waardoor effectiever is samengewerkt.

Op het gebied van Interbestuurlijk Toezicht (IBT) heeft Waterland in 2024 de volgende resultaten geboekt:

- Gemeentelijke financiën en omgevingsrecht: Beoordeeld als 'goed'.
- Informatie- en archiefbeheer: Verbetermaatregelen doorgevoerd, in afwachting van een herbeoordeling door de provincie.
- Huisvesting statushouders: Taakstelling van 2024 ruimschoots gehaald.

Hiermee heeft Waterland in 2024 een solide basis gelegd voor verdere versterking van bestuurskracht en transparantie.

Organisatiestructuur per 31 december 2024

Algemene toelichting

- De raad bestaat uit 17 raadsleden;
- De functie griffier is 1 fulltime-equivalent (fte) en een griffiemedewerker/raadsadviseur van 0,89 fte. Deze maken geen onderdeel uit van de formatie binnen de organisatie;
- Het college bestaat uit de burgemeester (1 fte), vier parttime wethouders (totaal 2,8 fte) en de gemeentesecretaris/algemeen directeur;
- De organisatie bestaat uit de gemeentesecretaris/ algemeen directeur onder wie vijf afdelingen en twee teams vallen. De formatie van de organisatie telt 160,24 fte. Dit is inclusief de formatie die wordt ingezet voor het uitvoeren van taken voor regionale partners (4,5 fte). De bezetting bedraagt 149,32 fte.
- De afdeling Bedrijfsvoering bestaat uit drie teams, elk met het gemeenschappelijke doel: de organisatie zo goed mogelijk te ondersteunen. Die teams zijn: Informatievoorziening/ Facilitair (IV), Financiën (Fin) en Juridische zaken/ Inkoopondersteuning (JZI). Het team Human Resources (HR) valt rechtstreeks onder verantwoordelijkheid van de algemeen directeur/ gemeentesecretaris.

De indeling van de formatie is per afdeling als volgt:

Team	2024
Bedrijfsvoering	32,22
Samenleving	30,69
Ruimte	21,23
Realisatie	27,31
Buitendienst	31,01
Control	5,33
HR	4,78
Management	7,00
Projecten	0,67
Totaal	160,24

Inhuur tijdelijke krachten

In de begroting 2024 is een budget opgenomen ad € 712.459 (inclusief de vastgestelde begrotingswijziging) voor inhuur van tijdelijke arbeidskrachten. Dit budget wordt in de begroting niet over de programma's verdeeld, maar is centraal beschikbaar. Het kan specifiek worden aangewend bij zwangerschap, uitval door ziekte, andere bijzondere verlofsoorten of knelpunten. De totale werkelijke uitgaven ten laste van dit budget zijn € 996.627. Tegenover deze extra uitgaven staan ook inkomsten die wij ontvangen van het UWV voor zwangerschapsverlof.

Informatieveiligheid

In de gemeentelijke resolutie 'Informatieveiligheid, randvoorwaarde voor de professionele gemeente' is afgesproken dat het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad jaarlijks informeert over informatieveiligheid. Op deze wijze kan de gemeenteraad haar toezichthoudende functie vervullen. Het college legt dus ook over het jaar 2024 verantwoording af over de status van informatieveiligheid door middel van de separate 'Jaarrapportage informatieveiligheid 2024 gemeente Waterland'.

Afwijkingen rechtmatigheidsverantwoording

Er zijn geen afwijkingen in de rechtmatigheid geconstateerd.

Niet-financiële onrechtmatigheden

In het boekjaar 2024 zijn onderstaande niet-financiële onrechtmatigheden geconstateerd. In deze paragraaf staat beschreven hoe wordt zorggedragen dat deze wordt verholpen.

Overschrijding renterisiconorm

In 2024 heeft de gemeente de renterisiconorm overschreden. De oorzaak hiervan is dat eerder aangetrokken leningen in 2023 zijn afgelost. Hierdoor is het aandeel Betaalde aflossingen toegenomen. Genoemde leningen zijn aangetrokken, omdat de kasstromen uit het project Galgriet later binnenkomen dan voorheen was ingeschat. Ook in 2025 zal de renterisiconorm worden overschreden. De verwachting is dat deze vanaf 2026 weer binnen de toegestane limiet blijft.

Overschrijding termijn aanvraag subsidie

De termijn voor een subsidieaanvraag 2024 is overschreden. De aanvraag voor een periodieke subsidie is in april ontvangen en de deadline voor het aanvragen van een periodieke subsidie is 31 maart (art. 16 lid 1a van de subsidieverordening). Door wisseling van medewerkers is helaas niet te achterhalen of er mondeling of per mail nog contact is geweest over dit uitstel. Wel waren er ook in die periode gesprekken tussen gemeente en stichting over de invulling van de werkzaamheden. De subsidie is alsnog in behandeling genomen. Verlening is geschied op basis van de langdurige subsidiërelatie met de aanvrager. Voor de toekomst wordt gewerkt aan verbetering van dit proces en volgt er een schriftelijke bevestiging van verlenging van termijnen richting aanvrager.

§ F Verbonden partijen

1. Algemene visie en beleidsvoornemens

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Van een bestuurlijk belang is sprake als er sprake is van zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Deze definities houden in dat indien de gemeente participeert in een N.V., B.V., V.O.F., commanditaire vennootschap of een gemeenschappelijke regeling altijd sprake is van verbonden partijen. Ook stichtingen en verenigingen kunnen onder verbonden partijen vallen, indien de gemeente een zetel in het bestuur heeft en financiële risico's loopt. Een stichting of vereniging die jaarlijks subsidie krijgt, maar waaraan geen andere financiële verplichtingen zitten met een afdwingbaarheid door derden, is geen verbonden partij. Een eventuele morele verplichting tot betaling in geval van problemen zou in de paragraaf weerstandsvermogen kunnen worden opgenomen. Bij een verbonden partij kan met name worden gedacht aan samenwerkingsverbanden. Deze samenwerkingsverbanden zijn ontstaan uit de behoefte om gezamenlijk met andere partijen een bepaald doel na te streven. Zonder deze samenwerkingsverbanden zou de gemeente deze taken zelf moeten uitvoeren. Aan een verbonden partij zijn bepaalde bevoegdheden overgedragen, waartoe de deelnemers elk jaar een financiële bijdrage beschikbaar stellen. De gemeente moet er zelf voor waken dat op de juiste wijze van de bevoegdheden gebruik wordt gemaakt en de beschikbaar gestelde gelden goed worden besteed. Daartoe is er ambtelijk en bestuurlijk toezicht en worden gegevens opgenomen in de begroting en de jaarrekening.

2. Waterlands Archief (WA)

Vestigingsplaats:	Purmerend
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling met zes gemeenten.
Openbaar belang:	het bevorderen van politiek-bestuurlijke samenwerking en beheer van archiefstukken van de deelnemende gemeenten
Programmaonderdelen:	6.01 Overhead
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het bestuur

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting
	2023	2024	2025
	(x €1.000)	(x €1.000)	(x €1.000)
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	184	177	181
Eigen vermogen per 31 december	193	258	
Vreemd vermogen per 31 december	602	598	
Jaarresultaat voor bestemming	143	4	
Jaarresultaat na bestemming	7	20	

Het Waterlands Archief (WA) is aangewezen als de archiefbewaarplaats van de gemeente Waterland. De belangrijkste taken van het WA zijn het duurzaam beheren en beschikbaar stellen van proces gebonden overheidsinformatie die als zodanig is gewaardeerd. Deze wettelijke taken van de deelnemende gemeenten zijn gedelegeerd aan het WA en vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling. Conform artikel 32 van de Archiefwet 1995 houdt de gemeentearchivaris toezicht op de niet-overgebrachte archieven van de gemeente.

Daarbij verlegt het WA zijn focus steeds meer naar de voorkant van het informatiebeheerproces: naast het houden van toezicht, geeft het WA steeds vaker proactief advies. Zo ondersteunt het WA de gemeente Waterland bij de uitvoering van verbeterpunten vanuit het Interbestuurlijk Toezicht.

In 2024 is de Gemeenschappelijke Regeling aangepast, op 20 december 2024 is de gewijzigde regeling in werking getreden.

Conform artikel 32 van de Archiefwet 1995 houdt de gemeentearchivaris toezicht op de niet-overgebrachte archieven van de gemeente. Op 22 oktober 2024 heeft de inspecteur van het WA een archiefinspectie uitgevoerd bij onze gemeente. De resultaten van deze inspectie worden begin 2025 verwacht.

In 2024 zijn de bouwvergunningen van Waterland over periode 1991-1999 gedigitaliseerd en online beschikbaar gesteld via de website van het WA.

Risico's

Het WA draagt als archiefdienst zorg voor onze archieven en dat van de deelnemende gemeenten. De gemeente heeft niet de middelen dit zelf uit te voeren.

3. Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zaanstreek-Waterland (GGD)

Vestigingsplaats:	Zaanstad
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling
Openbaar belang:	belangenbehartiger van de regio Zaanstreek-Waterland op het gebied van collectieve preventie en andere gemeentelijke activiteiten in het kader van de gezondheidszorg
Programmaonderdelen:	3.03 Volksgezondheid
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het dagelijks bestuur

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting
	2023	2024	2025
	(x € 1.000)	(x € 1.000)	(x € 1.000)
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	882	1.087	978
Eigen vermogen per 31 december	3.233	1.781	
Vreemd vermogen per 31 december	6.386	5.358	
Jaarresultaat voor bestemming	- 201	74	
Jaarresultaat na bestemming	- 201	74	

Visie

GGD Zaanstreek-Waterland beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid en de veiligheid van alle mensen in de regio. Daarbij staat een preventieve en collectieve aanpak voorop. Uiteraard met specifieke aandacht voor bevordering van participatie en ondersteuning van de eigen regie van mensen. De GGD is breed sociaal-medisch deskundig en daardoor een betrouwbare vraagbaak. Tevens levert de GGD onafhankelijk advies op maat. De GGD anticipeert op de toekomst en beweegt mee met externe ontwikkelingen, nieuwe inzichten en nieuwe behoeften en wensen vanuit de samenleving en onze gemeenten. Als uitvoeringsorganisatie van de gemeenten sluit de GGD aan bij de gemeenschappelijke verantwoordelijkheden in het sociaal domein.

Beleidsvoornemens

Het lokale volksgezondheidsbeleid wordt vormgegeven binnen de kaders van de Wet publieke gezondheid, het Nationaal Preventieakkoord en Lokaal Preventieakkoord. Lokaal wordt de gezondheid van mensen bevorderd en chronische ziekten voorkomen door een integrale aanpak in de omgeving

waarin mensen wonen, werken, leren en leven. Verder wordt de gezondheidsbescherming op peil gehouden en bieden nieuwe bedreigingen het hoofd. Daarnaast worden de gezondheidsverschillen tussen laag- en hoogopgeleiden gestabiliseerd of teruggebracht. Hiervoor wordt het volgende gedaan:

- Preventie heeft een prominente plaats in de gezondheidszorg en het gezondheidsbeleid ten aanzien van alcohol, drugs en roken (genotmiddelen), gezond gewicht en psychische gezondheid wordt gecontinueerd.
- Er wordt vormgegeven aan de aansluiting van de GGD/gezondheidszorg op de terreinen Wmo, Jeugdwet en Participatiewet.
- Gemeenten en de GGD hebben intensief samengewerkt aan een regionale visie 'samen werken aan gezondheid'. Deze visie is in januari 2023 vastgesteld. De gemeenten en GGD in Zaanstreek Waterland willen hun inwoners helpen zich positief gezond(er) te voelen en gezonde keuzes te maken, in een omgeving die uitnodigt tot gezond gedrag. Naast de regionale visie hebben de gemeenten en GGD een governance structuur ontwikkeld. Deze nieuwe structuur doet recht aan de ontwikkeling om de GGD te transformeren van een autonome zorgorganisatie naar een uitvoeringsorganisatie aangestuurd door de gemeenten.

Risico's

Tweemaal per jaar vindt er een risico-inventarisatie plaats, bij de begroting en bij de jaarrekening. De GGD kent risico's die te maken hebben met de personele kosten. Deze risico's zijn:

- Eigen risicodragers WW-verplichting. De GGD is risicodragers voor uitkeringen uit de werkloosheidswet (WW). Dat betekent dat bij ontslag of bij einde dienstverband (bij tijdelijke aanstellingen) de eventueel uit te betalen WW-uitkering betaald moet worden door de GGD.
- Omvang van de projectenportefeuille. Deze voorziet voor een groot deel in de dekking van de kosten voor bedrijfsvoering van de GGD. Mocht de omvang van de projectenportefeuille worden verkleind, dan komen bijdragen vanuit de projecten in de kosten voor bedrijfsvoering van de Gemeenschappelijke Regeling onder druk te staan.
- Doorbetalingsverplichting bij gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid in verband met ziekte. De GGD is eigen risicodragers voor de WGA (Werkhervattingsregeling Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten), in het kader van de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA). Dit betekent dat de GGD betaalt voor aanvulling van het loon van een zieke (ex)werknemer.
- Raming van loonkosten onvoldoende voor vervanging bij ziekte. De salarissen worden geraamd op maximale schaal en periodiek. Garantieschalen, toelagen en vervanging bij ziekte worden niet apart in de raming meegenomen, maar worden betaald uit het verschil tussen de begrootte maximale en de daadwerkelijke betaalde periodiek. Aangezien steeds meer medewerkers in de hoogste periodiek terecht komen zal er binnen de begroting geen dekking meer zijn voor vervanging bij ziekte.

4. Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VrZW)

Vestigingsplaats:	Zaanstad
Rechtsvorm:	Verplichte gemeenschappelijke regeling
Activiteiten:	Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland is een samenwerkingsverband tussen de Brandweer Zaanstreek-Waterland, GHOR (Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio), politie en de gemeenten Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland en Zaanstad. We werken samen bij het voorkomen en bestrijden van rampen en crises.
Programmaonderdelen:	1.01 Veiligheid
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het dagelijks en algemeen bestuur, portefeuillehouder Brandweer

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting
	2023	2024	2025
	(x € 1.000)	(x € 1.000)	(x € 1.000)
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	1.591	1.783	1.917
Eigen vermogen per 31 december	1.360	1.456	
Vreemd vermogen per 31 december	20.922	21.140	
Jaarresultaat voor bestemming	- 171	141	
Jaarresultaat na bestemming	-	-	

Werkzaamheden

De VrZW verricht taken op het gebied van het beheersen van veiligheidsrisico's, brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en de voorbereiding op crises en calamiteiten. Op 1 juli 2021 is het Beleidsplan Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland 2021 - 2024 door het Algemeen bestuur vastgesteld. In het beleidsplan staan de ambities van het samenwerkingsverband verwoord. Eind december 2024 heeft de VrZW het concept beleidsplan 2025 - 2028 voorgelegd. Het Algemeen Bestuur van VrZW heeft op 11 december het Regionaal Risicoprofiel 2025 - 2028 vastgesteld. Dit profiel biedt een overzicht van de belangrijkste veiligheidsrisico's in de regio en vormt de basis voor de voorbereiding op incidenten, rampen en crises.

Beleidsvoornemens

De kerntaak van de VrZW blijft, net als voorgaande jaren, het voorkomen en bestrijden van rampen en crises. Ook ontwikkelingen in de maatschappij zoals mondiale thema's als klimaatverandering, de energietransitie en de digitalisering van de samenleving eisen van de VrZW een bredere blik die vraagt om verdergaande samenwerking met partijen. De focus van de VrZW ligt op het versterken van de weerbaarheid van de samenleving, zodat er verder kan worden gebouwd aan een veilige en veerkrachtige regio.

Naast de kerntaken van de VrZW, heeft de VrZW zich in 2024 voor de volgende prioriteiten ingezet:

- *Een toekomstbestendige brandweezorg*
De VrZW start met het versterken van de basis brandweezorg in Zaanstad-Zuid en verbeteren de inzet van redvoertuigen en duikteams in de hele regio. Dit is fase 1 van de brede toekomstige beschouwing brandweezorg.
- *Trainen en opleiden van brandweermensen*
Het zorgen voor vakbekwaam worden en blijven van de brandweermensen.
- *Crisisbeheersing*
Versterking crisisbeheersing en mogelijkheden om informatie vast te leggen en te delen. Een robuuste regionale crisisorganisatie wordt het vertrekpunt voor zowel een acute crisis als een langdurige crisis.
- *Samen sterker: VrZW en GGD*
In 2024 wordt de verbouwing voorbereid om de VrZW en GGD samen te laten wonen mogelijk te maken op de locatie Prins Bernhardplein in Zaandam.
- *Versterken informatievoorziening en ICT*
Er wordt, naar aanleiding van bevindingen van de Archiefinspectie, een formatieplaats toegevoegd aan het team Informatievoorziening en ICT om de informatiehuishouding te verbeteren.

Risico's

Enkele risico's die de VrZW zelf benoemt met betrekking tot de begroting 2024, zijn:

- Toegekende indexatie van bijdrage gemeente is onvoldoende om hogere kosten (dan voorzien) in begroting en meerjarige investeringsraming op te vangen (huidige hoge inflatiecijfers).
- Onvoldoende personele capaciteit voor de opvang van huidige en toekomstige crisistypen (overvraging).
- Kosten van investeringen/inkoop blijken na aanbesteding hoger dan voorzien (ten opzichte van meerjarige investeringsbedragen).
- Onvoorzien acute uitgaven om paraatheid op peil te houden (door uitval van materieel als gevolg van schade en/of leveringsproblemen in de aanvoerketen van materieel) en (indirecte) gevolgen voor de organisatie.
- Onvoorzien uitgaven door uitval kritische systemen (uitrukalarmering, mobiele systemen auto's, eigen administratiesystemen).
- Meer langdurige (grootschalige) inzet dan waarmee bij het opstellen van de begroting rekening is gehouden (inhoud, complexiteit, weersomstandigheden etc.).
- Toekennen van schadevergoedingen als gevolg van inadequaat operationeel optreden.
- Niet verzekerde financiële gevolgen van schades.

5. Recreatieschap Twiske/Waterland

Vestigingsplaats:	Haarlem
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling van de provincie, stadsdeel Amsterdam-Noord, Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland en Zaanstad.
Openbaar belang:	het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie en tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu. Tevens het tot stand brengen en duurzaam in stand houden van het specifiek en gedifferentieerd karakter van het landschap.
Programmaonderdelen:	2.02 Sport, cultuur en recreatie
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het algemeen bestuur.

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting
	2023	2024	2025
	(x € 1.000)	(x € 1.000)	(x € 1.000)
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	17	19	20
Eigen vermogen per 31 december	5.204	5.417	
Vreemd vermogen per 31 december	694	756	
Jaarresultaat voor bestemming	- 29	213	
Jaarresultaat na bestemming	-	-	

De werkzaamheden van het recreatieschap stonden vooral in het teken van het uitvoeren van onderhoud aan de natuur, recreatieve voorzieningen en het herstel van de stormschade na de verschillende stormen die hebben huisgehouden. Daarnaast lag de nadruk op de samenwerking met natuurbeheerders, gemeenten, vrijwilligers en sponsors. Zo heeft de samenwerking op het gebied van zwemwaterkwaliteit met het Hoogheemraadschap geleid tot twee pilots voor het filteren van inlaatwater, waarvan één in het Twiske. Bovendien is het recreatieschap afgelopen jaar aan de slag gegaan met het beheer- en onderhoudsplan om onder andere biodiversiteit te vergroten.

In het kader van programma Vitaal Platteland zijn zes themaroutes ontwikkeld. Deze routes dienen als doel bewoners en (regio)bezoekers nationaal te inspireren, informeren en spreiden over Laag

Holland. Om het wandelen door Waterland nog leuker te maken, heeft het recreatieschap vier online routeboekjes ontwikkeld. Deze wandelroutes verrijkt met informatie over natuur, cultuur en historie, nemen wandelaars mee langs mooie locaties, terwijl zij onderweg meer te weten komen over Waterland.

De besturen van de recreatieschappen Twiske-Waterland en Alkmaarder- en Uitgeestermeer hebben het rapport “Versterking Recreatief Netwerk Laag Holland” vastgesteld. De strekking van het rapport is om de bestaande routestructuur te verstreken met het oog op de toenemende druk door bevolkingsgroei én om de stroom nieuwe bezoekers in goede banen te leiden.

Risico's

Het realiseren, beheren, onderhouden van -en communiceren over- recreatieve voorzieningen is een grensoverschrijdende en bovengemeentelijke taak. Deelname is belangrijk omdat de gemeente Waterland recreatie en toerisme hoog op de agenda heeft staan. Hetgeen door deze gemeenschappelijke regeling wordt gerealiseerd zou de gemeente Waterland het niet zelfstandig voor dit bedrag kunnen regelen. De gemeente Waterland heeft derhalve baat bij het voorbestaan van deze Gemeenschappelijke Regeling.

6. Omgevingsdienst IJmond

Vestigingsplaats:	Beverwijk
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling
Openbaar belang:	uitvoering van het basistakenpakket om een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit te bereiken en in stand te houden.
Programmaonderdelen:	2.03 Milieu
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het algemeen bestuur

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting
	2023	2024	2025
	(x € 1.000)	(x € 1.000)	(x € 1.000)
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	99	180	192
Eigen vermogen per 31 december	730	742	
Vreemd vermogen per 31 december	4.717	4.824	
Totaal saldo van baten en lasten	53	12	
Resultaat	105	124	

Visie

De Omgevingsdienst IJmond heeft als doel het bereiken en in stand houden van een veilige en duurzame, fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit binnen het werkgebied. Daarbinnen inspireert de Omgevingsdienst burgers en bedrijven tot het nemen van eigen verantwoordelijkheid. Voor de eigen organisatie is het doel van Omgevingsdienst IJmond om te komen tot een landelijk vooruitstrevende en toekomstbestendige organisatie waar partners met vertrouwen mee samenwerken.

Beleidsvoornemens

Elk jaar stelt de Omgevingsdienst IJmond een uitvoeringsprogramma op. In dit programma beschrijven zij de taken die ze in het betreffende jaar gaan uitvoeren voor de deelnemende gemeenten, waaronder de gemeente Waterland. Dit programma geeft inzicht in wat de gemeente als opdracht-

gever van de Omgevingsdienst IJmond mag verwachten. De meest recente uitvoeringsprogramma's zijn te vinden op de website.

Belangrijk voor de Omgevingsdienst IJmond was in 2024 het aanpassen van de GR aan de aangepaste Wet Gemeenschappelijke Regelingen en de Omgevingswet die op 1 januari 2024 is ingegaan. Daarnaast zet OD IJmond in op de acties die zijn voortgekomen uit het Interbestuurlijk Programma, om te komen tot een sterker (landelijk) VTH-stelsel. Ook OD IJmond zelf dient als organisatie robuuster en toekomstbestendiger te worden. De bijbehorende opgaven zijn terug te vinden in het Uitvoeringsprogramma 2024.

In het Uitvoeringsprogramma 2024 worden specifiek voor de gemeente Waterland vier doelen uitgelicht:

- Het uitvoeren van een integrale actualisering van het bedrijvenbestand, om zo een volledig beeld te krijgen en houden van de activiteiten die plaatsvinden bij bedrijven en bedrijventerreinen.
- Het vaker monitoren van naleving van de milieuwetgeving door horecaondernemers. De horecabranche is de afgelopen jaren onvoldoende vaak gecontroleerd.
- Voortzetting van het langdurig toezichttraject inzake een specifiek agrarisch bedrijf.
- Inzet op controle en naleving van regelgeving bij evenementen(vergunningen).

Risico's

- Omgevingswet: er waren voor 2024 nog geen afspraken gemaakt met deelnemers over de lopende dienstverleningsovereenkomsten en het bijbehorende uurtarief. Er zijn eerst ervaringscijfers nodig om taakinzet (beter) te kunnen kwantificeren.
- Energiebesparingsplicht: Toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht is, in het kader van de energietransitie, door het Rijk ondergebracht bij omgevingsdiensten als verplichte basistaak. Uitvoering wordt tot en met 2025 incidenteel gefinancierd vanuit de SPUK-THE14. Over de periode daarna zijn nog geen afspraken gemaakt.
- OD IJmond leunt nu nog te sterk op incidentele middelen. De aansluiting tussen opdracht en financiering moet daarom beter, bleek ook uit de in 2023 uitgevoerde externe visitatie en het Interbestuurlijk Programma VTH. OD IJmond vraagt haar deelnemers daarom om een incidentele bijdrage in 2025 om de organisatie en financieringsstructuur te herzien.
- Interbestuurlijk programma VTH en Bestuursopdracht: Zoals onder 'Beleidsvoornemens' reeds beschreven, is er vanuit het IBP-VTH een robuustheidstoets naar aanleiding van zes criteria opgesteld voor omgevingsdiensten. Op basis van deze criteria is OD IJmond niet 'robuust'. In opdracht van de staatssecretaris van I&W heeft het algemeen bestuur daarom een plan van aanpak opgesteld. De uitwerking van deze ontwikkelingen vindt komende periode plaats.

7. Alliander

Vestigingsplaats:	Arnhem
Rechtsvorm:	naamloze vennootschap
Openbaar belang:	netwerkbeheerder
Programmaonderdelen:	5.01 Dividend
Bestuurlijk belang gemeente:	aandeelhouder

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting
	2023	2024	2025
	(x € 1.000)	(x € 1.000)	(x € 1.000)
Jaarlijkse dividend uitkering	110	172	160
Eigen vermogen per 31 december	4.749.000	6.038.000	
Vreemd vermogen per 31 december	6.877.000	6.918.000	
Netto winst	267.000	976.000	

De gemeente is aandeelhouder van Alliander NV. De gemeente heeft 135.851 aandelen. Alliander heeft in 2024 een bedrag van € 173,3 miljoen aan dividend uitgekeerd, bestaande uit € 120,3 miljoen inzake de winstbestemming en € 53 miljoen speciaal dividend over het boekjaar 2024 vanwege de verkoop van Kenter per 31 januari 2024. Het door de gemeente Waterland in 2024 (over 2023) ontvangen bedrag bedraagt € 172.104.

Alliander heeft een bedrag van € 148,8 miljoen aan dividend uit te keren over 2024. Hiervan is reeds € 53 miljoen als interim dividend in april 2024 uitgekeerd. Het nog te verwachten bedrag aan dividend over 2024 voor de gemeente Waterland is € 95.138,92.

8. Bank Nederlandse Gemeenten

Vestigingsplaats:	Den Haag
Rechtsvorm:	naamloze vennootschap
Openbaar belang:	bank
Programmaonderdelen:	5.01 Dividend
Bestuurlijk belang gemeente:	aandeelhouder

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting
	2023	2024	2025
	(x € 1.000)	(x € 1.000)	(x € 1.000)
Jaarlijkse dividend uitkering	30	35	30
Eigen vermogen per 31 december	4.700.000	4.800.000	
Vreemd vermogen per 31 december	110.819.000	123.100.000	
Netto winst	254.000	294.000	

De gemeente is aandeelhouder van de Bank Nederlandse gemeenten (BNG). De gemeente heeft 14.040 aandelen. Het door de gemeente Waterland in 2024 (over 2023) ontvangen bedrag bedraagt € 30.326. Het dividend over 2024 bedraagt € 2,51 per aandeel, totaal € 35.240 en wordt in 2025 ontvangen.

9. N.V. HVC

Vestigingsplaats:	Alkmaar
Rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Activiteiten:	Afvalverwerking ,dienstverlening en energieleverantie
Programmaonderdelen:	2.03 Milieu
Bestuurlijk belang gemeente:	aandeelhouder

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting
	2023	2024	2025
	(x € 1.000)	(x € 1.000)	(x € 1.000)
Jaarlijkse dividend uitkering	-	31	30
Eigen vermogen per 31 december	233.501	257.583	
Vreemd vermogen per 31 december	928.387	966.359	
Netto winst	34.897	24.418	

HVC is als samenwerkingsverband werkzaam op gebied van beheer van afval, reststromen en duurzame energie en direct of indirect verband houdende andere activiteiten ten dienste van de aandeelhouders (gemeenten, waterschappen en samenwerkingsverbanden van gemeenten onderling en/of waterschappen.)

Het doel van N.V. HVC is:

- HVC is een duurzaam energie- en afvalbedrijf van 52 gemeenten en 8 waterschappen. De kerntaken: aandeelhoudende gemeenten en waterschappen als partner ondersteunen bij de transitie 'aardgasvrij' en de verduurzaming van het afvalbeheer. Zo worden samen stappen gezet naar minder CO2-uitstoot.
- HVC houdt zich bezig met 11 activiteiten: warmteontwikkeling en -levering, windenergie, zonne-energie, levering van duurzame energie, energieproductie uit biomassa, gescheiden inzameling, recycling, beheren openbare ruimte, vergisting/compostering, energieproductie uit restafval en slibverwerking.
- Bij het uitvoeren van onze activiteiten staan voor ons de volgende kernwaarden centraal: duurzaam. HVC wil zoveel mogelijk uit het afval halen want dat levert een enorme klimaatwinst op. HVC investeert in hergebruik van (schaarse) grondstoffen en het opwekken van duurzame warmte en elektriciteit voor huizen en gebouwen.
- HVC is een publiek bedrijf van gemeenten en waterschappen dat samenwerkt met andere (publieke) organisaties en onze inwoners. HVC werkt aan onderlinge versterking en wil graag met onze inwoners het gesprek aangaan hoe we verduurzaming het beste kunnen aanpakken.
- HVC gaat door waar anderen stoppen. Geeft initiatieven een kans. HVC laat zien wat er allemaal kan en hoe je dat slim doet. Plannen maken is belangrijk maar ze uitvoeren is nog veel belangrijker.

Risico's

Als aandeelhouder is er een financieel risico. Dit is zorgvuldig afgewogen. Hoewel er altijd risico's zijn lijken deze bij HVC niet noemenswaardig meer of minder dan bij soortgelijke trajecten. Het risico van aandeelhouderschap en de garantstelling die hieruit volgt is eerder doorgenomen en door de controller acceptabel bevonden. Het risico van garantstelling wordt door HVC gecompenseerd middels een jaarlijkse garantstellingsprovisie.

10. ROM InWest B.V.

Vestigingsplaats:	Haarlem
Rechtsvorm:	Besloten Vennootschap
Activiteiten:	ROM InWest verbindt ondernemers onderling, kennisinstellingen en overheden zodat ze samen gestructureerd kunnen bouwen aan innovatieve, ondernemende en duurzame ecosystemen. ROM InWest ondersteunt de groeiambities van ondernemers met producten, diensten en programma's om innovatie en groei te stimuleren.
Programmaonderdelen:	1.02 Economie en toerisme
Bestuurlijk belang gemeente:	aandeelhouder

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting
	2023	2024	2025
	(x € 1.000)	(x € 1.000)	(x € 1.000)
Eigen vermogen per 31 december	39.273	41.579	n.n.b.
Vreemd vermogen per 31 december	1.173	111	
Netto winst	- 1.641	- 1.854	

Om de plannen van ondernemers te financieren, beheert ROM InWest twee fondsen: het MKB fonds en het Transitiefonds. Het MKB fonds richt zich voornamelijk op het stimuleren van hoog-innovatieve proposities binnen het MKB. Het Transitiefonds ondersteunt ondernemers in de energietransitie en overgang naar een circulaire economie. Verduurzaming speelt voor beide fondsen een belangrijke rol. In 2024 hebben de aandeelhouders ingestemd met het voorstel tot overdracht van de aandelen in ROM InWest door InWest Regio. Deze overdracht was nodig om een financieel- economisch, organisatorische en bestuurlijke eenheid te vormen. Dit heeft verder geen gevolgen voor gemeente Waterland als aandeelhouder.

Doelstelling/bedoeld resultaat

Door oprichting van en deelname aan de ROM InWest:

- wordt de economie (in de regio) gestimuleerd, waarmee banen kunnen worden behouden;
- wordt nieuwe duurzame werkgelegenheid gestimuleerd en gecreëerd;
- wordt bijgedragen aan het realiseren van de transitieopgaven op gebied van energie en circulariteit; en
- kunnen landelijke en Europese subsidieregelingen worden ondergebracht.

Wat betekent dit voor de ondernemers in Waterland

- In de gemeente Waterland zijn vele ondernemers gevestigd die vallen in het segment waarvoor de ROM is ingesteld, namelijk het midden- en kleinbedrijf;
- Door deelname aan het ROM InWest draagt de gemeente Waterland bij aan deze economische impuls binnen de regio;
- Waterlandse bedrijven kunnen gebruikmaken van de mogelijkheden die het ROM biedt. De werkgelegenheid die dit met zich meebrengt, komt ook ten goede aan de Waterlandse inwoners; en
- Waterland en Waterlandse ondernemingen kunnen door deelname aan de ROM verschillende (beleids)doelen (bijvoorbeeld op het terrein van economie en duurzaamheid) realiseren door gebruikmaking van de expertise en de middelen die binnen het ROM aanwezig zijn.

Aandelen/deelname gemeente Waterland

De deelnemende gemeenten stappen in voor 1% van de gemeentebegroting 2019. Voor Waterland is 1% van de begroting (€ 36.593.328) afgerond € 366.000,-. Omdat het een revolverend fonds betreft is het de verwachting dat de inleg na 25 jaar weer wordt terugbetaald aan de gemeenten. Het bedrag van € 366.000,- wordt als een deelneming verstrekt aan ROM InWest. Gemeente Waterland doet aan totaal financiering. Dat betekent dat we voor deze deelneming niet separaat geld aantrekken. De rentelasten worden in de toekomstige jaren meegenomen in de begroting.

Fusie

Er is op de aandeelhoudersvergadering van 11 september 2024 ingestemd met een fusie van In West Regio en ROM InWest. Dit omdat in de eerdere structuur geen fiscale eenheid voor de omzet belasting kon worden gerealiseerd.

Risico's

Deze besloten vennootschap kent onder meer de volgende risico's:

- een wijziging in de funding-mix waardoor er onvoldoende middelen beschikbaar komen voor een professionele exploitatie;
- het niet kunnen invullen van de vrijkomende vacatures.

§ G Grondbeleid

De gemeente Waterland voert een grondbeleid. Het grondbeleid is een belangrijk middel om doelstellingen en ambities op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en huisvesting te realiseren. De gemeente formuleert de doelstelling van het grondbeleid als volgt: *“Het bevorderen van het gewenste ruimtegebruik en de ruimtelijke kwaliteit en het bevorderen van een rechtvaardige verdeling van kosten en opbrengsten”*.

Het grondbeleid biedt een kader voor de manier waarop de gemeente haar instrumenten inzet om haar doelstellingen te realiseren. Het doel van het te voeren grondbeleid van de gemeente Waterland is het bevorderen van het gewenste ruimtegebruik en de ruimtelijke kwaliteit en het bevorderen van een rechtvaardige verdeling van kosten en opbrengsten. Dit doel kan (mede) worden bereikt door middel van de volgende instrumenten:

- Grondverwerving;
- Vestiging voorkeursrecht;
- Het vaststellen van een bestemmingsplan casu quo omgevingsplan;
- Het sluiten van samenwerkings- of exploitatieovereenkomsten inclusief kostenverhaal;
- Onteigenen.

Het grondbeleid heeft financieel impact. Eventuele baten en financiële risico's zijn van belang voor de financiële positie van de gemeente Waterland.

Sinds 18 oktober 2023 is het grondbeleid van de gemeente Waterland weergegeven in de gewijzigde versie 'Beleidsregel nota grondbeleid gemeente Waterland 2022', hierna verder te noemen: 'nota grondbeleid'. De nota grondbeleid is in 2024 gewijzigd om een verkoopbeleid vast te leggen, zodat meer structuur wordt geven ten aanzien van het uit te voeren grondbeleid. Tevens heeft er een indexatie plaatsgevonden. De gemeente wil op praktische wijze duidelijk maken (zowel in- als extern) hoe de beleidskeuzes worden afgewogen en het beleid wordt uitgevoerd. De doelstellingen van de nota grondbeleid kunnen als volgt worden omschreven:

- Het door de gemeente naar buiten toe kenbaar maken van het door haar te hanteren grondbeleid;
- Het vaststellen van een beleid waar ambtelijk en bestuurlijk aan kan worden getoetst;
- Het beantwoorden van de vraag hoe een specifiek ruimtelijke ontwikkeling door middel van het voeren van grondbeleid kan worden gerealiseerd;
- Het geven van een interne instructie aan alle betrokken medewerkers, hoe Sturend Grondbeleid toe te passen.

De gemeente heeft in de nota grondbeleid aangegeven dat het onderscheid tussen actief en passief (facilitair) grondbeleid achterhaald is. In de praktijk is bij elke locatieontwikkeling sprake van overleg en onderhandelingen tussen de gemeente, grondeigenaren en marktpartijen. Grondbeleidsinstrumentarium worden in de vorm van "Sturend Grondbeleid" toegepast. Gemeente Waterland heeft volgens de nota grondbeleid geen eigen grondexploitaties. Facilitair grondbeleid houdt in dat de gemeente meewerkt aan projecten waar zij zelf geen grondposities heeft, maar enkel faciliteert en meewerkt aan een wijziging van het bestemmingsplan. De gemeente toetst de voorgenomen plannen van initiatiefnemers/ontwikkelaars en werkt bij akkoord mee aan ruimtelijke ordeningsprocedures. De ambtelijke kosten die de gemeente daarbij maakt, worden conform nota grondbeleid verhaald op de initiatiefnemer/ontwikkelaar (kostenverhaal). Hiervoor worden anterieure overeenkomsten gesloten.

Er zijn diverse ruimtelijke plannen ingediend in 2024. Door anterieure overeenkomsten (met plan-schadeverhaal of nadeelcompensatie) te sluiten met de initiatiefnemers/ontwikkelaars, heeft de gemeente de vergoeding van ambtelijke kosten geborgd. In deze is de gemeente steeds haar verplichtingen uit voormalig artikel 6.12 Wet Ruimtelijke Ordening (WRO)/Grondexploitatiewet afdeling 6.4 WRO of hoofdstuk 13.6 Kostenverhaal bij bouwactiviteiten en activiteiten vanwege gebruikswijzigingen van de Omgevingswet nagekomen.

De gemeente heeft in 2024 diverse (gemeentelijke) onroerende zaken vervreemd, verhuurd en/of verkregen. Het (grond)prijsbeleid welke is gehanteerd voor het bepalen van de (grond)prijzen bij het vervreemden, verhuren en/of verkrijgen van de (gemeentelijke) onroerende zaken is opgenomen in de nota grondbeleid onder "5" en "6", alsmede in een separate grondprijzenbrief (bijlage 2) en het rekenvoorbeeld (bijlage 5), en geeft inzicht in onder meer de uitgangspunten voor prijsstelling. Om de ambtelijke kosten te dekken is er een minimale verkoopprijs en een minimale verhuurprijs aangehouden, doch zoveel mogelijk marktconforme prijzen.

§ H Wet open overheid

In 2024 heeft Waterland verder gewerkt aan het naleven van de Wet open overheid (Woo), waarbij informatievoorziening een speerpunt is geweest.

- Passieve openbaarmaking: Het proces rondom Woo-verzoeken is verder geoptimaliseerd en de Woo-contactfunctionaris heeft inwoners en ondernemers ondersteund bij het correct indienen van Woo-verzoeken.
- Actieve openbaarmaking: In samenwerking met tien andere gemeenten hebben we de eerste versie van het Woo-publicatieplatform opgeleverd. Dit platform maakt documenten toegankelijk en sluit aan op de landelijke Woo-index, waarmee de transparantie en dienstverlening verder zijn verbeterd.

In samenwerking met het Waterlands Archief hebben we de kwaliteit van informatiebeheer verder versterkt, waardoor de organisatie aantoonbaar voldoet aan de eisen op het gebied van documentatie en gegevensbeheer.

§ I Subsidies

Op grond van de Algemene subsidieverordening gemeente Waterland 2021 heeft de Raad in samenhang met de Algemene wet bestuursrecht de subsidieplafonds en subsidiebegrotingsposten vastgesteld voor een aantal welzijnsterreinen. Voor de welzijnssubsidies wordt een onderscheid gemaakt tussen de periodieke en incidentele subsidies. De periodieke subsidies zijn vastgesteld door de Raad. Voor de incidentele subsidies is het college bevoegd om binnen het subsidieplafond de subsidie te verstrekken.

In onderstaande tabel treft u een overzicht van de afgerekende subsidiebedragen 2023 en tevens de uitbetaalde voorschotten 2024 aan.

Categorie	Subsidie verleend in 2023	Plafond 2024	Voorschot 2024
Amateuristische kunstbeoefening	12.950,00	14.400,00	14.400,00
- IJpendams fanfare	2.500,00	2.500,00	2.500,00
- Christelijke Muziekvereniging Juliana	2.500,00	2.500,00	2.500,00
- Muziekvereniging Olympia/Con Brio	2.500,00	2.500,00	2.500,00
- Fanfarecorps Zuiderwoude	2.500,00	2.500,00	2.500,00
- Toneelvereniging de Brug	750,00	750,00	750,00
- Toneelvereniging IOS	550,00	550,00	550,00
- Christelijk gemengd koor Marcantat	0,00	0,00	0,00
- Gemengd Koor Broek in Waterland	550,00	550,00	550,00
- Cantorij Grote Kerk	550,00	1.500,00	1.500,00
- Gemengd koor Instemming	550,00	550,00	550,00
- Marker mannenkoor	0,00	500,00	500,00
Kunstzinnige vorming	132.046,75	130.340,00	130.340,00
- SOAM	12.200,00	8.540,00	8.540,00
- Stichting Muziekschool Waterland	119.846,75	121.800,00	121.800,00
Sport	84.311,40	96.125,00	96.125,00
- Zwemvereniging Waterland	11.085,40	11.275,00	11.275,00
- Sportservice Noord-Holland (combinatiefunctionaris+aangepast sporten)	73.226,00	84.850,00	84.850,00
Cultuurhistorische waarden	1.100,00	500,00	800,00
- Stichting Museum de Speeltoren	300,00	0,00	0,00
- Vereniging Historisch Eiland Marken	300,00	0,00	300,00
- Vereniging Oud Monnickendam/archeologische werkgroep	500,00	500,00	500,00
Volkscultuur	2.350,00	1.650,00	1.650,00
- Chr.Oranjeveer. Nederland en Oranje Marken	350,00	0,00	0,00
- Stichting voor Volksvermaak IJpendam	300,00	300,00	300,00
- Herdenkingscomité Monnickendam	350,00	0,00	0,00
- Sint Nicolaas Comité Monnickendam	1.000,00	1.000,00	1.000,00
- Stichting Oranjecomité/Oranjevereniging Katwoude	350,00	350,00	350,00
Sociaal cultureel werk	293.995,88	286.525,00	286.525,00
- De Bolder sociaal cultureel werk en vrijwilligersondersteuning	293.995,88	286.525,00	286.525,00
Jeugd- en jongerenwerk	1.650,00	1.600,00	1.650,00
- Hervormd Gereformeerd Jeugdwerk Monnickendam	550,00	550,00	550,00
- Stichting Marker Jongeren	550,00	500,00	550,00
- Vereniging Scoutinggroep Waterland	550,00	550,00	550,00
Club- en buurthuiswerk	550,00	0,00	0,00
- Stichting club- en buurthuiswerk IJpendam	550,00	0,00	0,00
Overige sociaal culturele activiteiten	7.700,00	13.160,00	12.180,00
- Stichting Bach in Monnickendam	350,00	330,00	350,00
- Damesclub Katwoude	350,00	330,00	330,00
- Stichting Uit de kunst Monnickendam	2.000,00	2.000,00	2.000,00
- Stichting Cultuur Nacht Waterland	0,00	0,00	0,00
- Stichting Big Band Monnickendam Notorious Monks	0,00	2.000,00	1.000,00
- Stichting Monnickendammer Visdagen	2.000,00	2.000,00	2.000,00
- Stichting Waterlandse Theaterprojecten Neeltje Pater	1.500,00	0,00	0,00
- Stichting Tuintonen Watergang	500,00	500,00	500,00
- Catharinastichting Zuiderwoude	1.000,00	1.000,00	1.000,00
- Wapen van IJpendam	0,00	5.000,00	5.000,00

Categorie	Subsidie verleend in 2023	Plafond 2024	Voorschot 2024
Peuteropvang	73.000,00	65.500,00	78.507,00
- Sportify Kids (Peuterspeelzaal Marken en Stichting Co Nijntje)	25.000,00	24.000,00	25.000,00
- SKW	40.000,00	20.000,00	25.000,00
- Kindcentrum Wijs	0,00	0,00	2.815,00
- Partou Kinderopvang	0,00	13.500,00	21.692,00
- Tinteltuin B.V.	8.000,00	8.000,00	4.000,00
Ouderenzorg	118.936,56	135.240,00	134.690,00
a. Coördinerend ouderenwerk	16.400,00	13.400,00	13.400,00
- St. Gecoördineerd Ouderenwerk 55+ IJpendam	4.500,00	4.500,00	4.500,00
- St. Gecoördineerd Ouderenwerk Monnickendam	5.000,00	5.000,00	5.000,00
- St. Dienstverlening Ouderen Broek in Waterland	3.500,00	3.500,00	3.500,00
- St. Welzijn Ouderen Waterland	1.500,00	0,00	0,00
- St. Samenwerkingsverband Welzijn Ouderen Waterland	1.500,00	0,00	0,00
- Vereniging Vervoer van Ouderen	400,00	400,00	400,00
b. Stichting WonenPlus Noord-Holland	101.436,56	121.290,00	120.740,00
- St. WonenPlus Noord-Holland (incl. mantelzorgondersteuning)	101.436,56	121.290,00	120.740,00
c. Recreatief ouderenwerk	1.100,00	550,00	550,00
- Gymnastiekvereniging IJpenstein	550,00	550,00	550,00
- Ouderensoos Broek in Waterland	550,00	0,00	0,00
Maatschappelijke dienstverlening	39.695,00	40.383,00	39.883,00
- E.H.B.O.-afdeling IJpendam	300,00	300,00	300,00
- Stichting Slachtofferhulp Nederland	5.000,00	5.000,00	5.000,00
- St. Waterlandse Uitdaging	2.500,00	2.500,00	2.000,00
- Stichting AED Marken-Uitdam	2.000,00	2.000,00	2.000,00
- Stichting 6 minuten Waterland	6.930,00	6.930,00	6.930,00
- Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek-Waterland	22.965,00	23.653,00	23.653,00
Vluchtelingenwerk	95.407,81	109.445,00	109.445,00
- Stichting Vluchtelingenwerk Amstel tot Zaan	95.407,81	109.445,00	109.445,00
Algemeen Maatschappelijk Werk	107.902,80	109.630,00	109.630,00
- SMD Algemeen maatschappelijk werk	107.902,80	109.630,00	109.630,00
Stimuleringsubsidies	16.584,00	20.000,00	20.000,00
Subsidies dorpsraden	4.400,00	4.400,00	4.400,00
- Stichting Stadsraad Monnickendam	550,00	550,00	550,00
- Stichting Polderraad Katwoude	550,00	550,00	550,00
- Stichting Dorpsraad Zuiderwoude	550,00	550,00	550,00
- Stichting Eilandraad Marken	550,00	550,00	550,00
- Stichting Dorpsraad IJpendam	550,00	550,00	550,00
- Dorpsraad Broek in Waterland	550,00	550,00	550,00
- Dorpsraad Uitdam	550,00	550,00	550,00
- Vereniging Dorpsgemeenschap Watergang	550,00	550,00	550,00
Veiligheid	8.640,00	8.780,00	8.780,00
- Stichting Halt	8.640,00	8.780,00	8.780,00
Overig	27.848,24	51.745,00	51.745,00
- Stichting Promotie Waterland	21.453,24	21.265,00	21.265,00
- Re-integratiesubsidies	6.395,00	30.480,00	30.480,00
Totaal bedrag	1.029.068,44	1.089.423,00	1.100.750,00

Toelichting welzijnssubsidies 2024

Periodieke subsidies Samenleving

De subsidievereisten zijn opgenomen in de Algemene subsidieverordening (Asv) gemeente Waterland 2021 en de bijbehorende uitvoeringsregeling subsidies gemeente Waterland 2021 (hierna: uitvoeringsregeling subsidies). Bij de beoordeling van de aanvragen zijn onderstaande uitgangspunten gehanteerd:

1. Voor de subsidieaanvragen onder € 5.000 wordt voor het derde jaar op rij het nieuwe aanvraagformat gebruikt. Hierdoor zijn nog steeds kleine verschillen te zien in het verleende bedrag voor 2023 en het te verlenen bedrag voor 2024;
2. Bij gelijkblijvende activiteiten bestaat het subsidiebedrag voor aanvragen > € 5.000 waarbij meer is aangevraagd dan het subsidieniveau 2023, in beginsel uit het aangevraagde bedrag tot een maximum van het bedrag van 2023 + 1,6%;
3. Een aantal subsidierelaties hebben geen aanvraag voor een periodieke subsidie ingediend waardoor deze geen bedrag voor 2024 ontvangen. In 2024 kan door iedereen voor 2025 weer een aanvraag voor een periodieke subsidie worden ingediend;
4. De post stimuleringsubsidies is gefixeerd op het niveau van 2023;
5. Voor de dorpsraden is als bijdrage het bedrag opgenomen dat ook in 2023 is verleend.

Overige toevoegingen

Stichting Vluchtelingenwerk Nederland

Het aangevraagde subsidiebedrag voor 2024 bedraagt € 99.755. Het aangevraagde subsidiebedrag is meer dan het maximaal te verlenen subsidiebedrag in 2024. Dit bedrag komt na indexering en afronding uit op € 80.865. Gedurende het jaar is geconstateerd dat het aantal huisvestingen van statushouders hoger was dan vooraf verwacht. Daarmee is de omvang van de taak verhoogd ten opzichte van de aanvraag en is een hoger subsidiebedrag toegekend. De inhoudelijke activiteiten zijn gelijkblijvend.

Stichting WonenPlus Noord-Holland

Het aangevraagde subsidiebedrag voor 2024 bedraagt € 199.607. Het aangevraagde subsidiebedrag is meer dan het maximaal te verlenen subsidiebedrag in 2024. Dit bedrag komt na indexering en afronding uit op € 103.980. De verhoging in het toegekende subsidiebedrag voor 2024 wordt verklaard door de verhoging van de personeelskosten, het project energiecoach (dat in maart 2023 is gestart), de wens om respijthulp aan mantelzorgers van dementerende inwoners aan te bieden, de wens om meer aandacht aan de vrijwilligers te bieden en de wens om jongeren en ouderen in Waterland meer met elkaar te verbinden.

SMD Algemeen maatschappelijk werk

Het aangevraagde subsidiebedrag voor 2024 bedraagt € 121.900. Het aangevraagde subsidiebedrag is meer dan het maximaal te verlenen subsidiebedrag in 2024. Dit bedrag komt na indexering en afronding uit op € 109.630. De verhoging in het aangevraagde subsidiebedrag voor 2024 wordt verklaard door de verhoging van de personeelskosten. SMD heeft bij de begroting voor 2024 rekening gehouden met een indexeringspercentage van 11%.

Sportservice Noord-Holland

Sportservice doet de subsidieaanvraag van € 84.847 (afgerond € 84.850) bestaand uit; € 74.086 Brede Regeling Combinatiefunctionarissen en € 10.761 Sportakkoord II. Deze kosten worden door de Brede SPUK Gezond en Actief Leven Akkoord gedekt. De uitvoering zal aansluiten bij het plan van aanpak Brede SPUK- regeling en Sportakkoord II.

Stichting de Bolder

Het aangevraagde subsidiebedrag voor 2024 bedraagt € 372.141. Het aangevraagde subsidiebedrag is meer dan het maximaal te verlenen subsidiebedrag in 2024. Dit bedrag komt na indexering en afronding uit op € 286.525. Het verschil tussen het aangevraagde subsidiebedrag en het maximaal te verlenen subsidiebedrag wordt door de Bolder verklaard door de hoge energiekosten, onderhoudskosten en de personeelskosten.

Stichting Halt

De subsidieaanvraag voor 2024 van Stichting Halt wordt voor het eerst opgenomen in de begroting voor de welzijnssubsidies 2024 onder vandalismebestrijding.

Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek-Waterland

Het te verlenen bedrag voor 2024 bestaat uit de bijdrage van € 0,80 per inwoner, een extra doeluitkering van € 2.400 voor preventie en een gemeentelijke bijdrage in het kader van de Wet gemeentelijke antidiscriminatie voorzieningen.

Re-integratiesubsidies

De subsidievereisten voor de re-integratiesubsidies zijn opgenomen in de Participatiewet en de bijbehorende Uitvoeringsregeling re-integratiesubsidies gemeente Waterland 2015. Aanvragen komen gedurende het jaar binnen; hiervoor is hetzelfde maximumbedrag van € 30.480 beschikbaar als in 2022.

Peuteropvang

De subsidie bij twee kinderopvangorganisaties zijn hoger uitgevallen dan begroot. Dit komt door een toename in het aantal toegekende beschikkingen in 2023 voor voornamelijk Oekraïense kinderen. Deze voorschoolse opvang/-educatiekosten lopen nog door in 2024. Ook hebben Kindcentrum Wijs en Partou Kinderopvang voor het eerst subsidie aangevraagd. De inzet van Partou Kinderopvang was pas eind augustus bekend, waardoor deze kosten niet begroot zijn. Hierdoor zijn de totale kosten € 13.007 hoger dan begroot. Deze kosten kunnen volledig gedekt worden uit de specifieke uitkering voor voor- en vroegschoolse educatie/onderwijsachterstanden.

Overige bijdragen

Organisatie	Bijdrage 2023	Bijdrage 2024
- Waterlands Museum 'de Speeltoren'	10.804,00	20.804,00
- N.V. Sportfondsenbad Monnickendam	192.104,00	201.325,00
Totaal	202.908,00	222.129,00

Toelichting overige bijdragen

- Waterlands museum 'de Speeltoren' ontvangt jaarlijks een vergoeding in verband met de nota van de erfpacht, tevens is er een extra bijdrage van € 10.000 uitgekeerd voor een nieuwe lift;
- N.V. Sportfondsenbad Monnickendam ontvangt jaarlijks het bedrag van het exploitatietekort.

II. Jaarrekening

Programmarekening

1. Overzicht baten en lasten

Progr.	Taakvelden		Lasten 2024 (x € 1.000)			Baten 2024 (x € 1.000)			Saldo (x € 1.000)		
			Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie
Nr.	Nr.	Omschrijving									
1.			6.352	12.183	18.329	4.318	10.015	17.475	- 2.034	- 2.169	- 854
1.01		Veiligheid	2.794	2.798	2.741	27	27	77	- 2.767	- 2.771	- 2.664
	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.023	2.001	1.997	-	-	-	- 2.023	- 2.001	- 1.997
	1.2	Openbare orde en veiligheid	772	797	744	27	27	77	- 744	- 770	- 667
1.02		Economie en toerisme	311	329	280	28	28	32	- 282	- 300	- 249
	3.1	Economische ontwikkeling	63	63	53	-	-	-	- 63	- 63	- 53
	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	-	-	-	-	- 0	- 0	-
	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	19	19	- 10	25	25	28	7	7	38
	3.41	Economische promotie algemeen	229	246	236	3	3	4	- 226	- 243	- 233
1.03		Ruimtelijke ordening en wonen	3.247	9.057	15.307	4.262	9.959	17.366	1.015	902	2.059
	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	212	2.485	243	2.479	4.662	256	2.267	2.177	12
	8.1	Ruimte en leefomgeving	780	847	566	51	51	- 24	- 728	- 796	- 590
	8.3	Wonen en bouwen	2.255	5.725	14.498	1.731	5.246	17.134	- 523	- 479	2.636
2.			11.580	12.459	12.755	4.695	5.976	6.531	- 6.886	- 6.483	- 6.224
2.01		Verkeer, vervoer en waterstaat	4.158	4.551	4.043	511	1.326	1.179	- 3.647	- 3.226	- 2.865
	2.1	Verkeer en vervoer	3.375	3.778	3.239	111	900	713	- 3.264	- 2.877	- 2.525
	2.2	Parkeren	95	87	97	15	15	25	- 79	- 71	- 72
	2.3	Recreatieve havens	166	166	147	129	154	142	- 38	- 12	- 5
	2.4	Economische havens en waterwegen	312	303	306	4	4	5	- 307	- 299	- 301
	2.5	Openbaar vervoer	23	23	28	-	-	0	- 23	- 23	- 28
	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	188	194	227	251	251	293	64	57	66

Progr.	Taakvelden		Lasten 2024 (x € 1.000)			Baten 2024 (x € 1.000)			Saldo (x € 1.000)		
Nr.	Nr.	Omschrijving	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie
2.02		Sport, cultuur en recreatie	3.500	3.468	3.660	382	464	704	- 3.118	- 3.004	- 2.957
	5.1	Sportbeleid en activering	281	302	297	-	55	57	- 281	- 247	- 240
	5.2	Sportaccommodaties	1.120	955	1.179	284	289	499	- 836	- 666	- 679
	5.3	Cultuurpresentaties, cultuurproductie en cultuurparticipatie	161	161	164	-	-	-	- 161	- 161	- 164
	5.4	Musea	15	15	12	-	-	-	- 15	- 15	- 12
	5.5	Cultureel erfgoed	132	142	140	11	11	11	- 121	- 131	- 129
	5.6	Media	287	304	311	41	58	57	- 246	- 246	- 254
	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.506	1.590	1.558	46	51	79	- 1.459	- 1.539	- 1.480
2.03		Milieu	3.922	4.439	5.051	3.802	4.186	4.648	- 120	- 253	- 403
	7.2	Riolering	1.095	1.093	1.755	1.589	1.590	2.419	494	497	663
	7.3	Afval	2.083	2.067	2.537	2.213	2.109	2.238	130	42	- 299
	7.4	Milieubeheer	744	1.279	759	-	488	- 8	- 744	- 792	- 767
3.			18.688	25.897	26.001	3.960	14.408	14.261	- 14.728	- 11.489	- 11.740
3.01		Onderwijs	1.693	1.822	2.146	117	214	262	- 1.576	- 1.608	- 1.884
	4.1	Openbaar basisonderwijs	28	7	4	-	-	-	- 28	- 7	- 4
	4.2	Onderwijshuisvesting	1.042	1.030	1.364	77	77	145	- 966	- 953	- 1.219
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	622	785	778	40	137	117	- 582	- 648	- 661
3.02		Sociale voorzieningen	16.042	22.885	22.597	3.843	14.038	13.770	- 12.198	- 8.846	- 8.827
	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.460	4.813	4.094	501	9.432	9.015	- 959	4.619	4.921
	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	507	689	584	-	130	219	- 507	- 560	- 364
	6.3	Inkomensregelingen	3.811	4.318	4.496	2.815	3.334	3.538	- 996	- 984	- 959
	6.4	Begeleide participatie	1.389	2.014	1.608	420	1.028	831	- 969	- 986	- 777
	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	612	678	657	108	75	90	- 504	- 603	- 567
	6.71a	Hulp bij het huishouden (Wmo)	1.743	2.153	2.074	-	-	-	- 1.743	- 2.153	- 2.074
	6.71b	Begeleiding (Wmo)	949	1.214	1.216	-	-	-	- 949	- 1.214	- 1.216
	6.71c	Dagbesteding (Wmo)	555	582	566	-	-	-	- 555	- 582	- 566
	6.71d	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	16	16	20	-	-	-	- 16	- 16	- 20

Progr.	Taakvelden		Lasten 2024 (x € 1.000)			Baten 2024 (x € 1.000)			Saldo (x € 1.000)		
Nr.	Nr.	Omschrijving	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie
	6.72a	Jeugdhulp begeleiding	174	252	246	-	-	-	- 174	- 252	- 246
	6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	3.824	4.369	4.417	-	40	77	- 3.824	- 4.329	- 4.340
	6.73a	Pleegzorg	-	87	90	-	-	-	-	- 87	- 90
	6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	420	1.160	1.938	-	-	-	- 420	- 1.160	- 1.938
	6.74a	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	53	82	77	-	-	-	- 53	- 82	- 77
	6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	112	100	130	-	-	-	- 112	- 100	- 130
	6.81a	Beschermd wonen (Wmo)	39	39	38	-	-	-	- 39	- 39	- 38
	6.82a	Jeugdbescherming	378	318	347	-	-	-	- 378	- 318	- 347
3.03	7.1	Volksgezondheid	954	1.190	1.258	-	156	229	- 954	- 1.034	- 1.029
4.			2.138	2.325	2.698	262	375	424	- 1.876	- 1.949	- 2.274
4.01		Bestuur	2.138	2.325	2.698	262	375	424	- 1.876	- 1.949	- 2.274
	0.1	Bestuur	1.389	1.535	1.805	-	-	0	- 1.389	- 1.535	- 1.805
	0.2	Burgerzaken	749	790	892	262	375	423	- 487	- 414	- 469
5.			280	392	805	36.514	37.139	37.538	36.233	36.747	36.733
5.01		Dividend	4	4	6	140	200	233	136	196	227
	0.51	Treasury/dividend	4	4	6	140	200	233	136	196	227
5.02		Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	294	350	557	5.676	5.379	5.622	5.382	5.029	5.066
	0.61	OZB woningen	231	261	444	3.351	3.251	3.259	3.120	2.990	2.814
	0.62	OZB niet-woningen	40	70	91	851	751	892	811	681	800
	0.63	Parkeerbelasting	2	2	-	488	388	336	486	386	336
	0.64	Belastingen overig	15	11	19	145	148	116	130	136	98
	3.42	Economische promotie forensenbelastingen	3	3	0	33	33	20	30	30	19
	3.43	Economische promotie toeristenbelasting	4	4	2	808	808	1.000	805	805	998
5.03	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	-	-	30.682	31.431	31.448	30.682	31.431	31.448

Progr.	Taakvelden		Lasten 2024 (x € 1.000)			Baten 2024 (x € 1.000)			Saldo (x € 1.000)		
Nr.	Nr.	Omschrijving	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie
5.04	0.52	Treasury/financiering	1.104	1.117	1.186	16	129	235	- 1.088	- 988	- 951
5.05	0.53	Overige algemene dekkingsmiddelen	- 1.122	- 1.080	- 942	-	-	-	1.122	1.080	942
6.			8.946	9.303	9.292	62	197	278	- 8.884	- 9.106	- 9.014
6.01	0.4	Overhead	8.946	9.303	9.292	62	197	278	- 8.884	- 9.106	- 9.014
7.			2	2	-	-	-	-	- 2	- 2	-
7.01	0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	2	2	-	-	-	-	- 2	- 2	-
8.			50	45	-	-	-	-	- 50	- 45	-
8.01	0.8	Overige baten en lasten	50	45	-	-	-	-	- 50	- 45	-
			48.036	62.606	69.880	49.810	68.111	76.507	1.773	5.504	6.627
9.			2.100	3.228	2.544	669	1.309	1.931	- 1.431	- 1.919	- 613
		Reserves	2.100	3.228	2.544	669	1.309	1.931	- 1.431	- 1.919	- 613
0.101	0.101	Mutaties algemene reserve	2.100	2.100	1.258	51	562	318	- 2.049	- 1.538	- 939
0.102	0.102	Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen	-	-	-	50	50	50	50	50	50
0.107	0.107	Mutaties reserve fundering kerktorens	-	-	-	1	1	1	1	1	1
0.108	0.108	Mutaties reserve afschrijvingen gemeentewerf	-	-	-	162	162	162	162	162	162
0.109	0.109	Mutaties reserve afschrijving geluidsinstallaties	-	-	-	9	9	9	9	9	9
0.112	0.112	Mutaties reserve afschrijving voorbereiding nieuwbouw Verwondering	-	-	-	36	36	36	36	36	36
0.113	0.113	Mutaties reserve afschrijving voorbereiding nieuwbouw sporthal	-	-	-	150	150	-	150	150	-

Progr.	Taakvelden		Lasten 2024 (x € 1.000)			Baten 2024 (x € 1.000)			Saldo (x € 1.000)		
Nr.	Nr.	Omschrijving	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie
0.114	0.114	Mutaties reserve kapitaallasten ICT	-	-	-	211	211	41	211	211	41
0.115	0.115	Mutaties reserve onderhoud wegen	-	-	135	-	-	589	-	-	455
0.116	0.116	Mutaties reserve onderhoud gebouwen	-	-	-	-	-	56	-	-	56
0.117	0.117	Mutaties reserve onderhoud openbare verlichting	-	-	24	-	-	-	-	-	- 24
0.118	0.118	Mutaties reserve onderhoud oevers	-	-	-	-	-	668	-	-	668
0.123	0.123	Mutaties reserve kapitaallasten kunstgrasvelden	-	128	128	-	128	-	-	-	- 128
0.124	0.124	Mutaties reserve sportpark Markgouw	-	1.000	1.000	-	-	-	-	- 1.000	- 1.000
			50.136	65.834	72.424	50.479	69.419	78.438	343	3.585	6.014

2. Toelichting overzicht baten en lasten

In deze toelichting wordt een analyse gegeven van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de programmarekening. Het gaat daarbij in beginsel om afwijkingen die groter zijn dan € 50.000 per programmaonderdeel.

1. Ruimtelijk domein

Programmaonderdeel 1.01 Veiligheid

Lasten

De lasten zijn lager doordat:

- er in verband met onderbezetting minder inzet is geweest voor handhaving van boten en overige vervoermiddelen hierdoor is er minder nieuwe kleding nodig geweest en ook is er veel eigen materieel ingezet (€ 18.000);
- er bij evenementen geen extra inhuur nodig is geweest; (€ 15.000).

Baten

De baten zijn hoger doordat de inkomsten voor APV vergunningen hoger zijn (€ 51.000).

Programmaonderdeel 1.03 Ruimtelijke ordening en wonen

Lasten

De lasten zijn hoger doordat:

- er oninbare vordering zijn van omgevingsvergunningen (€ 340.000);
- de kosten van het woningbouwprogramma Galgeriet hoger zijn (€ 9.021.173). Hiertegenover staan ook hogere baten.

Daarentegen zijn de lasten lager doordat:

- het project omgevingsplan is nog niet afgerond. U treft hiervoor een overhevelingsvoorstel aan (€ 99.000);
- de kosten voor de koop van de appartementen aan de Kohnstammlocatie vallen in 2025 in plaats van 2024 omdat de verkoop van de appartementen plaatsvindt in 2025 (€ 2.295.000);
- de projectdoorloop vertraging heeft opgelopen (€ 102.000);
- het project Nieuwpoortslaan is in uitvoering en wordt in 2025 opgeleverd (€ 186.000);
- de isolatieaanpak later van start is gegaan in 2025 worden deze kosten gemaakt ten laste van de specifieke uitkering (€ 230.000);
- voor het project Galgeriet is gewerkt met minder externen (€ 66.000).

Baten

De baten zijn hoger doordat:

- er meer leges bouwvergunning zijn ontvangen voor een groot bouwproject (€ 821.000);
- er verkoop van de grond heeft plaatsgevonden aan Rijkswaterstaat en fase 2 van het woningbouw project Galgeriet (€ 11.680.055). Hiertegenover staan ook hogere lasten.

Daarentegen zijn de baten lager doordat:

- er een bedrag was begroot voor de opbrengst van de appartementen aan de Kohnstammlocatie deze inkomsten worden in 2025 verwacht (€ 2.295.000);
- er een vertraging is in de verkoop van de grond van Sportcomplex Marken (€ 2.152.000);
- de doorlooptijd van projecten niet altijd worden geïnd in het jaar dat het begroot is. Tevens hebben de kleinere projecten, gezien het gebrek aan capaciteit, geen voortgang gehad (€ 91.000);
- de projectdoorloop vertraging heeft opgelopen (€ 75.000);
- het project Nieuwpoortslaan is in uitvoering en wordt in 2025 opgeleverd (€ 186.000);
- het bedrag betreffende een specifieke uitkering is als vooruit ontvangen naar 2025 geboekt, omdat de uitgaven nog niet zijn gedaan (€ 314.000).

2. Openbaar domein

Programmaonderdeel 2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat

Lasten

De lasten zijn lager doordat:

- de voorgenomen maatregelen voor het aanpakken van verkeersknelpunten zijn nog niet gereed (€ 201.000). Hiervoor treft u een overhevelingsvoorstel aan;
- er minder werkzaamheden aan wegen zijn uitgevoerd dan gepland (€ 525.000);
- de meerjarige projecten inzake oevers nog niet volledig zijn afgerond (€ 37.000).

Daarentegen zijn de lasten hoger doordat:

- hogere elektriciteitskosten voor openbare verlichting en voor de haven (€ 55.000);
- de kosten voor advies en inhuur voor het aanleggen van glasvezel hoger zijn (€ 213.000);
- er extra uitgaven zijn gedaan door de wateroverlast (€ 42.000);
- er hogere kosten voor inhuur zijn geweest om de achterstand in de administratie van begraven op te lossen (€ 41.000).

Baten

De baten zijn lager doordat:

- nog niet alle vergoedingen van degeneratiekosten zijn ontvangen (€ 174.000).

Daarentegen zijn de baten hoger doordat:

- er een inhaalslag is geweest voor de begraafadministratie (€ 41.000).

Programmaonderdeel 2.02 Sport, Cultuur en recreatie

Lasten

De lasten zijn hoger doordat:

- de schoonmaakkosten voor Sporthal 't Spil en de Marijkezaal zijn gestegen (€ 49.000);
- er voor onderhoud aan Sporthal 't Spil, Gymzaal Broek in Waterland, Gymzaal Marken en de Marijkezaal dit jaar ten laste van de reserve meer is uitgegeven dan begroot. Deze meerkosten worden onttrokken aan de reserve onderhoud gebouwen (€ 162.000).

Baten

De baten zijn hoger doordat:

- de Marijkezaal meer is verhuurd (€ 20.000);
- een deel van de voorziening buitensport is vrijgefallen in verband met de investering in de toplagen van de kunstgrasvelden (€ 128.000);
- er meer medewerkers bij de buitendienst zijn die voor loonkostensubsidie in aanmerking komen (€ 14.000);
- de vernietiging van een overeenkomst zijn de al betaalde kosten teruggevorderd (€ 13.000).

Programmaonderdeel 2.03 Milieu

Lasten

De lasten zijn hoger doordat:

- er voor riolering meer is uitgegeven aan onderhoud. Deze meerkosten worden aan de voorziening onttrokken (€ 530.000);
- de elektra kosten voor riolering hoger zijn uitgevallen (€ 58.000);
- de verenigingen zijn gestopt met ophalen van papierinzameling (€ 43.000);
- er hogere verweking- en verbrandingskosten waren doordat er minicontainers zijn geplaatst (€ 363.000);
- er meer grofvuil is opgehaald en de tarieven hiervan zijn verhoogd (€ 58.000).

Daarentegen zijn de lasten lager doordat:

- er inzake het duurzaamheidsfonds de kosten voor een groot deel nog moeten plaatsvinden. Hiervoor treft u een overhevelingsvoorstel aan (€ 200.000);

- de uitgaven ten laste van een specifieke uitkering nog niet volledig is uitgegeven. Deze uitgaven worden volgend jaar verwacht (€ 421.000).

Baten

De baten zijn hoger doordat:

- de inzameling van papier over is genomen door de gemeente (€ 33.000);
- een hogere onttrekking aan de voorziening riolering heeft plaatsgevonden (€ 750.000);
- er een inhaalslag heeft plaatsgevonden in 2024 voor oude jaren (€ 55.000).

Daarentegen zijn de baten lager doordat de ontvangst van een specifieke uitkering is doorgeschoven naar volgend jaar omdat de kosten ook volgend jaar plaatsvinden (€ 495.000).

3. Sociaal domein

Programmaonderdeel 3.01 Openbaar basisonderwijs

Lasten

De lasten zijn hoger doordat:

- er een eindafrekening is gekomen voor de realisatie van de Brede School Broek in Waterland deze kosten zijn doorberekend aan het schoolbestuur (€ 144.000);
- meer kinderen gebruik maken van het leerlingenvervoer en de brandstofprijzen zijn gestegen (€ 56.000).

Daarentegen zijn de lasten lager doordat:

- het nieuwe convenant Nieuwkomersschool basisonderwijs is later afgesloten dan gepland. Daardoor is de bijdrage in de 2^e helft 2024 lager dan verwacht. (€28.000).

Programmaonderdeel 3.02 Sociale voorzieningen

Lasten

De lasten zijn lager doordat:

- er is geen ondersteuning aangevraagd in het kader van de regeling gedupeerden van de kinderopvangtoeslagaffaire (€ 77.000);
- Een deel van de kosten voor de uitvoering van de toegang voor jeugd is uitgebleven i.v.m. tijdelijke vacatures bij het schoolmaatschappelijk werk en het later starten van de Pilot Buurtgezinnen (is begin 2025 gestart) (€46.000);
- de uitgaven van de specifieke uitkering inburgering en de onderwijsroute van 2024 deels zijn overgezet naar 2025 (€ 366.000);
- er wachtlijsten zijn bij de zorgaanbieder voor huishoudelijke ondersteuning is de zorg later geleverd dan geïndiceerd (€ 77.000);
- er minder kinderen in verblijf zijn in de vorm van een logeervoorziening (€ 37.000);
- een aantal hulpverleningstrajecten voor meervoudige problematiek (segment C duurzaam) eerder dan verwacht zijn afgeschaald (€ 120.000);
- het beter lukt om kinderen bij crisis niet uit huis te halen maar ambulante crisishulp direct in het gezin in te zetten (€49.000);
- hogere ICT kosten voor de sociale voorzieningen (€ 36.000);
- minder uitgaven zijn gedaan voor Oekraïners voor inhuur personeel en salariskosten (€ 726.000);
- minder mensen gebruik hebben gemaakt van re-integratie mogelijkheden en er zijn minder stimuleringsubsidies aangevraagd (€ 44.000);
- er veel hulpmiddelen inzake woningaanpassingen zijn verstrekt uit het depot (€ 38.000).

Daarentegen zijn de lasten hoger doordat:

- het aantal uitkeringsgerechtigden is toegenomen met 15 personen ten opzichte van 2023 (€ 150.236);
- er meer uitgaven zijn inzake bijzondere bijstand door de woninginrichting van statushouders (€ 50.000);

- er meer personeel in dienst van het leerwerkbedrijf is gekomen (€ 48.000);
- er in verband met wachttijden bij ingekochte aanbieders vaker is gekozen om lokale maatwerkovereenkomsten af te sluiten. Dit kan bij een aanbieder zijn die niet regionaal is ingekocht of bij een aanbieder die wel regionaal is ingekocht voor segment B en die wel in staat is om de extra zorg te leveren (€ 115.000);
- er inzet is geweest van een verlengde jeugdwetvoorziening omdat er geen andere WMO voorziening beschikbaar was (€ 49.000);
- duurdere trajecten nodig zijn geweest voor de jeugdzorg segment C (€ 55.000);
- een client later dan verwacht naar een goedkopere voorziening kon verhuizen en daarnaast een duurdere verblijfsvoorziening is ingezet bij drie cliënten voor verblijf lokaal (€ 553.000);
- er meer kinderen in de jeugdzorg dan verwacht hulp hebben gekregen vanuit het landelijk transitieteam (€ 80.000).

Baten

De baten zijn lager doordat:

- de specifieke uitkering inburgering en onderwijsroute van 2024 deels is overgezet naar 2025, omdat de uitgaven ook deels in 2025 plaatsvinden (€225.000);
- er minder mensen gedetacheerd zijn waardoor de vergoeding voor de kosten van personeel lager zijn (€ 40.000);
- de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid van 2024 deels is overgezet naar 2025, omdat de uitgaven ook deels in 2025 plaatsvinden (€ 89.000);
- er lagere inkomsten van het Rijk zijn ontvangen dan vooraf begroot om de opvang van Oekraïners te verzorgen (€ 335.000).

Daarentegen zijn de baten hoger doordat:

- er inkomsten zijn ontvangen voor een medewerker met een WSW indicatie (€ 30.454);
- de definitieve uitkering van het Rijk inzake de uitkeringen is hoger vastgesteld (€ 170.000);
- er een hogere uitkering is ontvangen voor een specifieke uitkering (€ 67.540);
- er is een bijdrage ontvangen van de gemeente Landsmeer voor softwarekosten in het kader van de uitvoering van de Participatiewet (€ 30.000);
- een bedrag is ontvangen van een organisatie omdat de gedeclareerde kosten te hoog waren (€ 67.000).

Programmaonderdeel 3.03 Volksgezondheid

Lasten

De lasten zijn hoger doordat er inhuur van personeel is geweest voor algemene gezondheidszorg deze inhuurkosten zijn in november vergoed door een specifieke uitkering. (€ 69.000).

Baten

De baten zijn hoger doordat er inkomsten zijn geweest voor inhuur personeel inzake een specifieke uitkering (€ 103.959).

4. Bestuur

Programmaonderdeel 4.01 Bestuur

Lasten

De lasten zijn hoger doordat:

- er een hogere toevoeging aan de voorziening wethouderspensioenen noodzakelijk was dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de lagere rekenrente. Daarnaast heeft er een indexatie plaatsgevonden (€ 251.000);
- er meer paspoorten zijn uitgegeven (€ 35.000).

Baten

De baten zijn hoger doordat:

- er meer paspoorten zijn uitgegeven (€ 66.000).

5. Algemene dekkingsmiddelen

Programmaonderdeel 5.02 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is

Lasten:

De lasten zijn hoger doordat:

- er een storting in de voorziening dubieuze debiteuren is gedaan inzake debiteuren die de belastingaanslagen voor OZB woningen niet voldoen. (€ 30.000);
- er hogere proces- en gerechtskosten zijn geweest voor de OZB woningen (€ 18.000).

Baten

De baten zijn hoger doordat:

- de inkomsten OZB-niet woningen zijn hoger dan begroot mede doordat aan het einde van het jaar een inhaalactie is geweest over 2023 (€ 140.000);
- de opbrengst van de nachttoeristenbelasting hoger is (€ 202.000).

Daarentegen zijn de baten lager doordat er minder parkeeropbrengsten zijn gerealiseerd op Marken (€ 36.000).

Programmaonderdeel 5.04 Treasury/financiering

Lasten

De lasten zijn hoger doordat er nieuwe leningen zijn aangetrokken en de rente aanzienlijk is gestegen (€ 68.000).

Baten

De baten zijn hoger doordat er een hogere rente is ontvangen met betrekking tot onze schatkistrekening (€ 105.000).

Programmaonderdeel 5.05 Overige algemene dekkingsmiddelen

Lasten

De lasten zijn lager doordat de rente op aangetrokken leningen is gedaald (€ 137.000).

6. Overhead

Programmaonderdeel 6.01 Overhead

Baten

De baten zijn hoger doordat:

- er meer uitkeringen zijn ontvangen inzake zieke en zwangere medewerkers (€ 45.000);
- er een vergoeding is ontvangen voor het verplaatsen van de boom op het plein van het gemeentehuis (€ 12.500).

Salariskosten

Tevens zijn er naast de genoemde afwijkingen op de budgetten diverse over- en onderschrijdingen op programma onderdelen betreffende de salariskosten.

9. Reserves

Hieronder de onderbouwing van de mutaties uit de reserves:

Nr.	Omschrijving	Lasten 2024		Baten 2024		Saldo		
		Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Afwijking t.o.v. begroting
0.101	Mutaties algemene reserve	2.100	1.258	562	318	- 1.538	- 939	598
0.102	Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen	-	-	50	50	50	50	- 0
0.107	Mutaties reserve fundering kerktorens	-	-	1	1	1	1	- 0
0.108	Mutaties reserve afschrijving nieuwbouw gemeentewerf	-	-	162	162	162	162	- 0
0.109	Mutaties reserve afschrijving	-	-	9	9	9	9	- 0
0.112	Mutaties reserve nieuwbouw de Verwondering	-	-	36	36	36	36	- 0
0.113	Mutaties reserve nieuwbouw sporthal	-	-	150	-	150	-	- 150
0.114	Mutaties reserve kapitaallasten ICT	-	-	211	41	211	41	- 170
0.115	Mutaties reserve onderhoud wegen	-	135	-	589	-	455	455
0.116	Mutaties reserve onderhoud gebouwen	-	-	-	56	-	56	56
0.117	Mutaties reserve onderhoud openbare	-	24	-	-	-	- 24	- 24
0.118	Mutaties reserve onderhoud oevers	-	-	-	668	-	668	668
0.123	Mutaties reserve kapitaallasten kunstgrasvelden	128	128	128	-	-	- 128	- 128
0.124	Mutaties reserve sportpark Markgouw	1.000	1.000	-	-	- 1.000	- 1.000	-
Totaal excl. overhevelingen		3.228	2.544	1.309	1.931	- 1.919	- 613	1.306
	Overhevelingen							-
Totaal incl. overhevelingen								1.306

Wet normering topinkomens (WNT)

De Wet normering topinkomens publieke en semipublieke sector schrijft voor dat van iedere topfunctionaris en iedere gewezen topfunctionaris de volgende gegevens in het financiële verslaggevingsdocument moeten worden opgenomen:

Functiegegevens	Th.G.L. Greep	
	2024 Griffier	2023 Griffier
Aanvang en einde functievervulling	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking	Ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 95.668	€ 89.620
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 15.009	€ 14.230
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 110.677</i>	<i>€ 103.850</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 233.000	€ 223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 110.677	€ 103.850
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

Functiegegevens	E.G.H. Dijk	
	2024 Gemeentesecretaris	2023 Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 117.773	€ 106.711
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.758	€ 17.793
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 136.531</i>	<i>€ 124.503</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 233.000	€ 233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 136.531	€ 124.503
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

Eigen bijdrage op grond van de Wmo

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

3. Overzicht incidentele baten en lasten

Baten en lasten voortkomende uit eenmalige activiteiten en projecten, afwikkelingsverschillen, onvoorzien inkomsten en uitgaven en onttrekkingen aan de algemene reserve worden als incidentele baten en lasten beschouwd. Er is een ondergrens van € 25.000 gehanteerd.

Omschrijving (x € 1.000)	Lasten 2024		Baten 2024	
	Begroting	Realisatie	Begroting	Realisatie
1.03 Ruimtelijke ordening en wonen				
Rentekosten projectfinanciering Galgeriet	792	529		
Vorbereiding Omgevingswet	67	33		
Pacht stuk grond Rijkswaterstaat	32	37	94	97
Winstneming Galgeriet			-	2.597
Aan- en verkoop appartementen sociaal segment	2.295	-	2.295	-
Totaal	3.187	599	2.389	2.694
2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat				
Verkeersmaatregelen coalitieprogramma	300	209		
Advieskosten aanleg glasvezel	-	47		
Toezicht en begeleiding aanleg glasvezel	-	159		
Uitbestede werkzaamheden glasvezel	250	9		
Degeneratievergoeding aanleg glasvezel			750	626
Totaal	550	424	750	626
2.03 Milieu				
Kosten afval	-	299		
Duurzaamheidsfonds	300	100		
Totaal	300	399	-	-
3.01 Onderwijs				
NPO middelen	59	66	69	66
Leerlingenvervoer Oekraïners	32	10	32	10
Sloopkosten Verwondering	86	86		
Integraal huisvestingsplan onderwijs	50	-		
Totaal	227	161	101	76
3.02 Sociale voorzieningen				
Pilot vormgeven duale trajecten participatie en inburgering	53	34	30	30
Nabetaling Wet inburgering 2023			34	
Kosten Oekraïne	3.504	2.727	9.107	8.777
Totaal	3.557	2.762	9.171	8.807
4.01 Bestuur				
Samenwerkingsagenda	27	14		
Afrekening wedden 2023	70	65		
Totaal	97	80	-	-

Omschrijving (x € 1.000)	Lasten 2024		Baten 2024	
	Begroting	Realisatie	Begroting	Realisatie
6.01 Overhead				
WMEBV wetgeving	45	6		
WW uitkeringen	50	62		
Strategisch personeelsplan	140	43		
Programma dienstverlening	29	15		
Overlast veroorzaakt door asielzoekers	100	90	100	90
Totaal	364	217	100	90
9. Reserves				
Algemene reserve	2.100	1.258	562	190
Onderhoud wegen	-	135	-	589
Onderhoud oevers			-	668
Reserve sportpark Markgouw	1.000	1.000		
Totaal	3.100	2.392	562	1.448
Totaal	11.382	7.034	13.074	13.741

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich na het opmaken van de jaarrekening geen gebeurtenissen van betekenis voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

Structureel evenwicht

Omschrijving	2024 (x € 1.000)
Saldo baten en lasten	6.627
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	- 613
Saldo na bestemming	6.014
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	6.707
Structureel saldo	- 693

Balans

1. Overzicht balans 31 december 2024

ACTIVA	2024 (x € 1.000)	2023 (x € 1.000)
VASTE ACTIVA	46.409	40.977
Immateriele vaste activa		
Kosten onderzoek en ontwikkeling	335	371
Bijdragen aan activa derden	466	487
	<u>801</u>	<u>858</u>
Materiele vaste activa		
Investerings economisch nut	31.302	28.113
Investerings economisch nut met heffing	9.321	9.513
Investerings maatschappelijk nut	1.796	634
Uitgegeven in erfpacht	1.406	79
	<u>43.825</u>	<u>38.339</u>
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen	598	561
Overige langlopende leningen	1.184	1.218
	<u>1.782</u>	<u>1.779</u>
VLOTTENDE ACTIVA	30.278	35.133
Voorraden		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	13.933	19.421
Gereed product en handelsgoederen	1.157	-
	<u>15.090</u>	<u>19.421</u>
Uitzettingen < 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	4.455	2.352
Uitzettingen in 's Rijks schatkist rentetypische looptijd < 1 jaar	1.972	2.275
Rekening-courantverhoudingen niet-financiële instellingen	524	512
Overige vorderingen	2.613	2.599
	<u>9.564</u>	<u>7.738</u>
Liquide middelen		
Kas	11	4
Bank	229	-
	<u>240</u>	<u>4</u>
Overlopende activa		
Nog te ontvangen bedragen van het Rijk	54	1.387
Nog te ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	523	298
Nog te ontvangen overige bedragen	1.614	2.163
Vooruitbetaalde bedragen	3.194	4.123
	<u>5.385</u>	<u>7.970</u>
TOTALE ACTIVA	76.687	76.109

PASSIVA	2024 (x € 1.000)	2023 (x € 1.000)
VASTE PASSIVA	58.033	58.758
Eigen vermogen		
Algemene reserve	11.527	8.100
Bestemmingsreserves	7.743	8.069
Resultaat na bestemming	6.014	2.488
	<u>25.284</u>	<u>18.657</u>
Voorzieningen		
Voorzieningen	4.812	5.616
	<u>4.812</u>	<u>5.616</u>
Vaste schulden > 1 jaar		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	27.900	34.400
Waarborgsommen	37	85
	<u>27.937</u>	<u>34.485</u>
VLOTTENDE PASSIVA	18.654	17.352
Netto-vlottende schulden		
Overige kasgeldleningen	3.000	4.500
Bank	-	109
Overige schulden	7.681	3.631
	<u>10.681</u>	<u>8.240</u>
Overlopende passiva		
Nog te betalen bedragen	3.807	4.447
Ontvangen bedragen van het Rijk	3.439	4.239
Ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	80	42
Ontvangen overige bedragen	647	385
	<u>7.973</u>	<u>9.112</u>
TOTALE PASSIVA	76.687	76.109
Borg- en garantiestellingen	77	65

2. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Algemene grondslagen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Dividendopbrengsten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen dan wel schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume worden geen voorzieningen getroffen of op andere wijze verplichtingen opgenomen.

Vaste activa

De afschrijving op investeringen, waarvoor het krediet is afgegeven na 1 januari 2021, start in het jaar dat volgt op het jaar waarin de investering in gebruik genomen. Voor alle oudere investeringen geldt dat wordt gestart met afschrijven in het jaar dat volgt op het jaar waarin de investering is gedaan.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa wordt gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs vermindert met de afschrijvingen en waardevermindering die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten onderzoek en ontwikkeling zullen in vijf jaar worden afgeschreven. Artikel 64, zesde lid van het BBV stelt aan de afschrijving van immateriële vaste activa een maximum van vijf jaar.

Materiële vaste activa

Artikel 59 van het BBV beschrijft het onderscheid tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en investeringen met een (beperkt) economisch nut. De investeringen die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs. De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht, in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Afschrijving vindt plaats volgens de lineaire methode. Op grondbezit met economisch nut wordt niet afgeschreven. Alle investeringen worden geactiveerd. In afwijking hiervan worden kunstvoorwerpen met een cultuur-historische waarde niet geactiveerd.

Financiële vaste activa

Kapitaalversterkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen de nominale waarde. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering plaats.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van geschatte inningskansen.

Liquide middelen

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van verplichting dan wel het voorzienbare verlies. Voorzieningen worden op grond van artikel 44 van het BBV gevormd voor:

1. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten;
2. bestaande risico's op balansdatum ter zake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is;
3. kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie;
4. van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
  - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals definitief op 12 december 2024 door de raad is vastgesteld;
  - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onder-

scheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld;

- Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
  - Een verantwoordingsgrens van 1% van de totale lasten inclusief dotaties reserves is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
  - Een rapporteringstolerantie van € 72.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

3. Toelichting op de balans

Vaste activa

- Immateriële vaste activa

Hieronder een overzicht van de post immateriële vaste activa en het verloop:

Omschrijving (x € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2024	Investerings	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2024
Kosten onderzoek en ontwikkeling	371	48	76	9	-	335
Bijdragen aan activa derden	487	-	20	-	-	466
Totaal	858	48	96	9	-	801

Er is een bijdrage derden ontvangen van € 8.656. Dit betreft de SPUK Sport (specifieke uitkering sport) welke op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording deels in mindering is gebracht op de investering Voorbereiding sporthal Marijkeveld. Het andere deel is in mindering gebracht op de investering Voorbereiding Sportpark Markgouw.

De investeringen in het boekjaar:

Omschrijving (x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk in 2024	Cumulatief t/m 2024
Voorbereiding bouw sporthal Marijkeveld	750	32	219
Voorbereiding sportpark Markgouw	1.000	8	8
	1.750	39	227

- Materiële vaste activa

Hieronder een overzicht van de post materiële vaste activa en het verloop:

Omschrijving (x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2024	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2024
Investerings met een economisch nut	28.113	5.149	-	1.430	530	-	31.302
- Gronden en terreinen	1.600	142	-	13	-	-	1.729
- Woonruimten	2.036	0	-	-	-	-	2.036
- Bedrijfsgebouwen	20.396	1.947	-	883	530	-	20.929
- Grond-,weg- en waterbouwkundige werken	1.680	1.973	-	106	-	-	3.548
- Vervoermiddelen	237	177	-	80	-	-	334
- Machines, apparaten en installaties	951	-	-	109	-	-	842
- Overige materiële vaste activa	1.214	910	-	239	-	-	1.884
In erfpacht uitgegeven gronden	79	1.327	-	-	-	-	1.406
- In erfpacht uitgegeven gronden	79	1.327	-	-	-	-	1.406
Investerings met een ec. nut met heffing	9.513	190	-	358	24	-	9.321
- Grond-,weg- en waterbouwkundige werken	9.185	159	-	311	24	-	9.009
- Vervoermiddelen	328	-	-	47	-	-	281
- Overige materiële vaste activa	-	31	-	-	-	-	31
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	634	1.256	-	94	-	-	1.796
- Gronden en terreinen	19	-	-	-	-	-	19
- Grond-,weg- en waterbouwkundige werken	584	1.256	-	85	-	-	1.754
- Overige materiële vaste activa	31	-	-	9	-	-	23
Totaal	38.339	7.922	-	1.882	554	-	43.825

Onder de rubriek Investerings met een economisch nut, bedrijfsgebouwen is een bijdrage derden ontvangen van € 530.000. Dit betreft een bijdrage van OpSpoor welke op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording in mindering is gebracht op de investering Brede school Broek in Waterland.

Hieronder worden de investeringen met een economisch nut weergegeven:

Omschrijving (x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk in 2024	Cumulatief t/m 2024
Voertuig Vliegende keep	52	34	34
Duurzaamheid gemeentehuis Pierebaan	225	7	44
IV Plan Optim. digit. dienstv&proc. team Bedrijfsv	75	2	60
IV Ontwikkeling organisatie	645	212	627
Rioolreinigingsaanhanger	31	31	31
Wet Open Overheid	79	55	76
Aanschaf minicontainers 2022	71	7	7
Ondergrondse restafval containers 2022	36	34	35
Ondergrondse restafval containers 2023	36	13	17
Aanpassing afvalinzameling binnenstad Monnickendam	225	35	230
Ondergrondse restafval containers 2024	37	21	21
Ondergrondse wijkcontainers	30	24	24
Maaier (werktuigdrager)	150	143	143
2e Kunstgrasveld SDOB ondergrond	200	326	326
2e Kunstgrasveld SDOB toplaag	400	343	343
Vervanging toplaag kunstgrasveld Monnickendam	377	327	327
Vervanging toplaag kunstgrasveld BiW	353	325	325
Vervanging toplaag kunstgrasveld Ilpendam	358	325	325
Vervanging toplaag kunstgrasveld Marken	382	327	327
Nieuwbouw De Verwondering	2.952	19	2.196
Verenigingsgebouw Galgeriet	1.300	1.391	1.427
Grond Verenigingsgebouw Galgeriet	-	142	142
IV Plan Optim. digit. dienstv&proc. team Samenlev	95	3	69
IV Plan Optim. digit. dienstv&proc team Realisatie	85	3	73
ICT ontwikkeling 2024	60	53	53
Investeringen Wet open overheid 2024	111	24	24
Investeringen IV 2024	725	417	417
Moderne werkplek	1.200	140	140
Totaal	7.621	4.785	5.519

Hieronder worden de investeringen met een maatschappelijk nut weergegeven:

Omschrijving (x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk in 2024	Cumulatief t/m 2024
Kademuur Zereiderpad (Marken)	275	254	304
Kademuur Beestenmarkt	650	102	102
Fietspad Oudelandsdijkje	79	24	24
Vervanging Wilhelminabrug	160	96	139
Oevers Monnickendam, Noordervesting	550	548	548
Wegen Ilpendam, Fuutstraat	406	187	187
Wegen BiW, Keerngouw	65	44	44
Totaal	2.185	1.256	1.350

- Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële activa is als volgt:

Omschrijving (x € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2024	Investerings	Afschrijvingen/ aflossingen	Boekwaarde 31-12-2024
Kapitaalverstrekkingen aan	561	37	-	598
- Deelnemingen	561	37	-	598
Overige langlopende leningen	1.218	-	34	1.184
Totaal	1.779	37	34	1.782

In 2024 zijn aandelen aangekocht van InWest Regio B.V.

Aandelen BNG

Aandelen BNG	Bedrag (x € 1.000)
14.040 aandelen à € 2,50	35

Het dividend ontvangen in 2024 over 2023 bedraagt € 25.777.

Aandelen Alliander

Aandelen Alliander	Bedrag (x € 1.000)
Nominale waarde aandelen Alliander	415

Het dividend ontvangen in 2024 over 2023 bedraagt € 146.225.

Aandelen InWest Regio B.V.

Aandelen InWest Regio B.V.	Bedrag (x € 1.000)
366 aandelen à € 1,00	0

Aandelen HVC N.V.

Aandelen HVC N.V.	Bedrag (x € 1.000)
20 aandelen à € 45,45	1

Overige langlopende leningen	Bedrag (x € 1.000)
Lening VV Monnickendam, inzake veldverlichting kunstgrasveld	12
Lening Stichting Waterlandse Hockey Accommodatie, aanleg hockeyveld	87
Lening Stichting Dorpshuis Katwoude ivm overname	374
Lening Scoutinggroep Waterland	24
Aandeelhouderslening Alliander	596
Lening ATV Broek in Waterland	91
Totaal	1.184

Vlottende Activa

- Voorraden

De kosten met betrekking tot grondexploitatie worden verantwoord onder de vlottende activa, zijnde onderhanden werk. Het betreft per balansdatum:

Voorraden (x € 1.000)	Saldo 31-12-2023	Vermeerderin- gen 2024	Verminderin- gen 2024	Saldo 31-12-2024	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde opbrengsten	Reeds genomen tussentijdse winst	Geraamd eindresultaat
Woningbouwproject Galgeriet	19.211	4.360	9.869	13.702	6.238	24.256	2.597	6.914
Nog niet afgewikkelde overige woningbouwprojecten	210	22	-	231	119	2.503	-	2.153
Totaal	19.421	4.382	9.869	13.933	6.357	26.759	2.597	9.066

Het project Galgeriet classificeren we als bouwgrond in exploitatie. Op basis van het BBV is het verplicht om tussentijds winst te nemen volgens de Percentage of Completion (POC) methode. De POC-methode gaat uit van het procentuele gewogen gemiddelde van de gerealiseerde kosten en opbrengsten maal het geprognosticeerde resultaat op eindwaarde.

De nog niet afgewikkelde overige woningbouwprojecten betreft woningbouwproject Sportcomplex Marken. Dit project verloopt naar verwachting.

De gemeente heeft in 2024 een aantal appartementen aangekocht met het oog op doorverkoop binnen het sociaal segment. Deze zijn voor een bedrag van € 1.156.718 opgenomen als gereed product in voorraad. De woningen worden in 2025 verkocht aan inwoners uit de doelgroep.

- Uitzettingen korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder zijn als volgt weergegeven:

Uitzettingen korter dan 1 jaar (x € 1.000)	Saldo 31-12-2024	Voorziening oninbaarheid	Gecorrigeerd 31-12-2024	Gecorrigeerd 31-12-2023
Vorderingen op openbare lichamen	4.455	-	4.455	2.352
Uitzettingen in 's Rijks schatkist rentetypische looptijd < 1 jaar	1.972	-	1.972	2.275
Rekening-courantverhoudingen niet-financiële instellingen	524	-	524	512
Overige vorderingen	3.570	957	2.613	2.599
Subtotaal	10.521	957	9.564	7.738

Toelichting

De vordering op openbare lichamen betreft met name de vordering inzake het BTW compensatiefonds (€ 3.775.646). De betaling van deze vordering is in Q3 2025. Van de andere vorderingen op openbare lichamen staat eind maart 2024 nog € 12.563 open.

De overige vorderingen zijn onder te verdelen in:

Overige vorderingen (x € 1.000)	Saldo 31-12-2024	Saldo eind maart 2025
Vorderingen inzake bijstandsverlening	488	461
Belastingen, leges en private vorderingen	3.082	2.410
Subtotaal	3.570	2.871

Het saldo Belastingen, leges en private vorderingen eind maart 2025 bestaat uit:

Overige vorderingen (x € 1.000)	Saldo eind maart 2025
Vorderingen van voor 2023	552
Vorderingen m.b.t. 2023	280
Vorderingen m.b.t. 2024	1.578
Subtotaal	2.410

SKB (schatkistbankieren)

Om het dagelijkse cash management mogelijk te houden en te voorkomen dat decentrale overheden tot op de laatste euro hun overtollige middelen bij de schatkist moeten aanhouden is er een drempelbedrag ingesteld. De omvang van het drempelbedrag is afhankelijk van de omvang van de begroting van de decentrale overheid en betreft een gemiddelde per kwartaal over de positieve saldi. Voor de gemeente Waterland is dit drempelbedrag € 1.000.000. Tot aan het drempelbedrag mogen middelen buiten de schatkist uitgezet worden, middelen boven het drempelbedrag dienen verplicht afgestort te worden.

Navolgende tabel geeft de benutting van het drempelbedrag voor 2024 weer:

Drempelbedrag	1.000	1.000	1.000	1.000
Gemiddeld saldo buiten de schatkist	13	14	27	17
Ruimte binnen limiet	987	986	973	983

- Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Liquide middelen (x € 1.000)	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024
Kas	4	11
Bank (BNG)	-	200
Bank (Rabo)	-	29
Totaal	4	240

- Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt worden onderverdeeld:

Overlopende activa (x € 1.000)	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024
Nog te ontvangen bedragen van het Rijk	1.387	54
Nog te ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	298	523
Nog te ontvangen overige bedragen	2.163	1.614
Vooruitbetaalde bedragen	4.123	3.181
Totaal	7.970	5.372

Toelichting

Onderstaand het verloop van de posten Nog te ontvangen bedragen van het Rijk en Nog te ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen:

Nog te ontvangen bedragen (x € 1.000)	Organisatie	Saldo 31-12-2023	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2024
B2 Spuk gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Ministerie van Financiën	-	24	-	24
M16 Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Ministerie van Asiel en	1.302	30	1.302	30
Bedrijfskrediet Bbz	Ministerie van SZW	44	-	44	-
Subsidie maatschappelijke sector	Provincie N-H	42	-	42	-
<i>Totaal het Rijk</i>		<i>1.387</i>	<i>54</i>	<i>1.387</i>	<i>54</i>
Subsidie bushaltes	Vervoerregio Amsterdam	177	-	177	-
Rente Schatkistbankieren	BNG	-	89	-	89
Eigen bijdragen Wmo	CAK	-	7	-	7
Btw	Belastingdienst	121	427	121	427
<i>Totaal overige Nederlandse overheidslichamen</i>		<i>298</i>	<i>523</i>	<i>298</i>	<i>523</i>
Subtotaal		1.685	577	1.685	577

De post Nog te ontvangen overige bedragen is onder te verdelen in:

Nog te ontvangen overige bedragen (x € 1.000)	Saldo 31-12-2024
Toeristen-, forensen- en precariobelasting	614
Leges vergunningen 2024	532
Diverse openstaande creditfacturen	134
Nog te ontvangen woningbouwprojecten	101
Energiekosten zwembad	99
Dividendbelasting Alliander	53
Vergoeding reclame inkomsten abri's	38
Vergoeding verpakkingsafval	34
Dividendbelasting BNG	5
Terugvordering kosten jeugdhulp	4
Totaal	1.614

De post Vooruitbetaalde bedragen is onder te verdelen in:

Vooruitbetaalde bedragen (x € 1.000)	Saldo 31-12-2024
Huurvooruitbetaling aan Wooncompagnie inzake de Brede School IJpendam (2025 t/m 2051)	2.276
Lokale aanpak isolatie	409
Huur Lake Land januari 2025	119
Verzekeringen 2025	67
Bijdrage Waterlands Archief 1e halfjaar 2025	92
Diverse vooruitbetaalde kosten	36
Onderhoudscontract afvalverwerking 2025	17
Vennootschapsbelasting	26
Voorschotten Sociale dienst	2
Diverse kosten informatievoorziening 2025	144
Huurvooruitbetaling dorps huis 't Schooltje	6
Totaal	3.194

Vaste passiva

- Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

Omschrijving (x € 1.000)	2023	2024
Algemene reserve	8.100	11.527
Bestemmingsreserves	8.069	7.743
	16.169	19.270
Resultaat	2.488	5.785
Totaal	18.657	25.055

Het verloop in 2024 is per reserve als volgt:

Reserves	Saldo 1-1-2024	Bestemming resultaat 2023	Vrijval	Toevoeging	Onttrekking	Vermindering t.b.v. afschrijvingen	Saldo 31-12-2024
Algemene reserve	8.100	2.488	-	1.258	318	-	11.527
Afschrijving Gouwzeeschool	734	-	-	-	-	25	709
Afschrijving brandweerkazernes	608	-	-	-	-	24	584
Afschrijving fundering kerktorens	14	-	-	-	-	1	13
Afschrijving nieuwbouw gemeentewerf	2.973	-	-	-	-	162	2.811
Afschrijving geluidsinstallatie	18	-	-	-	-	9	9
Afschrijving voorbereiding nieuwbouw De Verwondering	145	-	-	-	-	36	108
Afschrijving IV Plan	968	-	-	-	-	41	927
Onderhoud wegen	640	-	774	135	-	-	-
Onderhoud gebouwen	1.140	-	-	-	56	-	1.084
Onderhoud openbare verlichting	50	-	-	24	-	-	74
Onderhoud oevers	668	-	668	-	-	-	-
Afschrijving kunstgrasveld SDOB ondergrond	111	-	-	-	-	-	111
Afschrijving toplagen kunstgrasvelden	-	-	-	128	-	-	128
Sportpark Markgouw	-	-	-	1.000	-	-	1.000
Kabels en leidingen	-	-	-	185	-	-	185
Saldo exploitatie	2.488	-	-	6.014	2.488	-	6.014
Totaal	18.657	2.488	1.443	8.743	2.862	298	25.284

Algemene reserve

De algemene reserve is bedoeld als buffer voor financiële tegenvallers, niet zijnde tegenvallers in de begrotingsfeer, maar onzekere en onafwendbare calamiteiten/voorvallen. De reserve is een soort verzekering/waarborg voor een ongehinderde voortgang van de normale exploitatie. De toevoeging aan de reserve betreffen de gerealiseerde incidentele baten waarvan door de raad is besloten deze toe te voegen aan de algemene reserve. De onttrekkingen betreffen de gerealiseerde incidentele lasten waarvan door de raad is besloten deze te onttrekken aan de algemene reserve, de overhevelingen uit de jaarrekening 2023 en het resultaat na bestemming 2023.

Reserve afschrijving Gouwzeeschool

De afschrijvingslasten worden jaarlijks uit deze reserve onttrokken.

Reserve afschrijving brandweerkazernes

De afschrijvingslasten worden jaarlijks uit deze reserve onttrokken.

Reserve afschrijving fundering kerktorens

Deze reserve is gevormd voor de afschrijvingslasten voor het herstellen van de fundering van de kerktorens in Broek in Waterland en Monnickendam. Hiervoor is in 2018 een bodemonderzoek gedaan en in 2021 hebben advieswerkzaamheden plaatsgevonden. De onttrekking zijn de afschrijvingslasten van het bodemonderzoek.

Reserve afschrijving nieuwbouw gemeentewerf

De afschrijvingslasten worden jaarlijks uit deze reserve onttrokken.

Reserve afschrijving geluidsinstallatie

Deze reserve is gevormd voor de afschrijvingslasten van de aangeschafte geluidsinstallatie in de raadszaal.

Reserve afschrijving voorbereiding nieuwbouw De Verwondering

Deze reserve is gevormd voor de afschrijvingslasten van de voorbereiding voor de nieuwbouw van De Verwondering.

Reserve afschrijving IV Plan

Deze reserve is gevormd voor de afschrijvingslasten van het IV Plan.

Reserve onderhoud wegen

Deze reserve is bedoeld voor het groot onderhoud van wegen. In december 2024 is het Wegenbeheerplan 2025 – 2034 vastgesteld en is er een onderhoudsvoorziening ingesteld. Om die reden is de reserve onderhoud wegen vrijgevallen.

Reserve onderhoud gebouwen

Deze reserve is bedoeld voor het groot onderhoud van diverse gebouwen die in eigendom van de gemeente zijn.

Reserve onderhoud openbare verlichting

Deze reserve is bedoeld voor het groot onderhoud van de openbare verlichting.

Reserve onderhoud oevers

Deze reserve is bedoeld voor het groot onderhoud van diverse kades en beschoeiingen. In december 2024 is het Beheerplan Oeververdedigingen Waterland 2025 – 2034 vastgesteld en is er een onderhoudsvoorziening ingesteld. Om die reden is de reserve onderhoud oevers vrijgevallen.

Reserve afschrijving kunstgrasveld SDOB ondergrond

Deze reserve is gevormd voor de afschrijvingslasten van de ondergrond van het kunstgrasveld bij de voetbalvereniging in Broek in Waterland.

Reserve afschrijving toplagen kunstgrasvelden

Deze reserve is gevormd voor een deel van de afschrijvingslasten van de toplagen van vier kunstgrasvelden.

Reserve sportpark Markgouw

Deze reserve is gevormd voor de herinrichting van sportpark Markgouw.

Reserve kabels en leidingen

De reserve onderhoud wegen is deels vrijgevallen. Het restant is omgezet naar de reserve kabels en leidingen. Deze reserve wordt gebruikt voor het herstellen van de gevolgschade aan de tracés door nazetting.

Saldo exploitatie

Betreft het (verwachte) exploitatiesaldo in het betreffende jaar.

- Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in 2024 ziet er als volgt uit:

Voorzieningen (x € 1.000)	Saldo 1-1-2024	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2024
Riolering	3.240	-	1.064	-	2.176
Wachtgeldverplichtingen B&W	254	79	-	16	317
Pensioenverplichtingen B&W	1.596	340	-	44	1.891
Waterbank	39	-	-	-	39
Buitensport	247	50	128	-	169
Verlofsparen	50	-	20	-	30
RVU	111	41	-	54	97
Baggeren binnenhaven Monnickendam	80	13	-	-	93
Totaal	5.616	523	1.212	115	4.812

Riolering

Doel van de voorziening is het beschikken over voldoende vermogen ter dekking van de jaarlijkse fluctuerende exploitatielasten van de riolering.

Wachtgeldverplichtingen B&W

Voorziening ter dekking van de wachtgeldverplichtingen voor burgemeester en wethouders.

Pensioenverplichtingen B&W

Voorziening ter dekking van de pensioenverplichtingen voor wethouders.

Waterbank

Deze voorziening is getroffen voor toekomstige natuurcompensatie.

Buitensport

Deze voorziening is voor renovatie van de sportvelden.

Verlofsparen

Deze voorziening is ingesteld ten behoeve van de opname van bovenwettelijke vakantie-uren die met ingang van 1 januari 2022 gespaard kunnen worden door medewerkers.

Regeling voor Vervroegde Uittreding (RVU)

Deze voorziening is ingesteld ten behoeve van de Regeling voor Vervroegde Uittreding die met ingang van 2023, onder bepaalde voorwaarden, beschikbaar is voor medewerkers binnen de gemeente.

Baggeren haven Monnickendam

Deze voorziening is ingesteld ten behoeve van het periodiek baggeren van de haven Monnickendam.

- Vaste schulden met een looptijd langer dan 1 jaar

Het verloop van de vaste schulden over 2024 ziet er als volgt uit:

Omschrijving (x € 1.000)	Saldo 01-01-2024	Vermeerdering	Aflossingen	Saldo 31-12-2024
Onderhandse leningen banken	34.400	11.000	17.500	27.900
Waarborgen	85	0	48	37
Totaal	34.485	11.000	17.548	27.937

De totale rentelast voor het jaar 2024 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 1.173.221. In 2024 zijn meerdere leningen aangetrokken voor totaal € 14.000.000.

De waarborgsommen betreffen met name de waarborgsom met betrekking tot het projecten Keerngouw 5.

Vlottende passiva

- Netto-vlottende schulden

De netto-vlottende schulden betreffen:

Omschrijving (x € 1.000)	2023	2024
Kasgeldleningen	4.500	3.000
Bank (BNG)	109	-
Overige schulden	3.631	7.681
Totaal	8.240	10.681

- Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen:

Omschrijving (x € 1.000)	2023	2024
Nog te betalen bedragen	4.446	3.807
Ontvangen bedragen van het Rijk	4.239	3.439
Ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	42	80
Ontvangen overige bedragen	385	647
Totaal	9.112	7.973

Toelichting

- Nog te betalen bedragen bestaat onder meer uit: nog te betalen gelden met betrekking tot het Sociaal domein (€ 1.600.629), nog te betalen bijdrage TEO fase 1 t/m 3 van het project Galgeriet (€ 903.216), nog te betalen rente (€ 383.621) en nog te betalen bijdrage doordecentralisatie aan het Bernard Nieuwentijt college (€ 274.015).
- Ontvangen overige bedragen betreft met name de voorfinanciering van de aanschaf vanabri's en van lopende woningbouwprojecten.

Onderstaand het verloop van de post Ontvangen bedragen van het Rijk:

Ontvangen bedragen (x € 1.000)	Ministerie	Saldo 31-12-2023	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo 31-12-2024
J9 Spuk woningbouwimpuls	Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	1.491	-	432	1.059
D8 Onderwijsachterstandenbeleid	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	-	193	94	99
D14 Spuk inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	69	-	66	3
G10 Wet inburgering 2021	Sociale Zaken en Werkgelegenheid	103	361	261	202
G13 Onderwijsroute	Sociale Zaken en Werkgelegenheid	16	0	-	16
K28 Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Klimaat en Groene Groei	239	399	265	374
B2 Spuk gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Financiën	78	-	78	-
H30 Spuk GALA	Volksgezondheid, Welzijn en Sport	30	255	254	31
J55 Aanpak energiearmoede	Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	79	192	5	266
J94 Spuk verduurzaming slecht geïsoleerde woningen	Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	352	751	6	1.097
M16 Bekostigingsregeling ontheemden Oekraïne	Asiel en Migratie	1.752	-	1.752	-
Subsidie cultureel erfgoed	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	-	292	-	292
ESF subsidie	Sociale Zaken en Werkgelegenheid	30	-	30	-
Subtotaal		4.239	2.442	3.242	3.439

Gemeente Waterland heeft een bijdrage toegekend gekregen van het Rijk uit de Woningbouwimpuls. Met de woningbouwimpuls worden gemeenten beter in staat gesteld een bijdrage te leveren aan het inlopen van het woningtekort en het meerjarig hooghouden van de bouwproductie.

Het ontvangen bedrag betreft een voorschot. Als aan de voorwaarden wordt voldaan dan wordt dit voorschot omgezet in een definitief subsidie bedrag. In 2024 is een bedrag van € 432.150 voor het project Galgeriet ingezet en op de SiSa bijlage verantwoord.

Waarborgen garanties

De door banken en andere financiers aan woningbouwcorporaties verstrekte leningen inzake sociale woningbouw worden door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) gegarandeerd. De gemeente en het Rijk hebben een achtervangfunctie voor het WSW. In het geval dat het WSW niet meer aan zijn verplichtingen kan voldoen, moet de gemeente renteloze leningen ter beschikking stellen.

Het verloop van gegarandeerde geldleningen ziet er als volgt uit:

Omschrijving (x € 1.000)	Oorspronkelijk bedrag	% garant- stelling	Restant schuld 31-12-2023	Restant schuld 31-12-2024	Totaal bedrag betalingen t/m 2024
Intermaris	190.504	25%	2.799	4.611	-
Wooncompagnie	213.461	25%	39.872	49.170	-
Woonzorg Nederland	519.688	25%	22.803	23.552	-
Totaal	923.653		65.474	77.333	-

De afspraken zijn als volgt:

- het Rijk verstrekt in alle gevallen de helft (= 50%) van de renteloze leningen;
- de schadegemeenten verstrekken samen een kwart (= 25%) van de renteloze leningen. De schadegemeenten zijn de gemeenten die vermeld staan in de leningen waarvan WSW de betaalverplichtingen overnam;
- alle gemeenten die achtervanger zijn van WSW (met inbegrip van de schadegemeenten) verstrekken samen het resterende kwart (= 25%) van de renteloze leningen.

EMU-saldo

In onderstaand overzicht wordt het berekend EMU-saldo ten behoeve van de EMU-enquête gepresenteerd:

Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024
	x € 1000,-	x € 1000,-
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	1.773	6.627
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	89	5.429
3. Mutatie voorzieningen	-366	-804
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-6.615	-4.331
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	-
Berekend EMU-saldo	7.933	4.725

Langlopende financiële verplichtingen

De gemeente is onder meer voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen, namelijk:

- *Gemeenschappelijke regelingen*
De gemeente neemt deel aan diverse gemeenschappelijke regelingen zoals de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland en de GGD.
- *Afval*
Er zijn diverse contracten voor het inzamelen en afvoeren van bedrijfs-, sloop-, bouw-, kunststofverpakkings-, huishoudelijk- en tuinafval.
- *Openbare ruimte*
Er zijn diverse contracten in de openbare ruimte zoals onderhoud openbare verlichting.

In onderstaande tabel zijn de bedragen opgenomen naar aard van de minimale afname verplichting, waar deze voor bestaat.

Aard verplichting	Langlopende verplichting (x € 1.000)
Afval/milieu	-
Bibliotheek	322
Maatschappelijk werk	76
IT/Automatisering	171
Accountantscontrole	30
Facilitair onderhoud	40
Totaal	640

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk criterium zijn nageleefd.

Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 14 december 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag, omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de gemeenteraad bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 724.239. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 8.097.000 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 724.239. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 7.372.761 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

	Begrotingsonrechtmatigheid	Fouten (x € 1.000)
A.	Overschrijding lasten programma 1.03	6.250
	Overschrijding lasten programma 2.02	192
	Overschrijding lasten programma 2.03	612
	Overschrijding lasten programma 3.01	324
	Overschrijding lasten programma 3.03	68
	Overschrijding lasten programma 4.01	373
	Overschrijding lasten programma 5.01	2
	Overschrijding lasten programma 5.02	207
	Overschrijding lasten programma 5.04	69
B.	Overschrijding investeringsbudgetten	-
C.	Ongeautoriseerde reservemutaties	-
D.	Overige afwijkingen niet tijdig gewijzigd in de begroting/gemeld aan raad	-
	Totaal begrotingsonrechtmatigheden	8.097
	Verantwoordingsgrens	724
	Op te nemen in rechtmatigheidsverantwoording	7.373
E.	Acceptabel deel overschrijdingen volgens financiële verordening (zie bij toelichting baten en lasten)	7.373
	Resterende begrotingsonrechtmatigheden	-
	Waarvan toegelicht in paragraaf bedrijfsvoering > € 72.424	-

De toelichting op de classificatie van de begrotingsafwijkingen vindt u in bijlage 5.

SiSa-verantwoordingsinformatie

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) <i>Aard controle D2 Indicator: B2/01</i>	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02</i>	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03</i>	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05</i>		
			2	23	Ja	Ja	Nee		
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/06</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07</i>					
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/08</i> €0	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/09</i> € 7.256	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/10</i> € 7.138	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/11</i> € 79.966	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/12</i> €0	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/13</i> €0	
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/14</i> €782	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/15</i> €8.762	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/16</i> € 7.138	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/17</i> €79.966	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/18</i> €3.694	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/19</i> €9.079	
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/20</i> €12.348	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/21</i> €24.348	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/22</i> €0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/23</i> € 0	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/24</i> €23.962		

BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen Aard controle R Indicator: C62/01	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02					
			€ 0	Nee					
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: C92/01	Bedrag doorgeschoven naar t+1 Aard controle R Indicator: C92/02	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aantal gebruikte leermiddelen Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05		
			€ 16.915	€ 0	1	14	3		
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) Aard controle R Indicator: D8/01	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) Aard controle R Indicator: D8/02	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voorschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) Aard controle R Indicator: D8/03	Correctie besteding (jaar T-1) Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05 Aard controle R Indicator: D8/04	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Aard controle R Indicator: D8/05	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) Aard controle R Indicator: D8/06	
			€ 0	€ 82.308	€ 11.301	€ 0	€ 54.367	€ 99.159	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag Aard controle R Indicator: D8/08	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag Aard controle R Indicator: D8/10			
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld Aard controle R Indicator: D14/01	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen Aard controle R Indicator: D14/02	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs Aard controle R Indicator: D14/03				
			€ 65.987	€ 0	€ 0				
			Correctie besteding (jaar T-1) Aard controle R Indicator: D14/04	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Aard controle R Indicator: D14/05	Opgebouwde reserve (jaar T) Aard controle R Indicator: D14/06	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07			
			€ 0	€ 69.465	€ 3.478	Nee			
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs Aard controle R Indicator: D14/09	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs Aard controle R Indicator: D14/11			

OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikingsnummer/referentienummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2024 naar 2025.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: D23/01	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/02	Aard controle R Indicator: D23/03	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/04	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/06
			1 SB230156		€ 0	€ 0		€ 105.400
			2 SB230157		€ 0	€ 0		€ 39.700
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07					
			1 Ja					
			2 Ja					
IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
			1 040651 Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier Kopie CBS(code)	2022/205550	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
			1 040651 Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier Kopie CBS(code)	2022/205550	Nee			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
			1 040651 Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	2022/205550	herinrichting fuutstraat Ipendam	Nee		
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2024	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 3.014.428	€ 25.119	€ 37.758	€ 0	€ 40.760	€ 501
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Aard controle R Indicator: G2/12
			Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	
			€ 19.711	-€ 2.482	€ 0	€ 190.222	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Aard controle D2 Indicator: G2/13	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14				
			€ 0	Ja				

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/01	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/02	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/03	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/04	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/05	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 0	-€ 238	€ 1.104	€ 0	€ 0	€ 0
		BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/07	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/08	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/09	Gemeente Aard controle R Indicator: G3/10	Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 16.146	€ 0	€ 272.817	€ 10.743	€ 800
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 2.271	€ 0	€ 24.305	€ 1.393	€ 145
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 10.353	€ 0	€ 39.745	€ 4.399	€ 171
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 9.748	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 1.226	€ 0	€ 2.689	€ 1.909	€ 180
			6 Totaal	€ 29.996	€ 0	€ 349.304	€ 18.444	€ 1.296
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/08	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/09	Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6 Totaal	0	0	N.v.t.		
			Kopie regeling	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/17	Gemeente Aard controle D2 Indicator: G4/18	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/19		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0		

SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente			
			Aard controle R Indicator: G10/01 € 261.417	Aard controle R Indicator: G10/02 € 0	Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03 Ja			
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente			
			Aard controle R Indicator: G12/01 € 0	Aard controle R Indicator: G12/02 € 0	Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03 Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: G13/01 € 8.520	Aard controle R Indicator: G13/02 € 0	Aard controle R Indicator: G13/03 € 0	Aard controle R Indicator: G13/04 € 0	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05 Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende uitkering				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01 € 126.629	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02 € 71.431				
		Activiteiten	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting	
		Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08	
		1 onroerende zaken	€ 5.676	€ 0	€ 0	€ 5.676		
		2 onderhoud onroerende zaken	€ 16.158	€ 16.158	€ 0	€ 0		
		3 roerende zaken	€ 40.941	€ 0	€ 40.941	€ 0		
		4 voorbereiding bouw sporthal	€ 8.656	€ 8.656	€ 0	€ 0		

VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H30/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06</i>
			1 Lokaal Sportakkoord	€ 11.210	€ 10.761	€ 21.522	Ja	N.v.t.
			2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 76.745	€ 74.089	€ 148.176		
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 17.246	€ 16.239	€ 30.648	Ja	N.v.t.
			4 Kansrijke Start	€ 13.797	€ 13.797	€ 24.780	Ja	Ja
			5 Mentale Gezondheid	€ 4.312	€ 3.357	€ 4.516	Ja	N.v.t.
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 15.090	€ 14.803	€ 27.220	Ja	N.v.t.
			7 Valpreventie	€ 40.960	€ 40.960	€ 77.365	Ja	N.v.t.
			8 Leefomgeving	€ 8.623	€ 5.763	€ 14.041	Ja	N.v.t.
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 2.155	€ 1.722	€ 2.136		
			10 Versterken sociale basis	€ 31.043	€ 31.043	€ 67.300	Ja	N.v.t.
			11 Mantelzorg	€ 8.623	€ 8.278	€ 18.212	Ja	N.v.t.
			12 Eén tegen eenzaamheid	€ 8.623	€ 8.623	€ 10.279	Ja	N.v.t.
			13 Welzijn op recept	€ 8.192	€ 7.352	€ 11.905	Ja	N.v.t.
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 2.155	€ 2.155	€ 4.224		
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 6.295	€ 6.043	€ 13.410		
			Eindverantwoording (Ja/Nee)				Ja	N.v.t.
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07</i>					
			Nee					
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H35B/02</i>				
			1 060852 Gemeente Waterland	€ 97.200				
			2					
VRO	J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Projectnaam/nummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee)	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/02</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J9/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/06</i>
			1 Galgeriet	Ja	Ja	120	0	0
			Kopie projectnaam/nummer	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Opbrengsten (jaar T)	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: J9/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: J9/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/12</i>
			1 Galgeriet	Ja	€ 432.150	€ 5.361.315	€ 8.043.569	€ 8.043.569
			Kopie projectnaam/nummer	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Toelichting afwijking(en)	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee)		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/14</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/15</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J9/16</i>		
			1 Galgeriet	Ja		Nee		

VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01	Aard controle R Indicator: J55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04	Aard controle R Indicator: J55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06
			10	€ 2.828	€ 43.948	2	€ 1.854	€ 14.946
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemeoide kosten			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07	Aard controle R Indicator: J55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09			
1	€ 175	€ 31.175						
Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen			
Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15			
11	59	0	2	0	0			
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan de zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a
			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01	Aard controle R Indicator: J94/02	Aard controle D1 Indicator: J94/03	Aard controle D1 Indicator: J94/04	Aard controle R Indicator: J94/05	Aard controle R Indicator: J94/06
1	LA123-03614755	€ 5.732	3	0	0	0	0	€ 0
2	LA124-03758336	€ 0	0	0	0	0	0	€ 0
	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)					
	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09					
1	€ 0	€ 5.732	Nee					
2	€ 0	€ 0	Nee					

KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R Indicator: K28/01	Aard controle R Indicator: K28/02	Aard controle R Indicator: K28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04	Aard controle R Indicator: K28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06
			€ 72.500	€ 101.598	€ 80.140	€ 351.593	€ 10.330	€ 10.330
		Eindverantwoording (Ja/Nee)						
		Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07						
		Nee						
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
			Aard controle R Indicator: M16/01	Aard controle R Indicator: M16/02	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03	Aard controle R Indicator: M16/04	Aard controle R Indicator: M16/05	Aard controle R Indicator: M16/06
			€ 7.055.016			€ 0	€ 0	€ 289.535
		Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)		
		Aard controle R Indicator: M16/07	Aard controle R Indicator: M16/08	Aard controle R Indicator: M16/09	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/10	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/11		
		€ 9.157	€ 0	€ 0	€ 7.353.708	€ 21.166.362		
AenM	M24	Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten in verband met het treffen van maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2023 en 2024 Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee)	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld		
			Aard controle R Indicator: M24/01	Aard controle n.v.t. Indicator: M24/02	Aard controle n.v.t. Indicator: M24/03	Aard controle n.v.t. Indicator: M24/04		
		€ 90.285	€ 90.285	Ja				

III. Overige gegevens

1. Bestuurlijke gegevens

College van B&W

Burgemeester

mw. drs. M.C. van der Weele 1 januari - 31 december

Wethouders

Mw. drs. A.M.H. van de Weijenberg 1 januari - 31 december

A.A. van Nieuwkerk 1 januari - 31 december

H.C. Scheepstra 1 januari - 31 december

R.D.F. Wolters 1 januari - 15 april

J.J. Oranje 11 juli - 13 oktober

Gemeentesecretaris

drs. E.G.H. Dijk MPM 1 januari - 31 december

Gemeenteraad

	Aantal zetels 1-1 tot 1-2-2024		Aantal zetels 1-2 tot 26-9-2024
WaterlandNatuurlijk	4	WaterlandNatuurlijk	4
GroenLinks	3	GroenLinks	3
CDA	3	CDA	3
VVD	2	VVD	2
D66	2	D66	2
PvdA	2	PvdA	2
Andre Schomakers	<u>1</u>	JOUW Waterland	<u>1</u>
	17		17

	Aantal zetels 26-9 tot 19-12-2024		Aantal zetels 19-12 tot 31-12-2024
WaterlandNatuurlijk	5	WaterlandNatuurlijk	4
GroenLinks	3	GroenLinks	3
CDA	3	CDA	3
VVD	2	VVD	2
D66	2	D66	2
PvdA	2	PvdA	2
	<u>17</u>	André Schomakers	<u>1</u>
			17

Fractie VVD

dhr. mr. drs. Tj. Hoekstra	1 januari	-	31 december
dhr. J.J. Oranje LLB	1 januari	-	11 juli
dhr. J.P. Schilder	11 juli	-	7 november
dhr. J.J. Oranje LLB	7 november	-	31 december

Fractie CDA

dhr. J.E. van Altena	1 januari	-	31 december
dhr. I. Kielenstijn	1 januari	-	31 december
dhr. A. Enderink	1 januari	-	31 december

Fractie GroenLinks

dhr. V. Koerse BEd	1 januari	-	31 december
mw. drs. T. Willig-Tol	1 januari	-	31 december
dhr. drs. J. Beintema	1 januari	-	4 april
dhr. B. Klein Haneveld	4 april	-	31 december

Fractie PvdA

mw. drs. P.S. van Lint	1 januari	-	31 december
dhr. H. van Berkum	1 januari	-	31 december

Fractie Waterland Natuurlijk

mw. Y. Gras-Hogerwerf	1 januari	-	31 december
mw. J. Berger	1 januari	-	19 december
dhr. V.D. Pons	1 januari	-	31 december
mw. C.G Tobias	1 januari	-	31 december
dhr. R.J. Zwikker*	13 juni	-	26 september
dhr. R.J. Zwikker	26 september	-	31 december

Fractie D66

dhr. dr. G. Meij	1 januari	-	31 december
dhr. L.J. Zaal	1 januari	-	31 december

Fractie JOUW Waterland

dhr. A. Schomakers	1 februari	-	26 september
<i>Zelfstandig raadslid</i>			
dhr A. Schomakers	1 januari	-	1 februari
	19 december	-	31 december

Griffier

dhr. Th.G.L. Greep	1 januari	-	31 december
--------------------	-----------	---	-------------

* Vanwege tijdelijk ontslag van mw. J. Berger had dhr. R.J. Zwikker een tijdelijke toelating in deze periode. Hierna is hij als vast raadslid toegelaten.

2. Accountantsverklaring

(wordt separaat verzonden)

3. Uitvoeringsinformatie 2024

Hieronder het totaaloverzicht van de realisatie van de begroting op taakveldniveau:

Progr.	Taakvelden		Lasten 2024 (x € 1.000)			Baten 2024 (x € 1.000)			Saldo (x € 1.000)		
			Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie
1.			6.352	12.183	18.329	4.318	10.015	17.475	- 2.034	- 2.169	- 854
1.01		Veiligheid	2.794	2.798	2.741	27	27	77	- 2.767	- 2.771	- 2.664
	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.023	2.001	1.997	-	-	-	- 2.023	- 2.001	- 1.997
	1.2	Openbare orde en veiligheid	772	797	744	27	27	77	- 744	- 770	- 667
1.02		Economie en toerisme	311	329	280	28	28	32	- 282	- 300	- 249
	3.1	Economische ontwikkeling	63	63	53	-	-	-	- 63	- 63	- 53
	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	-	-	-	-	- 0	- 0	-
	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	19	19	- 10	25	25	28	7	7	38
	3.41	Economische promotie algemeen	229	246	236	3	3	4	- 226	- 243	- 233
1.03		Ruimtelijke ordening en wonen	3.247	9.057	15.307	4.262	9.959	17.366	1.015	902	2.059
	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	212	2.485	243	2.479	4.662	256	2.267	2.177	12
	8.1	Ruimte en leefomgeving	780	847	566	51	51	- 24	- 728	- 796	- 590
	8.3	Wonen en bouwen	2.255	5.725	14.498	1.731	5.246	17.134	- 523	- 479	2.636
2.			11.580	12.459	12.755	4.695	5.976	6.531	- 6.886	- 6.483	- 6.224
2.01		Verkeer, vervoer en waterstaat	4.158	4.551	4.043	511	1.326	1.179	- 3.647	- 3.226	- 2.865
	2.1	Verkeer en vervoer	3.375	3.778	3.239	111	900	713	- 3.264	- 2.877	- 2.525
	2.2	Parkeren	95	87	97	15	15	25	- 79	- 71	- 72
	2.3	Recreatieve havens	166	166	147	129	154	142	- 38	- 12	- 5
	2.4	Economische havens en waterwegen	312	303	306	4	4	5	- 307	- 299	- 301
	2.5	Openbaar vervoer	23	23	28	-	-	0	- 23	- 23	- 28
	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	188	194	227	251	251	293	64	57	66

Progr.	Taakvelden		Lasten 2024 (x € 1.000)			Baten 2024 (x € 1.000)			Saldo (x € 1.000)		
Nr.	Nr.	Omschrijving	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie
2.02		Sport, cultuur en recreatie	3.500	3.468	3.660	382	464	704	- 3.118	- 3.004	- 2.957
	5.1	Sportbeleid en activering	281	302	297	-	55	57	- 281	- 247	- 240
	5.2	Sportaccommodaties	1.120	955	1.179	284	289	499	- 836	- 666	- 679
	5.3	Cultuurpresentaties, cultuurproductie en cultuurparticipatie	161	161	164	-	-	-	- 161	- 161	- 164
	5.4	Musea	15	15	12	-	-	-	- 15	- 15	- 12
	5.5	Cultureel erfgoed	132	142	140	11	11	11	- 121	- 131	- 129
	5.6	Media	287	304	311	41	58	57	- 246	- 246	- 254
	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.506	1.590	1.558	46	51	79	- 1.459	- 1.539	- 1.480
2.03		Milieu	3.922	4.439	5.051	3.802	4.186	4.648	- 120	- 253	- 403
	7.2	Riolering	1.095	1.093	1.755	1.589	1.590	2.419	494	497	663
	7.3	Afval	2.083	2.067	2.537	2.213	2.109	2.238	130	42	- 299
	7.4	Milieubeheer	744	1.279	759	-	488	- 8	- 744	- 792	- 767
3.			18.688	25.897	26.001	3.960	14.408	14.261	- 14.728	- 11.489	- 11.740
3.01		Onderwijs	1.693	1.822	2.146	117	214	262	- 1.576	- 1.608	- 1.884
	4.1	Openbaar basisonderwijs	28	7	4	-	-	-	- 28	- 7	- 4
	4.2	Onderwijshuisvesting	1.042	1.030	1.364	77	77	145	- 966	- 953	- 1.219
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	622	785	778	40	137	117	- 582	- 648	- 661
3.02		Sociale voorzieningen	16.042	22.885	22.597	3.843	14.038	13.770	- 12.198	- 8.846	- 8.827
	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.460	4.813	4.094	501	9.432	9.015	- 959	4.619	4.921
	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	507	689	584	-	130	219	- 507	- 560	- 364
	6.3	Inkomensregelingen	3.811	4.318	4.496	2.815	3.334	3.538	- 996	- 984	- 959
	6.4	Begeleide participatie	1.389	2.014	1.608	420	1.028	831	- 969	- 986	- 777
	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	612	678	657	108	75	90	- 504	- 603	- 567
	6.71a	Hulp bij het huishouden (Wmo)	1.743	2.153	2.074	-	-	-	- 1.743	- 2.153	- 2.074
	6.71b	Begeleiding (Wmo)	949	1.214	1.216	-	-	-	- 949	- 1.214	- 1.216
	6.71c	Dagbesteding (Wmo)	555	582	566	-	-	-	- 555	- 582	- 566
	6.71d	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	16	16	20	-	-	-	- 16	- 16	- 20

Progr.	Taakvelden		Lasten 2024 (x € 1.000)			Baten 2024 (x € 1.000)			Saldo (x € 1.000)		
Nr.	Nr.	Omschrijving	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie
	6.72a	Jeugdhulp begeleiding	174	252	246	-	-	-	- 174	- 252	- 246
	6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	3.824	4.369	4.417	-	40	77	- 3.824	- 4.329	- 4.340
	6.73a	Pleegzorg	-	87	90	-	-	-	-	- 87	- 90
	6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	420	1.160	1.938	-	-	-	- 420	- 1.160	- 1.938
	6.74a	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	53	82	77	-	-	-	- 53	- 82	- 77
	6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	112	100	130	-	-	-	- 112	- 100	- 130
	6.81a	Beschermd wonen (Wmo)	39	39	38	-	-	-	- 39	- 39	- 38
	6.82a	Jeugdbescherming	378	318	347	-	-	-	- 378	- 318	- 347
3.03	7.1	Volksgezondheid	954	1.190	1.258	-	156	229	- 954	- 1.034	- 1.029
4.			2.138	2.325	2.698	262	375	424	- 1.876	- 1.949	- 2.274
4.01		Bestuur	2.138	2.325	2.698	262	375	424	- 1.876	- 1.949	- 2.274
	0.1	Bestuur	1.389	1.535	1.805	-	-	0	- 1.389	- 1.535	- 1.805
	0.2	Burgerzaken	749	790	892	262	375	423	- 487	- 414	- 469
5.			280	392	805	36.514	37.139	37.538	36.233	36.747	36.733
5.01		Dividend	4	4	6	140	200	233	136	196	227
	0.51	Treasury/dividend	4	4	6	140	200	233	136	196	227
5.02		Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	294	350	557	5.676	5.379	5.622	5.382	5.029	5.066
	0.61	OZB woningen	231	261	444	3.351	3.251	3.259	3.120	2.990	2.814
	0.62	OZB niet-woningen	40	70	91	851	751	892	811	681	800
	0.63	Parkeerbelasting	2	2	-	488	388	336	486	386	336
	0.64	Belastingen overig	15	11	19	145	148	116	130	136	98
	3.42	Economische promotie forensenbelastingen	3	3	0	33	33	20	30	30	19
	3.43	Economische promotie toeristenbelasting	4	4	2	808	808	1.000	805	805	998
5.03	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	-	-	30.682	31.431	31.448	30.682	31.431	31.448

Progr.	Taakvelden		Lasten 2024 (x € 1.000)			Baten 2024 (x € 1.000)			Saldo (x € 1.000)		
Nr.	Nr.	Omschrijving	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie
5.04	0.52	Treasury/financiering	1.104	1.117	1.186	16	129	235	- 1.088	- 988	- 951
5.05	0.53	Overige algemene dekkingsmiddelen	- 1.122	- 1.080	- 942	-	-	-	1.122	1.080	942
6.			8.946	9.303	9.292	62	197	278	- 8.884	- 9.106	- 9.014
6.01	0.4	Overhead	8.946	9.303	9.292	62	197	278	- 8.884	- 9.106	- 9.014
7.			2	2	-	-	-	-	- 2	- 2	-
7.01	0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	2	2	-	-	-	-	- 2	- 2	-
8.			50	45	-	-	-	-	- 50	- 45	-
8.01	0.8	Overige baten en lasten	50	45	-	-	-	-	- 50	- 45	-
			48.036	62.606	69.880	49.810	68.111	76.507	1.773	5.504	6.627
9.			2.100	3.228	2.544	669	1.309	1.931	- 1.431	- 1.919	- 613
		Reserves	2.100	3.228	2.544	669	1.309	1.931	- 1.431	- 1.919	- 613
0.101	0.101	Mutaties algemene reserve	2.100	2.100	1.258	51	562	318	- 2.049	- 1.538	- 939
0.102	0.102	Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen	-	-	-	50	50	50	50	50	50
0.107	0.107	Mutaties reserve fundering kerktorens	-	-	-	1	1	1	1	1	1
0.108	0.108	Mutaties reserve afschrijvingen gemeentewerf	-	-	-	162	162	162	162	162	162
0.109	0.109	Mutaties reserve afschrijving geluidsinstallaties	-	-	-	9	9	9	9	9	9
0.112	0.112	Mutaties reserve afschrijving voorbereiding nieuwbouw Verwondering	-	-	-	36	36	36	36	36	36
0.113	0.113	Mutaties reserve afschrijving voorbereiding nieuwbouw sporthal	-	-	-	150	150	-	150	150	-

Progr.	Taakvelden		Lasten 2024 (x € 1.000)			Baten 2024 (x € 1.000)			Saldo (x € 1.000)		
Nr.	Nr.	Omschrijving	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie
0.114	0.114	Mutaties reserve kapitaallasten ICT	-	-	-	211	211	41	211	211	41
0.115	0.115	Mutaties reserve onderhoud wegen	-	-	135	-	-	589	-	-	455
0.116	0.116	Mutaties reserve onderhoud gebouwen	-	-	-	-	-	56	-	-	56
0.117	0.117	Mutaties reserve onderhoud openbare verlichting	-	-	24	-	-	-	-	-	- 24
0.118	0.118	Mutaties reserve onderhoud oevers	-	-	-	-	-	668	-	-	668
0.123	0.123	Mutaties reserve kapitaallasten kunstgrasvelden	-	128	128	-	128	-	-	-	- 128
0.124	0.124	Mutaties reserve sportpark Markgouw	-	1.000	1.000	-	-	-	-	- 1.000	- 1.000
			50.136	65.834	72.424	50.479	69.419	78.438	343	3.585	6.014

4. Stand van zaken kredieten

Hierna een overzicht van de lopende en toekomstige kredieten:

Omschrijving lopende kredieten (bedrag x € 1.000)	Jaar	Start afschr	Afschr termijn	Soort activa	Bedrag krediet	Besteed 2024	Besteed t/m 2024	Restant krediet	Boekwaarde 01-01-2024	Waardever-meerd. & waardevermind. 2024	Afschrijving 2024	Aflossing 2024	Boekwaarde 31-12-2024	Toegerekende rente 1,00% 2024	Kapitaal- lasten 2024
Programma 1. Ruimtelijk domein					67	-	-	67	-	-	-	-	-	-	-
Duurzaamheid brandweerkazerne IJpendam	2023	2026	10	ecn	67	0	-	67	-	-	-	-	-	-	-
Programma 2. Openbaar domein					8.404	3.547	4.290	4.114	570	3.515	-	-	4.085	6	6
Vorbereiding bouw sporthal Marijkeveld	2021	2027	5	imm	750	32	228	522	0	-	0	0	0	0	0
Aanschaf minicontainers 2022	2022	2026	10	ecn	71	7	7	64	-	7	-	-	7	-	-
Ondergrondse restafval containers 2022	2022	2026	10	ecn	36	34	35	0	1	34	-	-	35	0	0
Kademuur Zereiderpad (Marken)	2022	2026	40	mn	275	254	304	- 29	50	254	-	-	304	1	1
Ondergrondse restafval containers 2023	2023	2026	10	ecn	36	13	- 7	43	3	13	-	-	17	0	0
Aanleg atletiekveld 2023	2023	2026	20	ecn	320	0	278	42	278	-	-	-	278	3	3
Aanpassing afvalinzameling binnenstad Monnickendam	2022	2026	10	ecn	225	35	230	- 5	194	35	-	-	230	2	2
Aanschaf minicontainers 2024	2024	2026	10	ecn	76	0	-	76	-	-	-	-	-	-	-
Ondergrondse restafval containers 2024	2024	2026	10	ecn	37	21	21	16	-	21	-	-	21	-	-
Ondergrondse wijkcontainers	2024	2026	10	ecn	30	24	24	6	-	24	-	-	24	-	-
Voertuig Koppel civiel 1	2024	2026	7	ecn	100	0	-	100	-	-	-	-	-	-	-
Voertuig Koppel civiel 2	2024	2026	7	ecn	100	0	-	100	-	-	-	-	-	-	-
Voertuig Service team	2024	2026	7	ecn	52	0	-	52	-	-	-	-	-	-	-
Maaier (werktuigdrager)	2024	2026	7	ecn	150	143	143	7	-	143	-	-	143	-	-
Bus	2024	2026	7	ecn	66	0	-	66	-	-	-	-	-	-	-
Vervanging Wilhelminabrug	2023	2026	50	mn	160	96	139	21	44	96	-	-	139	0	0
2e Kunstgrasveld SDOB ondergrond	2024	2026	20	ecn	200	326	326	- 126	-	326	-	-	326	-	-
2e Kunstgrasveld SDOB toplaag	2024	2026	10	ecn	400	343	343	57	-	343	-	-	343	-	-
Fietspad Oudelandsdijkje	2024	2026	30	ecn	79	24	24	55	-	24	-	-	24	-	-
Kademuur Beestenmarkt	2024	2026	60	ecn	650	102	102	548	-	102	-	-	102	-	-
Vervanging toplaag kunstgrasveld Monnickendam	2025	2026	10	ecn	377	327	327	49	-	327	-	-	327	-	-
Vervanging toplaag kunstgrasveld BIW	2025	2026	10	ecn	353	325	325	28	-	325	-	-	325	-	-
Vervanging toplaag kunstgrasveld IJpendam	2024	2026	10	ecn	358	325	325	33	-	325	-	-	325	-	-
Vervanging toplaag kunstgrasveld Marken	2024	2026	10	ecn	382	327	327	55	-	327	-	-	327	-	-
Hevelleiding	2024	2026	60	ecn	89	0	-	89	-	-	-	-	-	-	-
Fuutstraat GM en HWA	2024	2026	60	ecn	380	0	-	380	-	-	-	-	-	-	-
Oevers Monnickendam, Noordervesting	2024	2026	50	mn	550	548	548	2	-	548	-	-	548	-	-
Civ. Kunstwerken Monnickendam, Spaandersbank	2024	2026	50	mn	117	0	-	117	-	-	-	-	-	-	-
Civ. Kunstwerken BIW, lange brug Wagengouw	2024	2026	30	mn	204	0	-	204	-	-	-	-	-	-	-
Civ. Kunstwerken Marken, Juliana brug	2024	2026	30	mn	110	0	-	110	-	-	-	-	-	-	-
Civ. Kunstwerken Monnickendam, brug Opheve	2024	2026	30	mn	100	0	-	100	-	-	-	-	-	-	-
Civ. Kunstwerken Watergang, brug speelveldje	2024	2026	30	mn	100	0	-	100	-	-	-	-	-	-	-
Wegen IJpendam, Fuutstraat	2024	2026	30	mn	406	187	187	219	-	187	-	-	187	-	-
Wegen BIW, Keerngouw	2024	2026	30	mn	65	44	44	21	-	44	-	-	44	-	-
Vorbereiding Sportpark Markgouw	2024	2026	5	ecn	1.000	8	8	992	-	8	-	-	8	-	-

Omschrijving lopende kredieten (bedrag x € 1.000)	Jaar	Start afschr	Afschr termijn	Soort activa	Bedrag krediet	Besteed 2024	Besteed t/m 2024	Restant krediet	Boekwaarde 01-01-2024	Waardever-meerd. & waardevermind. 2024	Afschrijving 2024	Aflossing 2024	Boekwaarde 31-12-2024	Toegerekende rente 1,00% 2024	Kapitaal- lasten 2024
Programma 3. Sociaal domein					4.252	1.410	3.623	629	2.214	1.410	-	-	3.623	22	22
Nieuwbouw De Verwondering	2021	2026	40	ecn	2.952	19	2.196	756	2.178	19	-	-	2.196	22	22
Verenigingsgebouw Galgeriet	2023	2026	40	ecn	1.300	1.391	1.427	- 127	36	1.391	-	-	1.427	-	-
Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen					147	37	37	110	110	37	-	-	147	1	1
Aandelen in West Regio B.V.	2023			fin	147	37	37	110	110	37	-	-	147	1	1
Programma 6. Overhead					2.489	641	922	1.567	254	641	29	-	866	1	30
IV Plan Optim. digit. dienst&proc. team Samenlev	2022	2026	5	ecn	95	3	69	26	66	3	-	-	69	-	-
IV Plan Optim. digit. dienst&proc team Realisatie	2022	2026	5	ecn	85	3	73	12	69	3	-	-	73	-	-
ICT Bedrijfsvoering	2022	2026	5	ecn	213	0	145	68	118	-	29	-	89	1	30
ICT ontwikkeling 2024	2024	2026	5	ecn	60	53	53	7	-	53	-	-	53	-	-
Investerings Wet open overheid 2024	2024	2026	5	ecn	111	24	24	87	-	24	-	-	24	-	-
Investerings IV 2024	2024	2026	5	ecn	725	417	417	308	-	417	-	-	417	-	-
Moderne werkplek	2024	2026	5	ecn	1.200	140	140	1.060	-	140	-	-	140	-	-
Totaal van de lopende kredieten					15.359			6.487	3.147	5.602	29	-	8.721	30	59

Het investeringskrediet voor het Verenigingsgebouw Galgeriet is overschreden met € 127.000. Er zijn extra uitgaven noodzakelijk gebleken om het gebruik en de verhuurbaarheid van de verdieping die casco is afgewerkt mogelijk te maken. Minimale voorzieningen zijn aangebracht voor het verzorgen van de stroomvoorziening, verwarming en afsluitbaarheid van de ruimte. Tevens zijn akoestische voorzieningen aangeleverd om de ruimte in eigen beheer geschikt te maken voor het maken van muziek. Het gebouw is door deze voorzieningen breder en duurzamer inzetbaar voor onze maatschappelijke en culturele instellingen.

Omschrijving toekomstige kredieten (bedrag x € 1.000)	Start afschrijving	Afschrijvings- termijn	Soort activa	Bedrag krediet
Programma 2. Openbaar domein				64.294
Ondergrondse restafval containers 2025	2026	10	ecn	38
Personenauto 1	2026	7	ecn	33
Personenauto 2	2026	7	ecn	33
Personenauto 3	2026	7	ecn	33
Voertuig Koppel groen 1	2026	7	ecn	50
Voertuig Koppel groen 2	2026	7	ecn	50
Voertuig Koppel groen 3	2026	7	ecn	50
Voertuig Koppel groen 4	2026	7	ecn	50
Grondwatermeet netwerk	2026	20	ecn	200
Aanbrengen telemetrie hoofdgemalen 2025	2026	10	ecn	30
Herstel achterst onderhoud vrijerval riool 2025	2026	60	ecn	626
Riolering Leohordijkstraat	2026	60	ecn	168
Herstel achterst onderhoud persleidingen 2025	2026	75	ecn	97
Herstel achterst onderhoud elektr mechanisch 2025	2026	20	ecn	288
Herstel achterst onderhoud gemalen bouwkundig 2025	2026	60	ecn	86
Oevers Monnickendam, fietspad gemeentehuis	2026	30	mn	358
Oevers BiW, Wagengouw	2026	30	mn	53
Oevers Monnickendam, Hemmeland	2026	30	mn	300
Oevers Monnickendam, Bloemendaal	2026	30	mn	74
Oevers Monnickendam, voetpad Bernhardbrug	2026	30	mn	89
Oevers Watergang	2026	30	mn	381
Oevers Marken, Kets	2026	30	mn	357
Oevers Monnickendam, Nieuwe-/Oude Zijds Burgwal	2026	30	mn	500
Civ. kunstwerken Monnickendam, brug tennisver.	2026	30	mn	96
Wegen Watergang, OR omgeving Stiereveld	2026	30	mn	500
Wegen Monnickendam, fietspad Pierebaan	2026	30	mn	413
Wegen Monnickendam, Rozendaalstraat	2026	30	mn	144
Wegen Zuiderwoude, Dorpsplein-Dorpsstraat	2026	30	mn	800
Wegen Ilpendam, Dorpsstraat	2026	30	mn	148
Maaier Torro	2027	7	ecn	120
Veegwagen	2027	7	ecn	185
Tractor	2027	7	ecn	65
Voertuig Koppelbomen	2027	7	ecn	175
Duurzaamheid sporthal Marijkeveld	2027	40	ecn	1.498
Riolering Akkerstraat en Hoogkamplaan	2027	60	ecn	142
Aanbrengen telemetrie hoofdgemalen 2025	2027	10	ecn	30
Herstel achterst onderhoud vrijerval riool 2026	2027	60	ecn	866
Herstel achterst onderhoud elektr mechanisch 2026	2027	20	ecn	288
Herstel achterst onderhoud gemalen bouwkundig 2026	2027	60	ecn	86
Herstel achterst onderhoud persleidingen 2026	2027	75	ecn	97
Oevers Marken, Hoogkamplaan	2027	30	mn	328
Oevers Marken, Het Trefpunt	2027	30	mn	273
Civ. kunstwerken Monnickendam, brug Padweg	2027	30	mn	76
Civ. kunstwerken Monnickendam brug Houtrib	2027	30	mn	142
Wegen BiW, Hage Weer	2027	30	mn	375
Wegen Monnickendam, Groene Hart	2027	30	mn	400
Wegen Ilpendam, Roerdomp vervanging	2027	30	mn	86
Wegen Ilpendam, Spreeuwenstraat-Meerkoetstraat	2027	30	mn	316
Wegen Ilpendam, Lepelaarstraat	2027	30	mn	344
Wegen Monnickendam, Zwaluwtong	2027	30	mn	356
Wegen Monnickendam, Poelkolkdijk bestrating	2027	30	mn	70
Wegen Monnickendam, Opheve	2027	30	mn	138
Wegen Monnickendam, parkeerterrein Markgouw	2027	30	mn	130

Omschrijving toekomstige kredieten (bedrag x € 1.000)	Start afschrijving	Afschrijvings- termijn	Soort activa	Bedrag krediet
Aanbrengen telemetrie hoofdgemalen 2027	2028	10	ecn	30
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2027	2028	60	ecn	1.346
Herstel achterst onderhoud gemalen bouwkundig 2027	2028	60	ecn	86
Herstel achterst onderhoud elektr mechanisch 2027	2028	20	ecn	288
Herstel achterst onderhoud persleidingen 2027	2028	75	ecn	97
Oevers Marken, Wittewerf	2028	30	mn	164
Oevers Monnickendam, Rozendaal	2028	30	mn	106
Oevers Monnickendam, speeltuin	2028	30	mn	114
Civ. kunstwerken Marken, brug Wittewerf	2028	30	mn	53
Wegen Ilpendam, Leeuwerikstraat	2028	30	mn	75
Wegen Watergang, Dorpsstraat-Kerkpad	2028	30	mn	80
Aanbrengen telemetrie hoofdgemalen 2028	2029	10	ecn	30
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2028	2029	60	ecn	526
Riolering Oranjewijk	2029	60	ecn	3.233
Herstel achterst onderhoud elektr mechanisch 2028	2029	20	ecn	288
Herstel achterst onderhoud gemalen bouwkundig 2028	2029	60	ecn	86
Herstel achterst onderhoud persleidingen 2028	2029	75	ecn	97
Wegen Monnickendam, herinrichting Oranjewijk	2029	30	mn	1.250
Bouw sporthal Marijkeveld	2029	40	ecn	19.046
Riolering Broek in Waterland noord	2030	60	ecn	3.233
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2029	2030	60	ecn	526
Wegen Marken, Minnebuurt	2030	30	mn	1.063
Riolering Minnebuurt	2031	60	ecn	3.041
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2030	2031	60	ecn	526
Wegen Monnickendam, Markgouw	2031	30	mn	3.700
Riolering Markgouw	2032	60	ecn	10.703
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2031	2032	60	ecn	526
Wegen BiW, Noord	2032	30	mn	1.250
Programma 6. Overhead				632
ICT ontwikkeling 2025	2026	5	ecn	60
Investerings Wet open overheid 2025	2026	5	ecn	111
Investerings IV 2025	2026	5	ecn	350
Investerings Wet open overheid 2026	2027	5	ecn	111
TOTAAL				64.827

Daarnaast zijn onderstaande kredieten bij de jaarrekening 2024 beëindigd:

Omschrijving beëindigde kredieten (bedrag x € 1.000)	Jaar	start afschr	afschr termijn	Soort activa	Bedrag krediet	Besteed 2024	Besteed t/m 2024	Restant krediet	Boekwaarde 01-01-2024	Waardevermeerd. & waardevermind. 2024	Afschr. 2024	Aflossing 2024	Boekwaarde 31-12-2024	Toegerekende rente 1,00% 2024	Kapitaallasten 2024
Programma 2. Openbaar domein					83	64	64	18	-	64	-	-	64	-	-
Voertuig Vliegende keep	2024	2025	7	ecn	52	34	34	18	-	34	-	-	34	-	-
Rioolreinigingsaanhanger	2024	2025	7	ecn	31	31	31	-	-	31	-	-	31	-	-
Programma 6. Overhead					799	269	758	41	494	269	-	-	763	4	4
IV Plan Optim. digit. dienstv&proc. team Bedrijfsv	2022	2023	5	ecn	75	2	60	15	59	2	-	-	60	-	-
IV Ontwikkeling organisatie	2023	2024	5	ecn	645	212	621	24	415	212	-	-	627	4	4
Wet Open Overheid	2023	2024	5	ecn	79	55	76	2	21	55	-	-	76	0	0
Totaal					881	333	822	59	494	333	-	-	828	4	4

5. Toelichting classificatie begrotingsafwijkingen

	Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende "soorten" begrotingsafwijkingen worden onderkend:	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig en telt mee voor het oordeel
A	Budgetafwijkingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, -verordening) was gedefinieerd.		X
B1	Budgetafwijkingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn geautoriseerd. Bijvoorbeeld: de verwachte budgetafwijking op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.		X
B2	Budgetafwijkingen die passen binnen het bestaande beleid die met het besluit van de jaarrekening geautoriseerd zijn.	X	
C	Budgetoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X	
D	Budgetoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X	
E	Budgetoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen.		X
F	Budgetoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente ervoor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar:		
1	Geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar.		X
2	Geconstateerd na verantwoordingsjaar.	X	
G	Budgetoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen of totaal geautoriseerd budget) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren:		
1	Jaar van investeren.		X
2	Afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren.	X	

6. Lijst met afkortingen

AI	Artificial Intelligence
AP	Autoriteit Persoonsgegevens
Asv	Algemene subsidieverordening
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
B.V.	Besloten Vennootschap
BTLH	Bureau Toerisme Laag Holland
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CPI	Consumentenprijsindex
d.d.	dag datum
d.m.v.	door middel van
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
e.d.	en dergelijken
e.v.	en verder
EPvE	Esthetisch Programma van Eisen
GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GRWP	Gemeentelijke Riolerings- en Waterprogramma
IBT	Interbestuurlijk Toezicht
i.v.m.	in verband met
incl.	inclusief
IV	Informatie Voorziening
IZA	Integraal Zorg Akkoord
KRK	Kader Ruimtelijke Kwaliteit
LISA	Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen
m.b.t.	met betrekking tot
mkb	midden- en kleinbedrijf
MRA	Metropool Regio Amsterdam
MT	Management Team
MUVP	Meerjarenuitvoeringsprogramma
N.V.	Naamloze Vennootschap
nb	niet beschikbaar
n.n.b.	nog niet bekend
o.a.	onder andere

OZB	Onroerende Zaak Belasting
POC	Percentage of Completion
P&C	Planning & Control
RES	Regionale Energiestrategie
RID	Raadsinformatiedocument
RVU	Regeling voor Vervroegde Uitsluiting
RZB	Roerende Zaak Belasting
SiSa	Single information Single audit
SKB	Schatkistbankieren
SPIV	Strategisch Plan Informatievoorziening
SPP	Strategisch Personeelsplan
SPUK	Specifieke Uitkering
t.b.v.	ten behoeve van
TVW	Transitievisie Warmte
V.O.F.	Vennootschap onder Firma
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VPB	Vennootschapsbelasting
VrZW	Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
WA	Waterlands Archief
WAMS	Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein
Wet fido	Wet financiering overheden
WGA	Werkhervattingsregeling Gedeeltelijke Arbeidsgeschikten
WIA	Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen
Wmebv	Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WNT	Wet normering topinkomens
Woo	Wet open overheid
Wpg	Wet politiegegevens
WRO	Wet Ruimtelijke Ordening
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
WW	Werkloosheidswet

COLOFON

Uitgave:

Gemeente Waterland
Postbus 1000
1140 BA MONNICKENDAM

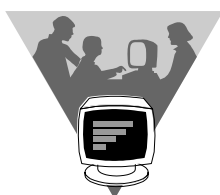

Bezoekadres:

Pierebaan 3
1141 GV MONNICKENDAM
Telefoon: 0299 - 658585

Samenstelling en lay-out:

Afdeling Bedrijfsvoering
Team Financiën
e-mail: financieelbeleid@waterland.nl

Voor opmerkingen en/of suggesties met betrekking tot de opbouw, indeling en lay-out kan contact opgenomen worden met het Team Financiën.

Voor inhoudelijke vragen kan contact opgenomen worden met de afdelingsmanager van het betreffende team of de gemeentelijke voorlichter.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de gemeenteraad van Gemeente Waterland

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van de gemeente Waterland gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van zowel de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2024 alsmede van het vermogen van de gemeente Waterland op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

1. het overzicht van baten en lasten over 2024;
2. de balans per 31 december 2024;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het college van burgemeester en wethouders over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2024;
4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
5. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het Controleprotocol 2024/2025 van Gemeente Waterland dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 12 december 2024 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Gemeente Waterland zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden - rechtmatigheidsverantwoording

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel Rechtmatigheidsverantwoording in de toelichting op de jaarrekening op pagina 140. Het college van burgemeester en wethouders heeft in deze rechtmatigheidsverantwoording toegelicht dat een deel van de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand is gekomen. Het totaal aan geconstateerde afwijkingen (rechtmatigheidsfouten), voor een bedrag van in totaal € 8,1 miljoen ligt boven de door de gemeenteraad vastgestelde verantwoordingsgrens. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 724.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 72.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Als onderdeel van ons proces van het identificeren van frauderisico's, evalueren wij factoren met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, het oneigenlijk toe-eigenen van activa, omkoping en corruptie. Wij hebben de frauderisicofactoren geëvalueerd om te overwegen of deze factoren een indicatie vormen voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg zijn van fraude.

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de gemeente en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het college van burgemeester en wethouders inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de gemeenteraad toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij hebben de door ons onderkende risico's besproken met het college, de gemeentesecretaris, overige medewerkers binnen de ambtelijke organisatie die betrokken zijn bij de totstandkoming van de jaarrekening en de auditcommissie. Gemeente Waterland beschikt in opzet over een interne frauderisicoanalyse. Er is geen beschrijving van het frauderisicomangement opgenomen in de jaarstukken.

Naast het betrekken van de interne frauderisicoanalyse hebben wij op basis van onze beroepsregels de volgende aanvullende werkzaamheden uitgevoerd in het kader van fraude:

- Uitvoeren van een eigen risicoanalyse per proces waarin de drie kenmerken van fraude: rationalisatie, druk en gelegenheid worden afgezet tegen de kans en de impact;
- Frauderisico's besproken met de auditcommissie, het college en de directie;
- Beoordelen of nevenfuncties van het college en de directie aanleiding geven tot een verhoogd frauderisico;
- Beoordelen of er signalen zijn voor een verhoogd risico op fraude vanuit notulen, persberichten en andere (openbare) publicaties;
- Integrale analyse van de financiële administratie op ongebruikelijke boekingen, zoals onverwachte verschuivingen tussen budgetten en/of kredieten;
- Controle van het gunningsproces van inkoop- en aanbestedingstransacties;
- Controle van de prestatielevering in het inkoopproces;
- Nadere werkzaamheden van een proces/transactie in het kader van onvoorspelbaarheid.

Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden hebben wij de volgende frauderisico's geïdentificeerd

Frauderisico	Aanpak
<p>Risico dat investeringsbudgetten gerelateerd aan projecten met een belangrijke politieke invloed worden verschoven</p>	<p>We hebben vastgesteld of er sprake is van investeringsprojecten met een belangrijke politieke invloed door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kennis te nemen van de notulen van college- en raadsvergaderingen; • Kennis te nemen van berichten in (lokale) media en social media; • Het doornemen van de begroting en tussentijdse rapportages; • Kennis van de klant en de sector in overweging te nemen. <p>Voor de investeringsprojecten met een belangrijke politieke invloed hebben we de boekingen getest die een verschuiving van investeringsbudgetten kunnen bevatten door middel van de onderstaande werkzaamheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • We hebben de auditfile verkregen en de memoriaalboekingen geselecteerd met een omvang groter dan 25% van de uitvoeringsmaterialiteit; • Voor deze boekingen integraal vastgesteld of er sprake is van een verschuiving tussen twee investeringsbudgetten op basis van de kostensoort en/of kostenplaats • Indien sprake was van een verschuiving hebben wij inlichtingen van de klant ingewonnen om de reden te achterhalen waarom deze verschuiving heeft plaatsgevonden • We hebben de inlichtingen van de klant geverifieerd aan de hand van brondocumenten, zoals college- en raadsbesluiten, facturen en overeenkomsten.

Frauderisico	Aanpak
<p>Risico dat meerwerk op investeringsprojecten betaald wordt zonder dat hier een zakelijke prestatie tegenover staat</p>	<p>We hebben vastgesteld of er sprake is van meerwerk van materiële omvang door de volgende stappen uit te voeren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inlichtingen gevraagd aan het college of er meerwerk van materiële omvang heeft plaatsgevonden. • In de auditfile gezocht op boekingen met de omschrijving "meerwerk" • Vastgesteld of er overschrijdingen op investeringskredieten hebben plaatsgevonden met een omvang groter dan 25% van de uitvoeringsmaterialiteit • Kennis genomen van de tussentijdse rapportages en bepaald of er tussentijdse opwaartse bijstelling van investeringsbudgetten heeft plaatsgevonden • Een deelwaarneming uitgevoerd op de investeringsfacturen en vastgesteld of er in de omschrijving sprake is van meerwerk. <p>Wanneer uit deze werkzaamheden bleek dat er meerwerk van materiële omvang heeft plaatsgevonden, dan hebben wij vastgesteld dat de aard en omvang van het meerwerk zakelijk tot stand gekomen is door de volgende stappen uit te voeren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inlichtingen gevraagd aan het college op welke wijze de aard en omvang van het meerwerk is vastgesteld en goedgekeurd • Schriftelijke communicatie verkregen waarin de opdrachtnemer de aard en omvang van het meerwerk bevestigt • Schriftelijke communicatie verkregen waarin de opdrachtgever de aard en omvang van het meerwerk bevestigt. • Vastgesteld wie vanuit de opdrachtgever de opdracht tot meerwerk heeft gegeven, of deze persoon bevoegd is en of er sprake is geweest van 4-ogen principe. • Een analyse uitgevoerd van de aard en omvang van het meerwerk ten opzichte van de initiële opdracht. Hierbij bepaald of de aard en omvang van het meerwerk in het verlengde ligt en in verhouding staat tot de initiële opdracht. • Facturen verkregen van het meerwerk en vastgesteld of deze betaald zijn. Indien deze betaald zijn, hebben we vastgesteld dat de prestatie heeft plaatsgevonden in overeenstemming met de opdracht.

Frauderisico	Aanpak
<p>Risico dat grondverkoop niet gebaseerd zijn op zakelijke transacties</p>	<p>Vastgesteld of er sprake is van grondverkoop met een materiële omvang door :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kennis te nemen van het MPG 2025 • Kennis te nemen van de paragraaf Grondbeleid in de jaarstukken • Kennis te nemen van het verloopoverzicht van de materiële vaste activa en de bouwgronden in exploitatie in de jaarrekening • In de auditfile op taakveld 3.2 en taakveld 8.1, 8.2 en 8.3 te zoeken op opbrengsten uit grondverkoop • Inlichtingen in te winnen bij de klant <p>Indien er sprake is van grondverkoop met een materiële omvang hebben we onderstaande werkzaamheden uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De auditfile verkregen en alle grondverkoop die individueel een omvang hebben hoger dan 25% van de uitvoeringsmaterialiteit geselecteerd. • Voor alle transacties een specificatie verkregen van de omvang en meterprijs • Voor alle transacties de brondocumenten, verkregen zoals de notariële afrekening, koopovereenkomst en akte van levering • Inlichtingen ingewonnen bij de klant wat de grondslag is geweest voor de gehanteerde meterprijs (grondprijzenbrief, taxatie, onderhandelingsproces, etc) • De verkregen inlichtingen geverifieerd met brondocumenten, zoals externe taxaties en de door de raad vastgestelde grondprijzenbrief • Zelfstandig aanvullend onderzoek naar de zakelijkheid van de meterprijs op basis van openbare bronnen, zoals het Kadaster.
<p>Risico dat het management haar positie kan gebruiken om de interne beheersing te doorbreken</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De auditfile verkregen en alle memoriaalboekingen groter dan 25% van de uitvoeringsmaterialiteit geselecteerd die hebben plaatsgevonden vanaf periode 12. • Vastgesteld dat deze boekingen verband houden met het reguliere afsluitproces. • Inlichtingen verkregen van het college indien memoriaalboekingen niet passen binnen het reguliere afsluitproces • Inlichtingen van het college geverifieerd aan de hand van brondocumenten, zoals college- en raadsbesluiten en facturen..

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn geen bijzonderheden geconstateerd.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Onze verantwoordelijkheden inzake het beoordelen van de door de gemeente gehanteerde veronderstellingen inzake haar financiële risico's in relatie tot de financiële positie zijn beschreven in het hoofdstuk "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening". Bij het invullen van onze verantwoordelijkheden hebben wij, rekening houdend met de materialiteit voor de jaarrekeningcontrole een aantal werkzaamheden uitgevoerd, waaronder:

- Het kennis nemen van de in jaarstukken opgenomen paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing", waarin het college de relatie heeft gelegd tussen de onderkende risico's, de benodigde weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen. Ten aanzien van deze analyse hebben wij overwogen of deze alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle van de jaarrekening kennis hebben;
- Het vaststellen of de volgens het BBV verplichte financiële kengetallen in lijn liggen met de gangbare normen;
- Het kennis nemen van de in de begroting 2025 opgenomen paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing, waaruit geen aanvullende risico's blijken ten opzichte van de jaarrekening;
- Het inwinnen van inlichtingen bij het college van burgemeester en wethouders en het management over hun kennis van het niet in staat kunnen zijn om financiële risico's op te kunnen vangen vanuit de reguliere bedrijfsvoering en van eventuele financiële risico's die zijn ontstaan na de periode van de door de gemeenteraad en college van burgemeester en wethouders verrichte werkzaamheden in het kader van het opstellen van de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de financiële risico's die de gemeente loopt en de buffers die gemeente vrij beschikbaar heeft om deze risico's op te vangen (de weerstandscapaciteit). Uit de analyse van het college blijkt dat het weerstandsvermogen in 2024 is toegenomen van 5,9 naar 8,0. Hiermee is deze ratio uitstekend.

Uit onze analyse blijkt dat de financiële positie van de gemeente als geheel goed is. Uit de berekeningen die het college zelf heeft gemaakt in de begroting 2025 blijkt dat de gemeente deze financiële positie de komende jaren kan handhaven, mede door de opbrengsten uit het project Gouwhaven. In 2028 daalt de solvabiliteit echter sterk, in combinatie met een hogere netto schuldquote.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, eerste lid, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) van de Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 van de Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2024 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a van het BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) van de Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Bado en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2024, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2024 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2024 dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 14 december 2023, en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitvoeren van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het Controleprotocol 2024/2025 van Gemeente Waterland dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 12 december 2024, het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing,
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Haarlem, 10 juli 2025

ETL Assurance & Overheidsaccountants B.V.

J.G. Schuijt MSc RA